

JUNICHIRO TANIZAKI
A kulcs

Junichirō Tanizaki

A KULCS

谷崎 潤一郎: 鍵

Fordította: Kolozsvári Papp László
A szöveget a japán eredetivel Halla István vetette egybe

Illusztrálta: Mitsui Sen

január 1

Elhatároztam, hogy a jövőben mindent megírok ebben a naplóban, amit nem mertem megvallani. Eddig nem akartam részletekbe bocsátkozni a feleségemmel való intim kapcsolatomról. Félttem, hogy megharagszik, ha titokban elolvassa ezt a naplót; de úgy döntöttem, hogy ettől az évtől fogva nem tartok többé a haragjától. Biztos vagyok benne, hogy tudja, a dolgozószobám melyik fiókjába dugom el ezt a naplót.

A feleségem ősi kiotói családból származik, mely hű maradt a régi szokásokhoz; hűbéri környezetben, a régimódi erkölcs szellemében nevelkedett. Mivel ennek nyomán föl-fölágaskodik benne a büszkeség, nem nagyon hiszem, hogy elcseni a naplót, hogy elolvassa titokban, mindamelllett jó okom van föltételezni, hogy mégis megteszi. Vajon ha mától kezdve, szokásommal ellentétben, följegyzek minden apróságot a magánéletünkről, le tudja-e győzni a kísértést, hogy földerítse a férje titkait? Ő maga kedvét leli a rejtőzködésben. Még ha tud is dolgokat, úgy tesz, mintha nem tudna róluk. Nem egykönnyen mondja el, mi nyomja a szívét. Azt képzelem, s ez a legrosszabb, hogy a nőkhöz valamiféle tartózkodás illik.

Mivel a fiók kulcsa, melybe a naplót teszem, el van dugva, a rejtkehelyet pedig gyakran változtatom, a feleségem, amilyen kíváncsi, valószínűleg ismeri az összes eddigi helyet. *De minek is keresgélne, hiszen annyi álkulcsot szerezhet, amennyi csak tetszik.*

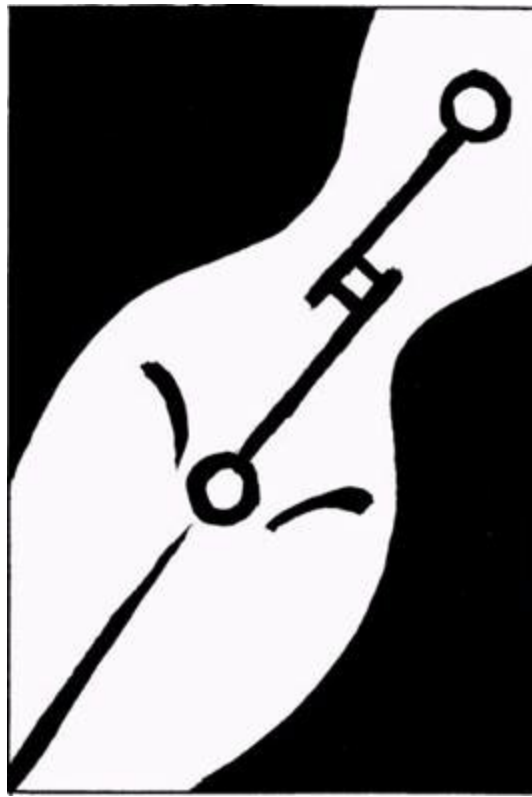
Említettem, hogy ezentúl nem fogok félni attól, hogy elolvassák, amit írok, de talán eddig se nagyon félttem. Sőt titokban inkább számítottam rá. De akkor miért zártam be a fiókot, és miért dugtam el a kulcsot?

Talán a feleségem kutatási szenvedélyét akarom kielégíteni. Ha szántsándékkal szem előtt hagynám ezt a naplót, azt gondolná: „De hiszen ezt azért vezetik, hogy elolvassam!” S egy kukkot se hinne el belőle. S talán így tűnődne: „Csak ennyi? Vajon nincs-é egy másik, ami el van dugva valahova?”

Drága, szeretett feleségem, Ikuko, nem tudom, hogy elolvasod-e a naplót vagy sem. Fölösleges megkérdeznem tőled, hiszen ezt válaszolnád: „Én nem lopom el mások naplóját, hogy elolvassam.” Ha azonban elolvasod, hidd el, minden úgy igaz, ahogyan itt le van írva, semmi sem a képzelet szüleménye.

Mondanom sem kell, ha az ember így beszél egy hitetlenkedőnek, csak fokozza kétségeit. Persze ha veszed a fáradságot, s elolvasod ezt a naplót, a tartalmából világosan kiderül, hogy hazugság-e vagy sem.

Eszem ágában sincs, hogy olyan dolgokról írjak, melyek tetszenek a feleségemnek. Olyasmiket kell megírnom, amik bosszantják, megsebzik a büszkeségét. Eddig nem írtam le ilyesmit, mert méltányoltam túlzott tartózkodását, azt, hogy a házastársak közti meghitt beszélgetéseket szemérmetlennek érezte, s ezért kitért előlük. Ha előállok olykor-olykor egy sikamlós történettel, mindig befogja a fülét.

Ennek háttérében az állítólagos tisztességtudás, a kifinomultságra való mesterkéltséggel hajlam lapul meg, s hogy képmutató módon betartja azt, ami szerinte egy nőhöz illik. Húsz éve vagyunk együtt, sőt van egy eladósorban lévő lányunk is. Az ágyban mégis némán teljesítjük kötelességünket, anélkül, hogy szívből jövő szerelmes szavakat váltanánk; elmondható-e rólunk, hogy házastársak vagyunk?

Azért írom meg ezt, mert elviselhetetlennek érzem, hogy sose beszéljek intim dolgokról a feleségemmel. Nem érdekel, hogy elolvassa-e vagy sem, mostantól fogva úgy vezetem ezt a naplót, mintha közvetett beszélgetésbe kezdenék velem.

Mindenekelőtt meg kell mondanom, hogy nagyon szeretem a feleségemet. Ezt nemegyszer meg is írtam; s a feleségem tudja, hogy nem hazudok. Igen ám, de az én férfierőmet s az ő testi vágyait nem lehet egy napon említeni; ezen a téren messze elmaradok mögötte. Idén töltöm be az ötvenhatodik évemet (ő legalább negyvenöt), ebben a korban az ember még jól bírja magát; miért merít ki akkor olyan könnyen ez a testi erőfeszítés? Őszintén megvallva, nekem a heti egy vagy inkább a tíznaponként egy alkalom felel meg. De erről nem lehet nyíltan írni vagy beszélni, mert a feleségem utálja a kérdést. Noha gyenge a szíve, s hajlamos a légúti megbetegedésekre, ebből a szempontból jól bírja magát. Egyelőre teljesen meg vagyok zavarodva, hiszen semmi mentségem arra, hogy nem tudom teljesíteni férji kötelességeimet, s ha a feleségem erre azt mondja: ám legyen! és ha (most dühbe fog gurulni, s kijelenti, hogy romlott nőnek nézem) átmenetileg egy másik férfihoz folyamodna, hogy kárpótolja magát a tehetetlenségemért, én azt képtelen volnék elviselni. Elég, ha csak elképzelem a helyzetet, s máris féltékenység mardos! Az egészségi állapotára való tekintettel, vajon nem kellene-e többet vállalom, hogy kielégítsem a már-már beteges vágyait? Csak az a bosszantó, hogy erőm évről évre hanyatlak. Az utóbbi időben teljesen kikészülök az együttlétek után; ma annyira ki voltam merülve, hogy még gondolkozni sem volt erőm.

Ha megkérdezi valaki, iszonyodom-e a vele való szerelmeskedéstől, határozott nemmel válaszolok; az ellenkezője igaz. Sose csak a házastársi kötelességtudat ösztökél, csigázza föl érzéseimet, visz rá, hogy kielégítsem a vágyait, még ha nincs is kedvem hozzá. Csapás ez számomra vagy jótétemény? Őszintén, forrón szeretem.

Meg kell vallanom valamit: ő erről sose hajlandó beszélni. Egy bizonyos testrésze különösen szép,

de ő ezt figyelemre se méltatja. Ha a múltban nem szereztem volna némi tapasztalatot más nőknél, talán észre se veszem ezt a különös adottságot; de mivel ifjúkoromban kitomboltam magam, tudom, hogy egy bizonyos szerve olyan, amilyen kevés nőnek van. Ha eladták volna hajdanában egy Simabara-szerű örömgömbbe, minden biztonnal nagy hírnévre tesz szert, körülöngi a kliensek, valósággal versengenek a kegyeiért. (Ezt talán nem kéne megtudnia. Kínos következményei lehetnének rám nézve, ha ennek tudatára ébred. Vagy örvendene neki? Vagy szégyellné magát? Megsértődne? Alkalmasint haragot mutatna, de a dolog nagyon is legyezgetné a hiúságát.) Elég, ha csak a ragyogó testi adottságaira gondolok, hogy fölizzék bennem a féltékenység. Mert mi volna, ha egy másik férfi úgy ismerné ezt a tökéletes testet, ahogyan én, a feleségem pedig ráébredne, hogy én nem szentelek kellő figyelmet ennek az égi adománynak? Egyfolytában nyomaszt ez a gondolat. Bűnösnek érzem magam a feleségemmel szemben. Szemrehányásokat teszek magamnak, s ez egyre elviselhetetlenebb. Ilyenkor mindent megpróbálok, ami serkentően hat rám. Megkérem például, hogy izgassa a testem legérzékenyebb részeit; nagyon élvezem, ha a behunyt szememet csókolgatja; viszonzásul én is izgatom a legérzékenyebb helyeket; ő azt szereti, ha megcsókolják a hónalját. De nem szívesen teljesíti a kívánságaimat. Azt mondja, hogy nincs nagy kedve ezekhez a „természetellenes játékokhoz”, kitart a hagyományos mód mellett, megmakacsolja magát, fölelemleti a „tisztességet, ami egy nőhöz illik”, s utálkozva fogad mindent, ami ennek ellentmond.

Tisztában van vele, hogy imádom a női lábakat, s azt is tudja, hogy az ő lába különösen szép (szinte hihetetlen, hogy egy negyvenöt éves asszony lába), de épp mivel tudja, a legritkább esetben mutatja meg. Még a legmelegebb nyáron is *tabiban*^[1] jár. Ha megkérem, engedje meg, hogy legalább a lábfejét megcsókoljam, eltaszít magától, s azt mondja: „Pizkos! Azt a helyet nem érinti meg az ember!” így aztán fogalmam sincs, mitévő legyek.

Szégyellem magam egy kicsit, hogy panasszal kezdem az évet, mégis helyesnek tartom, hogy megírom ezeket a dolgokat. Holnap este van a Hölgynap napja^[2], s a feleségem, aki nagy hagyománytisztelő, minden biztonnal méltóképpen fogja megülni, mint minden esztendőben.

január 4

Ma fura dolog történt. Három napja nem raktam vendet a dolgozószobában, s mivel a férjem elment sétálni ma délután, bementem, hogy kitakarítsak. Épp egy szál nárciszt tettem a könyvszekrényen lévő karcsú vázába, amikor egy kulcsot pillantottam meg a padlón. Talán nem volt jelentősége a dolognak. De sehogy sem fért a fejembe, hogy a férjem, aki módfelett aggályos, olyan feledékeny legyen, hogy csak úgy otthagyja azt a kulcsot. Évek óta vezet naplót, de a kulcsot még sosem ejtette el. Én persze már rég tudom, hogy naplót ír, hogy a naplóját a kisasztal fiókjába zárja, s hogy a kulcsot hol a könyvszekrényben dugja el, a könyvek közé, hol pedig a szőnyeg alá. De különbséget teszek a között, amit tudhatok, s amiről nem szabad tudnom.

Egyszerűen csak tudom, hogy hol áll a napló, s hogy hová van elrejtve a kulcs. Még sose nyitottam ki azt a füzetet, hogy megnézzem, mi van benne. Most csak az izgat, hogy a férjemet, aki igen gyanakvó természetű, bizonyára nyugtalanítaná, ha nem zárná el valahova azt a füzetet, s nem rejtené el a kulcsot. De akkor ma miért hagyta szem előtt, a padlón? Mi az oka ennek a fordulatnak, úgy gondolja, hogy el kellene olvasnom a naplót? Talán azt hiszi, hogy ha kijelenti: „olvasd el!”, én nem olvasnám el? Vajon nem azt akarta-e a tudtomra adni: „Olvasd csak el, ha el szeretnéd olvasni, ott a kulcs!” Ezek szerint nem tudja, hogy én már rég ismerem a kulcs rejtékhelyeit? Nem erről van szó; nyilván azt akarta tudtomra adni: „Megengedem, hogy máától

kezdve elolvasd titokban a naplót, de úgy fogok tenni, mint aki nem tud róla.”

Akárhogyan legyen is, számít az? Még ha így van is, sose fogom elolvasni azt a naplót. Nem kívánom átlépni a magam szabta határokat azzal, hogy behatolok a férjem lelkének titkaiba. Ahogyan én sem szeretem fölfedni a gondolataimat, úgy arra sem vagyok kíváncsi, hogy másnak mi nyomja a lelkét. Ha pedig mégis el akarja olvastatni velem, akkor az a napló hazugsággal van tele. S természetesen nem csak rám nézve hízelgő dolgokat tartalmaz. Írhat és gondolhat a férjem, ami neki tetszik, én is azt teszem. Az igazat megvallva, ettől az évtől fogva én is naplót vezetek. A magamfajtanak, aki sose beszél a dolgairól, szüksége van, hogy önmagának adjon számot róluk. Én azonban nem vagyok olyan ügyetlen, hogy fölhívjam a férjem figyelmét a naplómra. Csak akkor írok, ha nincs idehaza, s olyan helyre dugom el a naplót, ami álmában sem jutna eszébe.

Voltaképpen azért szántam rá magam a naplóírásra, mert nagyon élvezem, hogy a férjem még csak nem is sejtí, hogy naplót vezetek, én pedig tudom, hogy ő hol tartja a maga füzetét.

Tegnapelőtt este megtartottam a Hölgý Először napi szertartást. Ó, micsoda szégyen ecsetemre venni ezt a dolgot... Apám, amíg élt, hányszor is idézgette a bölcsességet: „Tartsd magad, még ha magad vagy is!” Ha látná, hogy ilyesmiket írok, biztos elítélne romlottságomért! A férjem eljutott az élvezet csúcsára, mint rendesen, én pedig kielégítetlen maradtam, szintén mint rendesen. Ami azután következett, kibírhatatlan volt. A férjem, ereje fogytán, mindig zavarba jön, s mentegetőzni kezd. Azt veti a szememre, hogy hideg vagyok. Ezzel azt akarja mondani – az ő szavaival szólva –, hogy ezen a téren fáradhatatlan, sőt betegesen telhetetlen vagyok; én azonban ragaszkodom a hagyományos, megszokott formákhoz, csak semmi változatosság. Az élet mindennapi dolgaiban passzív és tartózkodó vagyok, ebben azonban igényes, jóllehet húsz éve nem változtattam sem a módon, sem a viselkedésem.

Mindazonáltal a férjem még sose hagyott ki egyetlen kihívást sem, észreveszi a vágyaim megnyilvánulásának a legcsekélyebb jelét is. Alkalmasint azért, mert eszelős félelem tölti el a szertelen és ismételt igényeimmel szemben. Úgy látszik, hogy makacsul megkövetelem az élvezetemet, s hogy szívtelen vagyok. „Félannyira sem szeretsz, mint amennyire én szeretlek – mondja a férjem. – Egyszerű használati tárgy vagyok neked, még hozzá tökéletlen tárgy. Ha igazán szeretnél, több szenvedélyt mutatnál, s teljesítenéd minden kívánságomat. Felerészben te vagy a hibás azért, hogy nem elégítelek ki teljesen. Ha jobban felkorbácsolnád a szenvedélyemet, nem merülnék ki annyira. Kisebb gondod is nagyobb annál, mint hogy együttműködj, ami az ilyen dolgokban nélkülözhetetlen. Olyan vagy, mint az ínyenc, aki karba tett kézzel várja, hogy a pálcikáival nekiláthasson a terített asztalnak. Hidegvérű állat, velejéig romlott asszony vagy.”

Ahogy most belegondolok, a férjemnek van valami igaza. De még ha így van is, egy asszonynak sose szabad szenvedélyt mutatnia, sose szabad kezdeményeznie a férjével szemben; erre tanítottak a szüleim, akik tisztelték az ősi hagyományokat. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy képtelen vagyok a szenvedélyre, hanem azt, hogy a szenvedély mélyen el van rejtve bennem, nem sugárzódik ki. Ha kivetülne, nyomban ki is hunyna. A szenvedély kékesfehér lánggal ég bennem, nem szökken fénylőn a magasba, s a férjem ezt képtelen megérteni.

Az utóbbi időben el-eltöprengék, vajon nem volt-e elhibázott dolog a házasságunk. Nem találhattam volna vajon egy jobb partnert, s hasonlóképpen a férjem is? Szexuális kérdésekben homlokegyenest ellenkező az ízlésünk. Meggondolatlanul mentem hozzá, az apám és az anyám parancsára. Akkor azt hittem, ez a házasság, de ha most belegondolok, meg kell állapítanom, hogy olyan férjet választottam, akinek vérmérséklete különbözik az enyémtől.

Immár nincs mit tenni, ezt a férjet választottam, elviselem. De olykor, ha az arcába nézek, olyan émely fog el, amit képtelen vagyok megérteni. Az undor nem mostanában tört rám, hanem már a

nászéjszakáinkon, amikor először aludtunk együtt. Tisztán emlékszem, hogy a nászutunk oly távoli, első éjszakáján, amikor én lefeküdtem, ő pedig levette a szemüvegét, végigfutott a hideg a hátamon. Ha egy szemüveges férfi leveszi a szemüvegét, az arca idegenszerűvé válik. A férjem arca valahogyan hullaszerűvé lett, olyan volt, mint egy gipszszobrocskáé. S amint egyre közelebb hajolt hozzám, mintha át akart volna szűrni a pillantásával. Hunyorogva néztem, a bőre valahogy úgy fénylett, mint az alumínium, s akkor újból megborzongtam. Nappal ez nem tűnt fel, de akkor azt figyeltem meg, hogy az erős arcszörzete valahogy árnyékot vet az orra alatti és a szája körüli részekre, s ez is viszolygással töltött el. Talán azért éreztem ezt, mert akkor láttam életemben először közelről férfiarcot, de még ma is megborzongok, ha sokáig nézem a férjem arcát teljes megvilágításban. Ezért akarom mindig eloltani az éjjelilámpát, ő azonban teljes fényt akar a szobában, azokban a percekben. Látni akarja minden porcikámat (ritkán engedek neki, de ami a lábamat illeti, annyira megmakacsolja magát, hogy kénytelen vagyok engedni). A férjemen kívül nem volt dolgom más férfival; vajon minden férfi ennyire bosszantó tud lenni? Vajon mindnek az a szokása, hogy tolakodó módon rátapad az emberre, s mindenféle fölösleges játékot talál ki?

január 7

Ma eljött Kimura, hogy boldog új évet kívánjon. Épp Faulkner *Szentély*-ét készültem olvasni, úgyhogy csak odaköszöntem neki, s visszavonultam a dolgozószobámba. Kimura csevegett egy ideig a feleségemmel és a lányommal, Tosikóval, aztán elhatározták, hogy megnézik a *Szépséges Sabriná*-t, s elmentek moziba hármásban. Hat körül jöttek haza. Otthon vacsoráztunk, aztán úgy elbeszélgettük az időt, hogy kilenc is elmúlt. A vacsorához fölhajtottunk egy kis konyakot, csak Tosiko nem ivott. Észrevettem, hogy az utóbbi időben Ikuko egyre jobban rákap az italra. Én szoktattam rá, de meg kell hagyni, hogy nagyon jól bírja. Tekintélyes mennyiséget szopogat el, ha kínálják. Persze berúg, de nem látszik meg rajta, olyan sokáig bírja, hogy senkinek sem tűnik fel. Kimura két és fél sherryspohárnyit töltött neki az este folyamán. A feleségem sápadt volt, de nem látszott rajta, hogy be volna rúgva. Inkább Kimura és jómagam pirultunk bele az ivászatba. Kimura nem iszik sokat. Nem bírja annyira, mint a feleségem. Vajon ez lett volna az első alkalom, hogy a feleségem mástól is elfogadja a konyakot, mint tőlem? Kimura előbb Tosikót kínálta meg egy pohárral, de a lányom elhárította: „Ó! Nekem ne! Inkább anyámnak, ha megkérhetem.” Már eddig is feltűnt, hogy Tosiko mintha menekülne Kimurától; vajon észrevette, hogy Kimura jobban vonzódik az anyához, mint a lányához? Aztán azt gondoltam, hogy ezt csak a féltékenység sugallja, s igyekeztem kiverni a fejemből. Pedig valahogy így áll a dolog. A feleségem általában nem nagyon kedveli a látogatókat, s különösen nem szívesen fogad férfiakat, de Kimurához nagyon kedves. Kimura hasonlít James Stewarthoz, de erről nem beszélt nyíltan sem Tosiko, sem a feleségem, s én magam sem. Holott tudom, hogy a feleségem szereti ezt a színészt (azt hiszem, megnézi minden filmjét, egyet sem hagy ki, de erről sose beszél).

A feleségem persze csak azért találkozik gyakran Kimurával, mert én mondtam neki, hogy hívja meg, s figyelje titokban a két fiatalembert. Tosikót azonban minden jel szerint nem nagyon érdekli ez a házassági terv. Úgy intézi, hogy sose maradjon kettesben Kimurával, a nappaliban is mindig hármásban trécselnek az anyjával, s ha moziba mennek, Ikukót is mindig magukkal viszik. Mondtam is a feleségemnek: „Sose hagyod magukra őket; hadd menjenek el egyszer kettesben”, de ő másként látja a dolgot. „Anyai kötelességem, hogy vigyázzak rájuk” – mondja. „Régimódi vagy, bízzál meg bennük.” „Tosiko akarja, hogy elkísérjem őket.” Ha ez igaz, vajon Tosiko nem azért teszi-e, mert tisztában van vele, hogy az anyja jobban vonzódik Kimurához, mint ő maga, s ezért hallgatólagosan közvetít köztük? Vajon nincs-e valamiféle egyezség a feleségem és Tosiko közt? A feleségem talán

ésre se veszi, hogy miközben szemmel tartja a két fiatait, valójában úgy viselkedik, mint aki szerelmes Kimurába.

január 8

Tegnap este berúgtam, de a férjem még nálam is részegebb volt. Ragaszkodott hozzá, hogy csókoljam meg a szemhéját; ezt nem kérte az utóbbi időben. Mivel mámoros voltam a konyaktól, teljesítettem az óhaját. Minden rendben ment, amikor akaratlanul megláttam a szemüvegtelen arcát, s ezt nem kellett volna. Ha megcsókolom nagy ritkán a szemhéját, behunyom a szemem, de tegnap nyitva hagytam. Az alumíniumszürke bőr úgy felnagyult, mintha filmen, közelképen láttam volna. Megborzadtam. Éreztem, hogy elsápadok. Szerencsére föltette a szemüvegét, mert szokása szerint meg akarta nézni a karomat és a lábamat. Némán eloltottam az éjjelilámpát. A férjem ekkor kinyújtotta a karját, hogy megnyomja a gombot, s ismét fénybe borítson minket, mire én ellöktem a lámpát. „Ó! Nagyon kérlek! Csak még egyszer. Kérlek!” S közben a lámpa után tapogatózott a sötétben; de hogy nem érte el, belenyugodott.

Hosszú ölelkezés annyi idő után...

Szívből utálok, egyszersmind szenvedélyesen szeretem a férjemet. Más a vérmérsékletünk, mégsem tudnék szeretni egy másik férfit. A születésemmel valamiféle ősi tisztaságfogalom gyökerezett meg bennem, s ezt nem szeretném megszegni. Terhemre vannak a férjem természetellenes, makacs simogatásai, de hogy örülten szeret, az biztos, s úgy érzem, hogy nekem ezért fizetnem kell. De ha már ezt feszegetem, ha csak egy kicsi is volna a régi férfiasságából... Vajon miért apadt el az ereje? Szerinte az én bujaságom csigázza föl, s fosztja meg az önuralmától. A nő kitartása határtalan ezen a téren, de a férfi az értelmet hívja segítségül, s ez visszahat a testre. Kimondani is szégyellem, de ha alkatomnál fogva kéjsóvár vagyok, akkor is a férjem dolga lenne, hogy kielégítsen. Tudnia kellene, hogy nem szenvedhetem az értelmetlen hancúrozást, s hogy az efféle játék csak a kedvemet szegi. Megmaradok a régi iskola hívének; legszívesebben nyugodtan bezárkóznék egy félreeső, félhomályos szobába, belefűrném a testem a vaskos párnák

közé, hogy ne látszódjon az arcom, s az övét se lássam. Páratlan balszerencse, hogy annyira különbözik az ízlésünk ebben a tekintetben. Hát senki sincs, aki földeríthetné azokat a szálakat, amik összekötnek minket?

január 13

Kimura fél öt körül állított be. Szárított halikrát hozott, otthonról kapta. Körülbelül egy órát beszélgettek hármásban, aztán Kimura búcsúzkodni kezdett. Lementem, hogy ott tartsam vacsorára. Nem kérte magát. Visszaült, s ezt mondta: „Nagyon kedves öntől.” Amíg elkészült a vacsora, fölmentem az emeletre. Tosiko a vacsora elkészítésével foglalatoskodott a konyhában. A feleségem magára maradt a nappaliban. A rögtönzött menü a következő volt: előételnek az a szárított ikra, amit Kimura hozott, utána szusi aranyorfával,^[3] amit a feleségem a Nisiki piacon vásárolt tegnap. Elkezdtünk konyakozni. A feleségem nem szereti a cukros ételeket, annál jobban az olyanokat, melyekre jól csúszik az ital, főleg az aranyorfás szusit. Én ezt is, azt is szeretem, de az aranyorfás szusiért nem rajongok. Csak a feleségem eszi nálunk. Kimura Nagaszakiból való, szereti hát a szárított ikrát, de a szusit elhárította magától.

Kimura alighanem számított rá, hogy meghívják vacsorára, hiszen eddig még sose hozott vidéki ínycségeket. Nem egészen értem, hogyan érez. Kihez vonzódik? Ikukóhoz vagy Tosikóhoz? Ha én volnék a helyében, s valaki megkérdezné, melyikükhöz vonzódok jobban, habozás nélkül azt válaszolnám, hogy az anyához, a kora ellenére. De vajon mit gondol Kimura? Ki tudja? Valószínűleg Tosikóra pályázik. Tosikónak azonban szemlátomást semmi kedve hozzámenni. Talán azért akarja elnyerni az anya kegyeit, hogy az aztán befolyásolja a lányát.

Végül is, nem. Mit is akarok voltaképpen? Miért tartottam itt Kimurát este? Fura egy alak vagyok. A minap, hetedikén este egy kicsit már féltékeny voltam Kimurára (talán nem is olyan kicsit). De ez így nem pontos, már a múlt év végén is féltékeny voltam rá. Vajon titkon nem lelem-é örömet a féltékenységekben? Féltékenyen szenvedélyesebb vagyok. Bizonyos értelemben tehát szükségem van a féltékenységre, gyönyörűséget okoz. Az este, a Kimura iránt érzett féltékenységnek köszönhetőn, sikerült kielégítenem a feleségemet. Arra a felismerésre jutottam, hogy Kimura létezése fontos izgatószer a szexuális életünk boldog folytatása szempontjából. Csak azt kell megértetnem a feleségemmel (kell-é ezt még mondani?), hogy nem szabad túllépni a stimuláló gyógymód kereteit. A feleségem csak a kritikus pontig mehet el. S minél kritikusabb lesz ez a pont, annál jobb. Szeretnék örülten féltékeny lenni. A feleségem addig mehet el, hogy meggyanúsítsam: átlépte a határt. A szó szoros értelmében vágyom rá, hogy ilyen messzire merészkedjen. Ezt mondom, s közben tudom, hogy nem lesz bátorsága hozzá, de szeretném, ha tudná, neki is öröme származik abból, ha mindent megtesz, hogy ily módon izgalomba hozzon.

január 17

Kimura nem járt itt, de a látogatása óta minden este konyakozom a feleségemmel. Sokat tud inni, ha kínálja az ember. Szeretem nézni, amint hideg és sápadt arccal igyekszik leplezni a részegségét. Nem tudnám megmondani, hogy ilyenkor mennyire élénkít föl a viselkedése. Szerettem volna teljesen részegen ágyba fektetni, de mindhiába próbáltam leitatni. Minél többet ivott, annál józanabb volt. Nem engedi megérinteni a lábát. De azt megköveteli, ami neki jár.

január 20

Ma egész nap fájt a fejem. Az talán túlzás, hogy „másnapos” voltam, de tegnap mintha egy kicsivel többet ittam volna a kelleténél. Kimurát bosszantja, hogy fokozatosan emelem a konyakadagomat. Mostanában csak két pohárral tölt. „Ennyi elég lesz, azt hiszem” – mondja, s nem ad többet. A férjem viszont valósággal itat. Tudja, hogy nem szoktam visszautasítani a kínálást, s mintha azt akarná, hogy csak úgy döntsem magamba a szeszt. Ez jó, de ennek is van határa. Még sose viselkedtem illetlenül a férjem és Kimura társaságában, de abból csak rosszullét származik, ha engedelmességből iszik az ember, aztán meg leplezi részegségét. Óvatosabbnak kell lennem.

január 28

Ma este a feleségem váratlanul elvesztette az eszméletét. Kimura itt volt, s épp négyesben ültünk az asztalnál, amikor a feleségem felállt és kiment. Nem jött vissza, mire Kimura megkérdezte: „Mi történhetett vele?” A feleségemmel elő-előfordul, ha sok konyakot megiszik, hogy feláll az asztaltól, és bezárkózik a mellékhelyiségbe. „Ó, mindjárt itt lesz!” – mondtam, de mivel csak nem jött be, Kimura nyugtalankodni kezdett, s kiment, hogy megkeresse. Kisvártatva Tosikót szólította a folyosón: „Jöjjön, kisasszony, ez nagyon különös!”

Tosiko már korábban eltűnt; alighogy véget ért a vacsora, kihasználta az alkalmas pillanatot, és visszavonult a szobájába. „Nagyon különös – mondta Kimura –, sehol se találom az édesanyját.” Tosiko is a keresésére indult, s végül a fürdőszobában akadt rá; ott aludt a fürdőkádban, a feje lekókad, a keze a kád peremén. „Anyu, ez nem hálóhely” – mondta Tosiko; de ő nem válaszolt. „Baj van, tanár úr!” – jelentette lélekszakadva Kimura. Bementem a fürdőszobába, s megmértem a feleségem pulzusát. Gyengén, de gyorsan vert, közel százat percenként. Levetkőztem, bemásztam a kádba, fölnyaláboltam a feleségemet, s lefektettem a fürdőszoba padlójára. Tosiko belegöngyölte egy fürdőlepedőbe. „Ágyat vetek neki” – mondta, s átment a hálóba. Kimura nem tudta, milyen képet vágjon a dologhoz, tétován hol bejött, hol kiment a fürdőszobából. „Segítene, ha megkérem?” – fordultam hozzá. Ettől megnyugodott, s természetesen kezdett viselkedni. „Megbetegszik, ha nem szárítjuk meg gyorsan. Ne haragudjon, hogy erre kérem, de segítsen!” – mondtam, s a száraz törülközővel dörzsölgettük a vizes testet. Még ilyen körülmények közt sem mulasztottam el „felhasználni” Kimurát. A felsőtestet bíztam rá, miközben én az alsótestet vettem gondjaimba. Gondosan törölgetve a lábujja közeit, ezt mondtam Kimurának: „Így törölgesse meg a kéz ujjai közt!” Titkon lestem az arcát, a mozdulatait. Tosiko behozta az anyja hálóruháját, de látván, hogy Kimura segít nekem, csak annyit mondott: „Bekészítem a meleg vizes ágy melegítőt”, s már ott se volt. Kimura és én adtuk rá a hálóruhát, s aztán becipeltek a hálószobába.

„Talán agyvérzéségység – mondta Kimura –, az ágymelegítő biztos nem tesz jót neki.” Egy ideig azt fontolgattuk hármasban, hogy nem kellene-e hívni az orvost. Én arra gondoltam, hogy hívhatnánk Kodama doktort, de bosszantott, hogy ilyen állapotban kell megmutatnom neki a feleségemet. Mivel azonban a szívverése gyöngült, végül mégis hívvtam. „Valóban agyvérzéségységnek látszik – mondta –, de ne nyugtalankodjék.” Adott neki egy kámforos injekciót, éjjel két óra volt már, amikor elment.

január 29

Tegnap este túlzásba vittem az ivást, s rosszul vagyok. Arra még emlékszem, hogy kimentem a vécére. S mintha utána átmentem volna a fürdőszobába, s ott elestem. De hogy azután mi történt, arról fogalmam sincs. Reggelre ébredve eltűnődtem rajta, hogy ki hozott ki onnan, s ki fektetett ágyba. Egész nap nehéz volt a fejem, nem volt kedvem fölkelni. Szinte csak azért ébredtem, hogy újra álomba zuhanjak; így szenderegtem egész nap. Estére jobban éreztem magam. Kínnal-bajjal írom ezt a naplómbe, s már megyek is aludni.

január 29

A feleségem tudtommal egyszer sem ébredt föl a tegnapi esti kínos eset óta. Éjjelre járt az idő, amikor Kimurával átvittük a fürdőszobából a hálószobába. Az orvos éjjel kettő körül ment el. Amikor kikísértem, az ég csillagdíszben pompázott, s csípős hideg volt. Lefekvés előtt mindig teszek egy maroknyi szenet a tűzre, a szobában, ennyi általában elég, hogy langyos maradjon a kályha; de Kimura megjegyezte: „Ma alaposan be kéne fűtsön.” Én erre megkértem, hogy rakja meg jól a tüzet. „Remélem, hogy minden jóra fordul. Akkor én most, engedelmével, távozom.” Olyan későre járt, hogy nem illett elengedni. „Maradjon csak – mondtam –, megágyazhat magának a nappaliban”, mire ő: „A közelben lakom, rövid az út!” Miután segített átvinni Ikukót, csak álldogált tehetetlenül a szobában (a hálóban nincs szék, úgyhogy ott téblábolt a feleségem és az én ágyam közt). Tosiko már kiment, s nem is jött vissza, ezzel akarta jelezni Kimurának, hogy nincs ott semmi keresnivalója. De Kimura mindenáron el akart menni. „Semmiség, nyugodjon meg” – ismételte, aztán elment. Tulajdonképpen reméltem, hogy elmegy; egy terv ötlött föl bennem, s magamban azt kívántam, hogy menjen el. Kimura tehát távozott, s mivel attól nem kellett tartanom, hogy Tosiko visszajön, odaléptem a feleségem ágyához, és megmértem az érverését. Az injekció megtette a hatását, a pulzus rendes volt. Ikuko szemmel láthatóan mélyen aludt. De ismerem a természetét, s ezért felötlött bennem, hogy valóban alszik-e vagy csak színleli az alvást; gyanús volt a dolog. De engem már az sem érdekelt, ha tettei magát. Addig élesztgettem a tüzet, amíg duruzsolni nem kezdett. Aztán óvatosan levettem azt a fekete leplet, ami az állólámpa ernyőjét borítja; a szoba kivilágosodott. A lámpát odavittem a feleségem ágyához, s úgy állítottam be, hogy a fénynyaláb a testére essen. A szívem majd kiugrott a helyéből. „Ma éjszaka végre megvalósíthatom, amit rég melengetek magamban!” A lehetőség a végsőkéig felcsigázott. Nesztelenül kimentem a szobából, s fölmentem az emeletre, a dolgozószobámba. Fogtam az asztalomon álló neoncsöves lámpát, s levittem a hálószobába. Rátettem az éjjeliszekrényre. Régóta érleltem magamban ezt a tervet. A dolgozószobám lámpáját már a múlt ősszel kicseréltem erre a neoncsöves lámpára, remélve, hogy előbb-utóbb alkalmam lesz használni. Amikor szóba került a felszereltetése, a feleségem és Tosiko ellenezte a dolgot, mondván, hogy zavarni fogja a rádiót, de én azzal érveltem, hogy meggyöngült a látásom, már alig tudok olvasni, s elvégeztem a neoncsöves lámpa működtetéséhez nélkülözhetetlen változtatásokat. Az indok, amit felhoztam, igaz volt, de mellelleg égtem a vágytól, hogy egy napon ennek a neoncsöves lámpának a fényébe borítsam a feleségem testét. Mióta hallottam a neoncsöves lámpáról, egyfolytában ez járt az eszemben.

Minden úgy történt, ahogyan elterveztem. Lehúztam a feleségemről mindent, amit ráadtunk, s anyaszült meztelenül hanyatt fektettem a lámpafényben. Aztán tanulmányozni kezdtem a test részleteit, mintha csak egy térképet tanulmányoznék. De előbb kövé dermedtem a fenséges, hibátlan test láttán. Hiszen életemben először nézhettem meg így. Sok férj a legapróbb részletekig ismeri a felesége testének domborulatait, alkalmasint még azt is tudja, hogy hány ránc van a talpán. Én azonban még sose láthattam Ikukót. A nagy érzelmi lángolás perceiben persze láttam én a testének egy-egy részletét, de akkor is csak a felsőtestet, hiszen csak azt volt hajlandó megmutatni, ami elengedhetetlenül

szükséges. Tapintás útján persze már ismertem, s fölitéleztem, hogy fenséges alakja van. Ezért sóvárogtam, hogy teljes kivilágításban nézhessem meg; s nemcsak hogy nem csalatkoztam, de a látvány fölülmúlta várakozásomat. Egybekelésünk óta első ízben láthattam a feleségem meztelen testét. Különösen az alsótestét néztem meg aprólékosan. Ikuko 1911-ben született. A testének arányai nem olyanok, mint a mai fiatal lányokéi, akik az európaiakat majmolják. Fiatal korában úszó- és teniszbajnoknő volt; a korosztálya asszonyaival összehasonlítva a teste arányos, bár a nyaka nem telt, a melle és a fenéke pedig kicsi. A lába kecses és elég hosszú, de a combja alsó része egy kicsit kifelé hajlik, s egy Ó-t formáz; bosszantó, de meg kell állapítanom, hogy a lába nem teljesen egyenes. A bokája sem elég karcsú, ámbátor én nem vagyok oda az európai nők teljesen egyenes lábáért; a régi japán módi szerint kissé kifelé hajló női lábakat kedvelem, amilyen például az anyámé vagy a nagyanyámé volt. Ki nem állhatom a jellegtelen, pálcaegyenes lábat. Az erős mellkassal és fenékkal szemben én inkább a Csúgú-templom istenszobrára emlékeztető, alig sejlő formákat részesítem előnyben.

A feleségem alakja majdnem olyan volt, amilyennek elképzeltem. Bőrének tisztasága fölülmúlta várakozásomat. Jóformán minden nő testén, rejtett vagy kevésbé rejtett helyen van egy kis anyajegy, egy barna vagy fekete folt. Márpedig a feleségem testén nyomát sem láttam ilyesminek, noha a legnagyobb figyelemmel kerestéltem. A hasára fordítottam, s végigfürkészttem egészen a fenekéig. A bőre mindenhol tökéletesen fehér volt. Hogyan maradhatott ilyen makulátlan a bőre negyvenöt éves kora ellenére, amikor ráadásul még egy lányt is a világra hozott? Mióta házasok vagyunk, évtizedek óta, csak a kezemmel tapogathattam végig, a sötétben, de most, hogy jobban belegondolok, valóságos jótétemény számomra, hogy nem láttam ezt a pompás testet. Az a férfi, akinek megadatik, hogy húszévi együttélés után ismerje meg a felesége testét, olyanná válik, mint aki újraházasodott. A kielégült házaseslet időszakán már túl vagyok, s most, az eddigiekhez képest megkettőzött szenvedéllyel, túláradó szerelemmel szerethetem a feleségemet.

Visszafordítottam a hátára, s egy percig valósággal faltam a tekintetemmel. Csak arra voltam képes, hogy fájdalmasan sóhajtozzam. Hirtelen belém nyilallt, vajon a feleségem valóban alszik-e vagy csak úgy tesz. Kezdetben nyilvánvaló volt, hogy mélyen alszik, de közben fölébredt! Aztán elszörnyedt a helyzettől, amibe került, s szégyenében úgy tett, mint aki még mindig alszik. Annyi bizonyos, hogy ez jutott eszembe. Talán tévedtem, egyszerűen csak úgy rémlett, akárhogy volt is, a lehetőség nyomasztóan nehezedett rám. Másrészt mérhetetlen boldogsággal töltött el, hogy ez a makulátlanul fehér bőrű asszonytest úgy engedelmeskedik minden szeszélyemnek, mintha élettelen volna, miközben nagyon is élő, mi több, öntudatánál van.

Ha a feleségem valóban aludt, vajon nem volna-e jobb, ha nem tennék említést azokról a nemtelen játékokról, melyeket műveltem vele? Hátha nem rúg be többé, ha elolvassa ezeket? De nem, az ivást biztosan nem hagyja abba. De ha mégis, íme a bizonyosság, hogy titokban elolvassa a naplómát. Ha pedig nem olvassa el, nem tudja meg, hogy mit műveltem vele, mikor öntudatlan volt.

Hajnali háromtól kezdve egy órán át nem vettem le a szemem a feleségem testéről; mérhetetlen gyönyörűséget éreztem. Természetesen nem érttem be a néma szemlélődéssel. Tudni akartam, hogy valóban alszik-e, s ha nem, meddig tűri ezt a játékot. Szeretkezni is akartam vele, mégpedig úgy, hogy ne legyen más választása, mint hogy színleli az alvást. Megragadtam az alkalmat, és sorra véve minden porcikáját, átadtam magam azoknak a játékoknak, melyektől irtózik, s azt mondja róluk, hogy szemérmetlenek, szégyentelenek, ízléstelenek. Végre megvalósíthattam régi, titkos vágyamat: kedvemre nyalogathattam a lábujjait. Aztán, hogy a feleségemmel szóljak, végigcsináltam „mindenféle dolgot”, amiről már valóban szégyellek írni. Amikor megcsókoltam a nemi szervét, mert kíváncsi voltam, hogy erre se tesz vajon semmit, *a szemüvegem ráesett véletlenül a hasára*. Erre végre összeresztett, mintha eszmélkedne, s a szeme repdesni kezdett. Mire én ijedtemben eloltottam a fénycsöves lámpát. Egypár percre sötétség borult a szobára. Aztán beadtam neki egy luminált s egy fél tableta cadoronoxot, amit feloldottam langyos vízben; a kályhán lévő ágymelegítő forró vizét kevertem össze hideg vízzel. Az oldatot a számból folyattam át a szájába, s ő félálomban megitta. (Az ilyen kis adag vagy hatásos, vagy nem az. Nem is azért itattam meg vele, hogy elaludjon, hanem azért, hogy elfogadható ürügyet szolgáltatassak neki arra, hogy alvást színleljen.)

Miután megbizonyosodtam, hogy a feleségem mélyen alszik (vagy úgy tesz, mintha aludna), nekiláttam a tervem utolsó részének. A nekikészülést nem zavarta meg a feleségem, s ezért a vágy, az izgató körülmények hatására, olyan magasra csapott bennem, hogy a megvalósuláson magam is meglepődtem. Ezen az éjszakán nem az a félénk alak voltam, mint eddig, volt hozzá erőm, hogy fölbe kerekedjem a feleségem bujaságának. Arra gondoltam, hogy jó volna, ha ezentúl gyakrabban itatnám le. Már néhányszor ő is túl volt rajta, amikor ébredezni kezdett. Alvás és ébredés között lebegett. Kikinyitotta a szemét, de a tekintete zavaros maradt. Tétován tapogatózott, mint egy holdkóros. S amit különben sose tett, a keze végigsiklott a mellemen, a karomon, az arcomon, a nyakamon, a lábamon. Eladdig csak annyira érintette és nézte meg a testemet, amennyire föltétlenül szükséges volt. És akkor, mintegy álomban, kiszaladt a száján az a szó, hogy „Kimura!” Egyetlenegyszer ejtette ki a száján, akkor is alig lehetett kivenni; de hogy kimondta, az biztos. Még most sem tudom eldönteni, hogy félrebeszélte-e vagy csak úgy tett, mint aki félrebeszél. A suttogásra több magyarázat is lehetséges:

részségében azt álmodta, hogy Kimura tartja a karjában; vagy ne menjek ilyen messzire, hátha azt akarta a tudtomra adni: „Ó, ha ezt Kimurával csinálhatnám!”, vagy azt hogy „Ha leitatsz, s mint ma éjszaka, végigcsinálod velem ezeket a mocskos játékokat, azért is úgy fogok tenni, mintha Kimurával feküdtem volna le; úgyhogy elég legyen ezekből a szemérmertlenségekből!”

Este nyolckor felhív Kimura: „Hogy érzi magát... Szerettem volna elugrani, de...” Mire én: „Altatót adtam be neki, még nem ébredt föl. Szemlátomást nem szenved, semmi ok az aggodalomra.”

január 30

Még mindig ágyban vagyok. Délelőtt fél tíz. Hétfő van, s a férjemnek el kellett mennie hazulról fél órával ezelőtt. Mielőtt távozott volna, belopózott a szobámba; úgy tettem, mintha aludnék; jó egy percig figyelte a lélegzésemet, aztán megcsókolta a lábam és elment. Bejött Baja, az öreg szolgálónk, s megkérdezte: „Hogy érzi magát?” Hozattam vele egy meleg vizes, kifacsart törülközőt, aztán kimentem a fürdőszobába, hogy megmossam az arcom. Tejet és lágy tojást kértem. Aztán megkérdeztem: „És Tosiko?” „A szobájában van.” Tosiko azonban nem jelent meg. Sokkal jobban érzem magam. Föl kellett volna kelnem, de semmi kedvem hozzá. Ágyban maradtam. Elővettem a naplóm, s nyugodtan földéztem magamban, mi is történt tegnapelőtt óta. Miért ittam le magam annyira akkor este? Ennek részint az egészségi állapotom az oka, no meg az, hogy nem a megszokott háromcsillagos konyakot ittam. A férjem aznap egy új palackot vásárolt. A címkéje szerint Courvoisier Napoléon volt. Nagyon ízlett, ezért ittam annyit. Utálom, ha meglátszik rajtam a részegség. Mivel többet ittam a kelleténél, rosszul lettem. Kimentem a vécére, s szokásom szerint bezárkóztam. Mennyi ideig lehettem ott? Talán egy órát, talán kettőt. Nem fáj semmim, inkább eufórikus hangulatban voltam. Halványan dereng, hogy mi is történt, de azt nem állíthatom, hogy mindent elfelejtettem volna. Tisztán emlékszem bizonyos pillanatokra. Sokáig kuporogtam az ülőkén, egészen elzsibbadt a lábam és a hátsó felem; aztán két kéz rémlik föl, s az, hogy ott fekszem arccal a padlón; de erre nagyon halványan emlékszem. Aztán kimentem, mivel úgy éreztem, hogy teljesen átítatódom a helyiség szagával. A szagtól is szabadulni akartam, egyszersmind éreztem, hogy alig állok a lábamon, ezért, hogy ne találkozzam senkivel, bementem a fürdőszobába, s ott alighanem levetkőztem. Azt mondom: „alighanem”, hiszen az egészből csupán egy elmosódott, távoli kép maradt meg, s hogy azután mi történt, arra már valóban nem emlékszem. (A jobb alsókaromon egy ragtapasz van, mintha injekciót adtak volna be. Kihívták Kodama doktort?) Az ágyamban tértem magamhoz, a szobában hajnali félhomály. Ez tegnap lehetett, reggel hat körül. A többire nem emlékszem világosan. Valahogy elmosódnak a dolgok. A fejem úgy fáj, mintha szét akarna hasadni. Az ébredések és a visszaalvások közt a testem mintha valamiféle mélységbe merült volna. De mégsem, hiszen sose ébredtem föl és aludtam vissza teljesen. Valamiféle átmeneti állapotban voltam, alvás és ébrenlét közt, s ez így volt egész nap. A fejem zúgott. Fokozatosan belemerültem egy különös világba, s akkor elmúlt a fájdalom, hogy aztán kiszakadjak belőle. Álmodtam az egészet; de hogyan is létezhetnek ilyen világos, ennyire valóság-hű álmok? Aztán éles fájdalom, egyszersmind önkívületi gyönyör árasztott el. El voltam képedve, hogy a férjem milyen ritkán megmutatkozó férfierővel tör rám, de hamarosan rádöbbsentem, hogy a férfi, aki rajtam fekszik, nem a férjem, hanem Kimura. Tán csak nem töltötte itt az éjszakát, hogy ápoljon? S hová ment el a férjem? Helyes volt-e részemről, hogy hagytam belevinni magam egy ilyen illetlenségbe? De olyan gyönyör járt át, hogy nem volt időm ezen tűnődni. A férjem még sose részeltetett ekkora élvezetben. Húsz éve vagyunk házasok, s a langyos, tökéletlen ölelései után csak kellemetlen utóíz maradt meg bennem. Ezzel összehasonlítva, azok

nem is voltak igazi ölelések. Kimura tanított meg rá, hogy valójában milyeneknek is kell lenniük.

Ilyen gondolatok kergették egymást bennem, de valójában tudom, hogy az egész inkább csak álom volt. A férfi, akit a karomban tartottam, hasonlított Kimurához, de az egész álom volt csupán; valójában a férjem tett magáévá, csak én hittem azt, hogy Kimurával ölelkezem. Valószínűleg a férjem vitt be a fürdőszobából a hálószobába, s fektetett ágyba. Aztán kihasználta az eszméletlenségemet, s eljátszadozott a testemmel. Amikor vadul csókolta a hónaljamat, egy pillanatra magamhoz tértem. A szemüvege az oldalamra esett a lázas kapkodásban, s a bőrömön érzett hideg érintésre kinyitottam a szemem; ruha se volt rajtam, anyaszült meztelenül feküdtem a hátamon, az állólámpa és a neoncsöves lámpa kékes fénykörében. Lehet, hogy ennek az éles fénye ébresztett föl. Ernyedten feküdtem. A férjem elvette a szemüvegét a hasamról, és föltette. Abba hagyta a hónaljamat csókolgatását, az ajkát hozzáérintette az altestemhez és megcsókolta. Összerándultam. Emlékszem, hogy körbetapogattam a gyapjútakarót. A férjem észrevette, hogy ébren vagyok, rám tette a takarót és a dunyhát, aztán eloltotta a neoncsöves lámpát az éjjeliszekrényen, az állólámpa ernyőjére pedig ráborította a huzatot. Nincs értelme neoncsöves lámpával világítani a hálószobában; a férjem nyilván azt hozta le, ami a dolgozószobájában, az íróasztalán van. Biztos élvezte, hogy annak a lámpának a fényében szemlélheti meg aprólékosan a testemet. Már a gondolatába is belepirulok, hogy olyan részeimet vizsgálhatta meg, melyeket én magam sem ismerek tökéletesen.

Sokáig fekettem ott meztelenül. Erre csak egy bizonyítékot: hogy meg ne hűljek, s föl ne ébredjek, vörösre izzította a kályhát, úgyhogy a szoba olyan volt, mint valami olvasztókemence. Ha belegondolok, hogy játékszer voltam a férjem kezében, előnt a düh, egyszersmind szégyellem magam. De akkor iszonyú fejfájásom támadt. Ezért aztán, amikor a férjem összetört s feloldott egy luminált vagy isomitált vagy carbonoxot vagy valami más altatót, s azt befújta a számba, nem bírtam ellenállni, megittam, hogy elmúljon a fejfájásom. Kisvártatva elvesztettem az eszméletemet, s valamiféle ébrenlét és álom közti állapotba zuhantam. „Hallucináltam”... s egy bizonyos benyomás, ködösen, elmosódottan most is bennem kavargok... de az, amit láttam, nem olyan egyszerű. Azt mondtam, hogy „a hallucináció során úgy éreztem, hogy valakit a karomban tartok”, holott nem azt kellett volna mondanom, hogy „úgy érzem”, hanem azt, hogy „biztos voltam benne”, hiszen ez az érzés most is itt van a karom és a lábam bőrében. Ez az érzés egészen más, mint amit a férjem bőrének érintése kelt bennem. Ezekkel a kezekkel markoltam meg Kimura fiatal karját; az ő rugalmas melle nehezedett rám. A Kimura bőre hihetetlenül fehér, mintha nem is japán ember bőre volna. S aztán... ó, hogy szégyellem magam! Remélem, hogy a férjem nem tud ennek a naplónak a létezéséről, s főleg nem fogja elolvasni; ezért merem ezt papírra vetni... Ó, ha a férjem olyan volna... Miért is olyan semmi...

Fura, hogy egyre csak azt hajtogatom, az egész csak álom volt, s közben ez az álom valóság is volt, illúzió is volt. A férjem talán megsértődne, ha megtudná, hogy a tudattalanomban Kimurához hasonlított. S ami a legmeglepőbb, minden olyan tökéletes volt, hogy álmomban sem juthatott eszembe, hogy a férjem a végrehajtó.

Szívesen venném, ha gyakrabban kínálnának, ha mindig így mámorosodhatnék meg a Courvoisier-tól, s ilyen illúzióim támadnának. Hálát kell adnom a férjemnek, hogy megajándékozott ezzel a mámorral. De még mindig azon tépelődöm, hátha nem csupán illúzió volt, hanem valóban Kimura volt az. Kimurát még sose láttam meztelenül, csak ruhában; de akkor hogyan támadhatott ilyen érzésem? Az a Kimura, akit álmomban elképzeltem, nem azonos az igazi Kimurával. Szeretném egyszer meztelenül látni, de nem álmomban...

január 30

Kora délután Kimura fölhevített az egyetemen: „Hogy van a beteg?” „Még aludt, amikor reggel eljöttem hazulról, de úgy látszik, semmi ok az aggodalomra. Látogasson meg, igyunk egyet ma este.” „Szó se lehet róla! Akkor este nagyon megijedtem. Legyen óvatos, Mester, nagyon kérem. Mindenképpen érdeklődni fogok.” Négykor beállított. A feleségem már fölkelte, s a nappaliban volt. „Csak egy percig maradok” – mondta Kimura. Én marasztaltam: „Ugyan, ugyan, ne siessen már! Fölhajtunk egy pohárával.” A feleségem hallotta a beszélgetést, s gúnyosan mosolygott. Nem adta jelét, hogy kifogása van a dolog ellen. Kimura egyfolytában azt hajtogatta, hogy elmegy, s közben esze ágában sem volt fölállni. Nem tudhatott róla, hogy mi is történt két nappal ezelőtt, a távozása után. (A neoncsöves lámpát még aznap éjjel, virradat előtt visszavittem a dolgozószobámba.) Nyilván azt sem tudja, hogy megjelent az Ikuko látomásaiban, s ezzel fölizzgatta őt. Olyan érzésem támadt volna, hogy azért állított be, hogy berúgassa Ikukót? Tudja, hogy Ikuko mire vágyik? Ha így van, ez csak gondolatátvitellel lehetséges; vagy a feleségem sugallja? Tosiko csak egy pillanatra nézett be, s amikor nekiültünk inni, elfintorította az orrát, föl pattant és kiment.

A feleségem ma este is fölállt az együttlétünk közben, kiment és bezárkózott a vécébe. Később átment a fürdőszobába (kétnaponként szoktunk fürdeni, de a feleségem ma meghagyta az öreg szolgálónknak, hogy egy ideig mindennap készítse elő a fürdőt. Mivel Baja messze lakik, a távozása előtt kifolyatja a hideg vizet, s vagy a feleségem vagy én gyújtom meg a gázt. Ma este Ikuko gyújtott be). A fürdőszobában aztán összeesett. Minden pontosan úgy történt, mint két nappal ezelőtt. Kijött Kodama doktor, és beadott neki egy kámforos injekciót. Tosiko otthagyt minket. Kimura segített nekem, aztán elment, mint akkor este is. Aztán pontosan azt tettem, mint azon az éjszakán. Elképesztő, hogy a feleségem ugyanazokat az összefüggéstelen szavakat motyogta, s ismét kiejtette a „Kimura” nevet. Hasonló körülmények közt ugyanazt az álmod látta volna, ugyanazt hallucinálta? Vagy egyszerűen csak gúnyolódik velem?

február 9

Tosiko ma engedélyt kért, hogy elköltözhessen hazulról. Azt mondta, hogy nyugodt körülmények közt szeretne tanulni, s mivel talált egy megfelelő házat, egykettőre eldöntötte magában a dolgot. Egy idős francia hölgyről van szó, akinek látogatta a francia kurzusait a Dósisa Egyetemen. Most is vesz tőle franciaórákat. A hölgy férje japán; béna, ágyhoz van kötve. Az asszony egyedül látja el a háztartást, emellett megtartja az előadásait a Dósisán, s magánórákat is ad. Amióta a férje ágyának esett, Tosiko az egyetlen tanítványa; a többi magánóráját a városban adja. Otthon csak a háztartással foglalkozik. Maga a ház kicsi, de fölszabadult egy különálló, nyolc tatamis^[4] szoba, a férj dolgozószobája; a hölgy ezt akarja kiadni, hogy ne kelljen nyugtalankodnia a beteg miatt, ha nincsen otthon. A telefon be van szerelve, sőt van egy gázvízmelegítő is. A hölgy nagyon örvendene, ha Tosiko venné ki a szobát, ezt ő maga mondta. Ha Tosiko el akarja vinni a zongoráját, kirakathatná kölappal a különálló szobát; a telefont is átszereltethetnék; mivel kínos volna a betegszobán átjárni a vécébe vagy a fürdőszobába, közvetlen átjárót is építtethetne. Az egész nagyon egyszerű, s nem is kerülne sokba. Ha a hölgy nincsen otthon, a férjet ritkán hívják telefonon; de ha mégis megesik, Tosikónak nincs más dolga, mint hogy ne vegyen tudomást róla. Ezek a feltételek: a lakbér nem túl magas, s a hölgy azt szeretné, ha Tosiko mielőbb elszánná magát.

Az utóbbi időben Kimura háromnaponként jön, s olyankor konyakozunk. Már megittunk két

palack Courvoisier-t. Mivel minden alkalommal összeesem a fürdőszobában, Tosiko biztos undorodik tőlem. Azt is biztos furcsállja, hogy neoncsöves lámpa ég minden éjjel a szülei hálósobájában. Vajon csak ezért akar elköltözni, nincs ennek valami más, rejtett oka is? Erről nem beszélt. Én azt mondtam neki: „Apádtól kérdezd meg, hogy van-e valami kifogása. Ha neki nincs, nekem se lesz.”

február 14

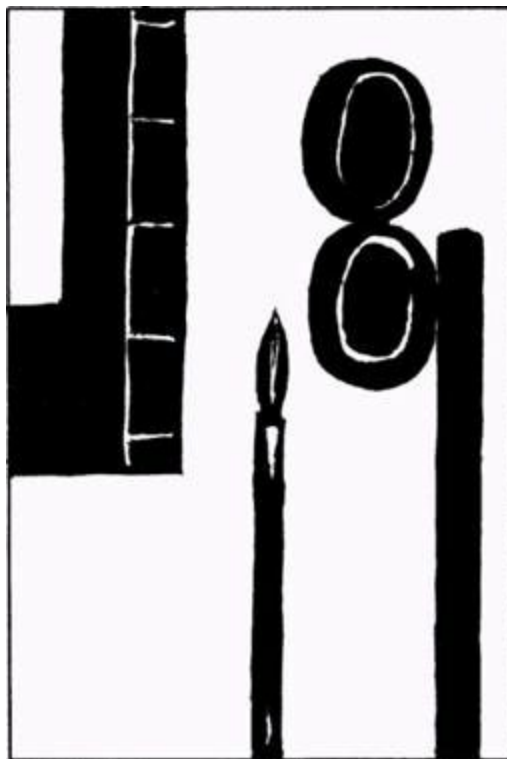
Kimura ma nagyszerű dologról számolt be, miközben a feleségem kint volt a konyhában. „Hallotta, hogy Amerikában kapható egy bizonyos fényképezőgép, polaroidnak hívják, s készen előhívott fényképeket lehet csinálni vele? Ha például birkózást közvetít a tévé, a tudósító, a polaroid segítségével, azonnal meg tudja magyarázni a fogásokat. A kezelése egyszerű, semmiben sem különbözik a közönséges készüléktől; vinni is könnyű. Az exponálási idő rövid, állványra nincs szükség. Még nem nagyon terjedt el, s csak az amatőrök használják. Akkora képet készít, mint egy névjegy. A film és a fényképpapír egy tekercsben van; Japánban még elég nehéz beszerezni, Amerikából kell meghozatni.” Kimura egyik barátjának azonban van ilyen fényképezőgépe. „Elkérhetem tőle, ha ki akarja próbálni” – mondta. Nyomban támadt egy ötletem; de vajon Kimura hogyan jött rá, hogy örvendenék egy efféle készüléknek? Sejtji vajon, hogy mi történik közöttünk?

február 16

Az imént, délután négy körül, olyasmi történt, ami nyugtalanít egy kicsit. A naplómat általában a nappaliban lévő komód fiókjába dugom. (Rajtam kívül senki se néz be abba a fiókba.) Apám és anyám régi levelei alá szoktam elrejtetni. A naplóírással általában kivárom azt a percet, amikor a férjem elmegy hazulról, no de akkor kell gyorsan papírra vetnem a dolgokat, amikor még jól emlékszem rájuk; így történt, hogy nem vártam meg, amíg a férjem elmegy, akkor írtam, amikor bezárkózott a dolgozószobájába. Ez pontosan a nappali fölött van. Zaj nem szűrődik le onnan, de azért egész jól el tudom képzelni, hogy a férjem épp mit csinál; tudom, hogy mikor olvas, mikor ír, mikor futja át az újságot vagy egyszerűen csak mikor gondolkozik. Valószínűleg ő is tudja, hogy én mit csinállok. A dolgozószoba csöndes, de néha az a benyomásom, hogy a férjem visszafojtott lélegzettel lesi, hogy mi folyik idelelt, a nappaliban; ezt nagyon is el tudom képzelni, hiszen néha olyan fura csönd van odafönn. Ilyen csönd olyankor támad, ha az emeletről leszűrődő zajokra fülelve, óvatosan előveszem a naplómat, és fogom az ecsetet. Azért nem használok nyugati papírt és tollat, hogy ne üssek zajt; vékony, puha japán papírra írok, amit aztán összefűzök, a finom írásjeleket pedig ecsettel rajzolom. Az imént nagy kedvem támadt az íráshoz, s egy pillanatig nem figyeltem oda, hogy mi történik az emeleten. Ezalatt a férjem nesztelenül lement az illemhelyre. Szándékosan-e vagy véletlenül? Elhaladt a nappali ajtaja előtt, aztán visszament. Azt írtam, „nesztelenül”, legalábbis ez az érzésem. Lehet, hogy nem akart semmi mást, csak vécére menni. Nem volt oka rá, hogy nesztelenül lépkedjen. Biztos, hogy úgy jött le, mint máskor, s én csak véletlenül nem hallottam meg a lépteit, amiket különben hallanom kellett volna. Egy szó, mint száz, csak akkor láttam meg, amikor már a lépcső aljában volt. A kisasztalon írtam, s ijedtemben az asztal alá dugtam a füzetet és a tustartót. (Erre a célra könnyű bambusz tustartót, nem kőből valót használok. Apámtól kaptam emlékebe; értékes műtárgy, Kínából származik.) Biztos vagyok benne, hogy a férjem nem vett észre semmit. De annyira meg voltam zavarodva, hogy összegyűrttem a

papírt, miközben eldugtam a füzetet, s félek, hogy meghallotta a japán papír jellegzetes zizegését. Ha így van, s ő újra megfogja hallani, a zizegésről biztos ez a vékony papír jut majd eszébe, s akkor könnyen kikövetkezteti, hogy mire is használom. A jövőben óvatosabbnak kell lennem. Mit tegyek, ha a férjem rájön ennek a füzetnek a létezésére? Hiába keresek neki új rejtekhelyet, egy ilyen kis szobában könnyen megtalálja. Egyet tehetek, nem szabad elmennem hazulról, ha a férjem itthon van. Mostanában egyre tompábbá válok, mert nem mozdulok ki itthonról annyiszor, ahányszor megszoktam. Általában Tosiko vagy az öreg szolgálónk vásárol be a Nisikiben.

Kimura épp az előbb hívott, hogy nézzük meg a Vörös és feketé-t az Aszahi moziban. Szívesen elmennék, előbb azonban valami megoldást kell találnom...

február 18

Tegnap éjszaka negyedszer hallottam a feleségem szájából a Kimura nevét. Eddig összefüggéstelen szavakról írtam, de immár semmi kétség: nem álmában mondja ki ezt a szót. De mi a célja vele? Azt akarja tudtomra adni, hogy „Nem alszom, csak úgy teszek!”, vagy azt, hogy „Tudni se akarok róla, hogy te vagy a partnerem, Kimurát akarom, nélküle nem élvezem a játékot. Végeredményben te is megtalálsz a számításodat!” Vagy inkább az: „Ezzel csak fölpiszkálom a féltékenységedet. Nem teszek semmi mást, csak azt, amit egy hű feleség tesz meg a férjének.”

Tosiko ma végre elköltözött, és berendezkedett madame Okadánál. Szinte minden elkészült: a különálló szobát a fürdőszobával összekötő folyosó, a kőpadló a zongora számára. A telefont még nem helyezték át; ráadásul, mivel ma sakko, vagyis nem szerencsés nap van, Ikuko azt tanácsolta a lányának, hogy halassza el a költözködést huszonegyedikére, amikor tai-an, vagyis szerencsés nap lesz; de Tosiko rá se hederített s elköltözött. Csak a zongora elszállítása késik egypár napot, a többi holmit már átvitték Kimurával.

(A viharos éjszaka után Ikuko, szokása szerint, egész nap ágyban maradt, ájult álomban. Csak este kelt föl egypár percre, úgyhogy nem segített a költözködésben.) Tosiko címe: Tanaka Szekiden negyed; alig öt-hat percre van tőlünk. Kimura a Hjakumanben közelében, Tanakamon-maemacsiban

bérel szobát, úgyhogy ő még nálunk is közelebb lakik a Szekiden negyedhez.

Amikor Kimura eljött segíteni, a lépcsőn fölfelé jövet, mielőtt bejött volna a dolgozószobámba, ezt mondta: „Ha megengedi... Elhoztam, amit ígértem”, ezzel letette a polaroidot és elment.

február 19

Képtelen vagyok megérteni Tosiko lelkiállapotát. Vannak pillanatok, amikor mintha imádná az anyját, máskor pedig mintha megvetné. De hogy az apját megveti, az biztos. Félreérti az intim kapcsolatunkat; az apjáról azt tartja, hogy már eleve züllöttnek született, az anyjában ennek nyomát sem leli. Alkalmasint úgy véli, hogy a törékeny alkatú anyja nehezen viseli a házassérettel járó kötelezettségeket, s hogy az apja olyan szerelmi szolgálatokat kíván meg az anyjától, melyekhez annak semmi kedve. (Az igazat megvallva, én ültettem el benne ezt a gondolkodásmódot.) Tegnap, amikor eljött az utolsó csomagjaiért, s bejött a szobába, hogy elbúcsúzzék, csak ennyit mondott: „Anyu, apu megfog ölni!” Aztán elment. Épp olyan furán szófukar, mint én. Mintha azért haragudna rám, mert titokban attól fél, hogy a mellbetegségem rosszabbra fordul. A szavai azonban rosszindulatról tanúskodtak, csípősen, gúnyosan csengtek. Nem abból a gyöngédségből fakadtak, amit egy lány az anyja iránt érez. Vajon a köztünk lévő húsz év ellenére nincs-e kisebbségi érzése velem szemben, már ami a külsőt, az asszonyi vonzerőt illeti? Megmondta a kezdet kezdetén, hogy nem szereti Kimurát, s most azon az alapon veti meg a fiatalembert, hogy az anyja James Stewarton keresztül akarta fölébreszteni iránta az érdeklődését. Ellenséges érzéseket táplálna irányomban?

Amennyire lehetséges, igyekszem itthon maradni, de vannak körülmények, amikor mégiscsak el kell mennem. Az is megeshet, hogy a férjem váratlanul hazaállít, amikor épp előadása van, úgyhogy nem tudom, mitévő legyek a naplómmal. Ha hiába dugdosom, akkor legalább azt szeretném tudni, hogy elolvassa-e titokban, ha nem vagyok idehaza. Valami jelet teszek a füzetre, ami elárulja, hogy a férjem kinyitotta-e vagy sem. Ezt csak én fogom ismerni, s úgy intézem, hogy a férjem semmit se vegyen észre. De vajon nem egy olyan jel volna jobb, amit észrevesz? Ha rájön, hogy a felesége tudja, hogy ő titokban elolvassa ezt a naplót, bizonyára elővigyázatosabb lesz. (De vajon így lesz-e?)

Nem könnyű egy ilyen jelet találni, az már bizonyos. Ez egyszer sikerülhet, de ha megismétli az ember, félő, hogy megszimatozza a dolgot. Betehetek például egy fogpiszkálót a napló egy bizonyos helyére; ha kinyitja, kiesik. Ez egyszer válik be, másodszorra a férjem úgy fogja intézni a dolgot, hogy ne essék ki; megfigyeli, hogy melyik laphoz tűztem be, s oda teszi vissza (a férjem az ilyesmiben nagyon agyafűrt). Mindig új dolgot kitalálni szinte lehetetlen. Próbaképpen meghatározott hosszúságúra szabtam egy ragasztószalagot (megmértem: ötvenhárom milliméter), kijelöltem a füzetborító egy bizonyos helyét, s ráragasztottam a szalagot mindkét oldalára (fönről számítva nyolcvankét, alulról hetvenöt milliméterre van; egy kicsit mindig meg kell majd változtatnom a szalag hosszát és helyét). Elméletben legalábbis lehetetlen levenni a szalagot, s egy hasonlót tenni pontosan ugyanarra a helyre; mindenesetre olyan bonyolult és unalmas művelet, hogy gyakorlatilag nem lehet megcsinálni. De ha sikerül is levenni, a nyoma ott marad a borítón, bármennyit bibelődjenek is vele. Szerencsére a borító kemény japán papírból van, ráadásul be van futtatva egy vastag fehér réteggel, úgyhogy ha az ember letépi a szalagot, lefoszt vele egypár milliméternyit a bevonatból is. A férjem tehát mindenképpen nyomot hagy, ha elolvassa a naplóm.

február 24

Amióta Tosiko elköltözött, Kimurának nincs semmi üdügye rá, hogy ide járjon, mégis beállít két-három naponként, mint azelőtt. Hogy őszinte legyek, én is többször felhívtam. (Tosiko is föl-fölbukkan, de sose marad sokat.) A polaroidot két éjszakán használtam. Lefényképeztem a feleségemet pucéran előlről és hátulról, külön felvételeket készítettem a különböző részeiről, aztán levettem meghajlított, kinyújtóztatott végtagokkal, több pozícióban, más-más szögből. Hogy mi a célom ezekkel a fényképekkel? Először is, gyönyörűségemet lelem magában a fényképezésben. Élvezem, hogy kedvem szerint mozgathatom egy alvó nő testét (aki legalábbis úgy tesz, mintha aludna), hogy különböző pozíciókba állíthatom be. Másodszor, a képeket be akarom ragasztani a naplómbe. A feleségem így biztos látni fogja őket.

Ily módon a teste olyan szépségeit fogja fölfedezni, melyekre eddig ügyet se vetett, s nagyon meg lesz lepve.

A harmadik ok az, hogy a feleségem ezáltal megérti, micsoda gyönyörűség számomra, ha elnézhetem a meztelen testét; ezzel egyet fog érteni, sőt mélyen meg lesz hatva. (El fogja gondolkoztatni az a ritka jelenség, miszerint egy férj, aki az idén tölti be az ötvenhatot, meg van babonázva a negyvenöt éves felesége meztelenségétől!) Negyedsorban azért teszem, hogy megsértsem a szemérmét, hadd lám, meddig megy el a színlelésben. A gép lencséje nem valami éles, olyan szerkezet sincs rajta, amivel föl lehetne becsülni a távolságot, úgyhogy szemmértékre hagyatkozom; kezdő vagyok, könnyen becsúsztat valami számítási hiba. Állítólag létezik külön a polaroidhoz való, nagyon érzékeny film, de ezt Japánban nagyon nehéz beszerezni. A filmek, amiket Kimura hozott, régiek, lejárt már a garanciális idejük, ezért nem számíthatok valami jó eredményre. A villanólámpa használata kényelmetlen volna s kínos is. Ezzel a berendezéssel csak az első és a negyedik célkitűzésemet valósíthatom meg. A képeket később ragasztom be.

február 27

Noha ma vasárnap van, fél tízkor beállított Kimura, hogy nem néznék-e meg vele a Vörös és feketé-t. Az egyetemi felvételizők most nyakig vannak a felkészülésben a vizsgákra, s a tanárok is el vannak foglalva. Márciusban a férjemnek több lesz a szabad ideje, most azonban hetente többször is bent kell maradnia az egyetemen, hogy különórákat adjon. Kimurához is járnak diákok, de őhöz külföldi utmutatásokért. Kimurának józan meglátásai vannak, s valami hatodik érzékkel jósolja meg a témákat; ezek eddig mindig bejöttek a vizsgákon. Azt hiszem, értem a fikáját. Ami a felkészültségét illeti, arról természetesen semmit sem tudok, de ítélőképesség tekintetében a férjem a bokájáig sem ér.

Csak vasárnap jut lélegzetvételnyi időhöz, vasárnap azonban a férjem reggeltől estig itthon van, s ez minden elmenetelt megnehezít. Idejövet Kimura beszélt Tosikóval. Közben ő is befutott, s megkért, hogy kísérjem el. Nem volt semmi kedvem velük menni, de nem illik kettesben elengedni őket. Mintha ez lett volna az arcára írva: „Fömláldozom magam az anyámért”; „veletek megyek”. „Vasárnap jóval előbb ott kell lenni, mert hamar elfogynak a jegyek” – mondta Kimura. A férjem unszolt: „Én egész nap itthon leszek. Menj csak, nagyon jól megleszek egyedül. Úgysem hiszem el, hogy nincs kedved megnézni a Vörös és feketé-t!” Nagyon is jól értettem, hogy miért unszol a férjem; de mivel föl voltam készülve erre az eshetőségre, elmentünk hármásban. Fél tizenkettőkor ültünk be a moziba, s egy is elmúlt, amikor kijöttünk. Meghívtam ebédre a fiatalokat, de ők inkább hazamentek. Jóllehet a férjem azt mondta, hogy otthon lesz egész nap, nem sokkal azután, hogy

három körül hazaértem, elment sétálni, s csak este jött haza. Jóformán még ki se húzta a lábát hazulról, elővettem a naplót; a celofánszalag azon a helyen volt, ahova ragasztottam, s szemlátomást a borító is érintetlen volt. De aztán megnéztem nagyítóval, s fölfedeztem rajta néhány karcolást. Biztonság kedvéért betettem volt egy fogpiszkálót is egy bizonyos laphoz, s az nem volt a helyén. Semmi kétség, a férjem titokban elolvassa a naplót. Vezessem-e tovább? Vagy hagyjam abba? Nem akarom föltárni a gondolataimat mások előtt, naplót csak azért írok, hogy önmagamnak adjak számot róluk. Mivel immár biztos, hogy elolvassák, abbahagyom; de mert ez a valaki nem más, mint a férjem, s lévén hogy kölcsönösen úgy teszünk, mint akik semmiről sem tudnak, végül is folytatni fogom.

Egy szó, mint száz, ezen a közvetett módon fogom a férjem tudtára adni azt, amit közvetlenül azért nem mondok el, mert szégyellem magam. Ha tehát a férjem elolvassa ezt a naplót, ám tegye, erről én nem tehetek, de azt nem akarom, hogy ezt közölje velem. Talán fölösleges ez a figyelmeztetés, hiszen a férjem nyilván úgy fog tenni, mint aki nem olvasta, holott valójában elolvasta. Aztán meg, ő azt tehet, ami neki tetszik, én azonban meg akarom nyugtatni afelől, hogy sose fogom elolvasni az ő naplóját. A férjem mindenképp jobban tudja, hogy a hagyományok feltétlen híve vagyok, s a neveltetésem kizárja azt, hogy akár csak egy pillantást is vessek egy másik ember naplójába. Tudom, hogy a férjem hol tartja a naplóját, s megesik, hogy néha megérintem, sőt azt sem rejtem véka alá, hogy ki is nyitottam; de nem olvastam el belőle egy szót sem. Ez az igazság.

február 21

Jól sejtettem. A feleségem naplót vezet. Eddig szándékosan nem tettem említést róla ebben a füzetben, de igazság szerint már napok óta gyanítom. Tegnap délután lementem a vécére, s amikor elhaladtam a nappali előtt, a belső *szódzsin*^{LSI} át észrevettem, hogy a feleségem nyugtalanul ráhajol az asztalra. Ezt megelőzőn pedig vékony japán papír zizegését hallottam. Nem afféle zörgés volt, amit két papírlap kelt. Úgy susogott, mint amikor valaki sebtében összegyűr egy befűzött köteget, s a párna alá rejti. Fölötlött bennem a kérdés, ugyan mi szüksége van a feleségemnek az olyan papírra, ami szinte teljesen nesztelenül kezelhető. Eddig nem volt alkalmam a végére járni a dolognak. Ma azonban, amíg moziban volt, átkutattam a nappalit, s egykettőre megtaláltam a naplót. Legnagyobb meglepetésemre a füzet le volt pecsételve egy celofánszalaggal; elővigyázatosság arra az esetre, ha megneszelném a létezését. Micsoda ostobaság a feleségemtől! Szóhoz sem jutok ekkora bizalmatlanság láttán. Nem vagyok én olyan hitvány alak, hogy elolvassam a naplóját az engedélye nélkül. Mindazonáltal, valami nyomasztó érzés hatására megpróbáltam, hátha sikerül olyan ügyesen levennem azt a szalagot, hogy ne hagyjon nyomot. Ezzel csak azt akartam a feleségem tudtára adni: „Semmi szükség arra a szalagra, bármikor elolvashatom titokban a naplód, s még csak nem is fogod sejtetni, valami más módot kellene kieszelned”; s ezzel gondosan munkához láttam. De kudarcot vallottam. Döbbenetes, hogy a feleségem milyen aprólékosan tervezte meg a dolgot. Hiába feszegettem le a szalagot a legnagyobb figyelemmel, a nyoma meglátszott a borítón. Tudomásul vettem, hogy nem lehet úgy levenni, hogy a feleségem ne vegye észre. Arra is rájöttem, hogy lemérte a szalag hosszát. Ez csak utólag jutott eszembe, úgyhogy én már nem tudtam lemérni. Egy szemre hasonló hosszúságú szalagot ragasztottam a helyébe. A feleségemnek biztos fel fog tűnni. De erre nyíltan felhívom a figyelmét: ámbár levettem a pecsétet, és kinyitottam a füzetet, egy betű nem sok, annyit sem olvastam el. A magamfajta rövidlító nehezen silabizálja ki az efféle finom írást.

Szeretném, ha ezt elhinné. De a feleségem már csak olyan, hogy minél inkább bizonygatom neki, hogy nem olvastam el, ő annál biztosabb benne, hogy igenis elolvastam. De ha egyszer mindenképpen az lesz a véleménye, hogy elolvastam, holott nem olvastam el, akkor akár el is olvashatom! De nem, nem olvasom el! Az igazat megvallva, attól félek, ahogyan a Kimura iránti érzéseiről ír. Drága, Ikuko, nagyon kérlek, ne írd erről a naplódban. Nem fogom titokban elolvasni, mégse írd meg erről az igazat. Azt írd, hogy Kimura csak egyszerű eszköz ahhoz, hogy engem fölizzgass, még ha ez hazugság is.

Ma reggel Kimura meghívta a feleségemet moziba. Én kértem meg rá. Azt mondtam neki: „Mostanában, hogy állandóan itthon vagyok, a feleségem alig jár el hazuról. Bevásárolni az öreg szolgálónkat küldi. Nem értem a dolgot. Mozdítsa ki itthonról egypár órára.” Tosiko eddig rendszeresen elkísérte őket; nem tudom, mit forgat a fejében. Hasonlít az anyjához, de sokkal bonyolultabb nála. Nem lepne meg, ha szemrehányást tenne, hogy a szeretetemben nem ő foglalja el az első helyet, mint a legtöbb apa esetében, s hogy szemmel láthatóan az anyjába vagyok belehabarodva. Téved, ha azt hiszi, egyformán szeretem mindkettőjüket. Csak a szeretetem módja más. Egy apa nem szeretheti szenvedélyesen a lányát. Ezt alkalomadtán meg kell értetnem vele.

Tosiko elköltözése óta ma este vacsoráztunk először négyesben, ugyanannál az asztalnál. Elsőnek Tosiko ment el. A konyak után a feleségem úgy viselkedett, mint rendesen. Kimurának visszaadtam a polaroidot, amikor nagy későn cihelődni kezdett, s ezt mondtam: „Az persze előny, hogy nem kell az előhívással bajlódni, de mivel a villanólámpa használata elég körülményes, egyszerűbb egy közönséges géppel dolgozni, nem igaz? A saját Zeiss-Ikonomat fogom használni, azt hiszem.” „S a városban hívhatja elő?” – kérdezte Kimura. „Ezen magam is sokat gondolkoztam. Nincs kedve a lakásán előhívni a filmeket?” – kérdeztem. Kimura szemlátomást zavarba jött. „Nem hívhatnám elő önöknél?” Mire én: „Sejtelve sincs, hogy milyen felvételekről van szó?” „Őszintén szólva, nem nagyon.” „Ezeket a képeket senki se láthatja, ezért idehaza nem hívhatom elő őket. Ráadásul nagyításokat is akarok, s itt nincs hely sötétkamrának. A maga lakásán nem lehetne berendezni egyet? Maga az egyetlen ember, aki minden további nélkül láthatja ezeket a fényképeket.” Mire Kimura: „Nem mondom, hogy nincs hely. Beszélni fogok a házigazdával.”

február 28

Amikor Kimura ma reggel nyolckor megjött, a feleségem még aludt. Csak beugrott az egyetemre menet, mint mondta. Én is ágyban voltam, de amikor meghallottam a hangját, fölkeltem, és átmentem a nappaliba. „Minden rendben van, Mester.” Hirtelen nem értettem, miről beszél; a sötétkamráról volt szó. A házban, ahol lakik, nem működik a fürdőberendezés, a fürdőszobát senki se használja, semmi akadályja tehát, hogy berendezkedjék; a vízcsap kéznél van. Megkértem, hogy rendezkedjék be minél előbb.

március 3

Kimura jobban siet, mint én, pedig azt mondja, hogy a vizsgák elveszik minden idejét. Tegnap elővettem a rég használt Ikonomat, s elhasználtam egy egész tekereszt; harminchat felvételt készítettem. Kimura ma közömbös képpel állított be. „Bejöhetek?” – kérdezte, ezzel már bent is volt a dolgozószobámban, s mélyen a szemembe nézett. Az igazat megvallva, addig még nem jutottam dülőre, helyes-e, ha rábízom az előhívást. Pedig már többször is látta meztelenül Ikukót; ha egyáltalán rábízhatom valakire, az csak ő lehet. Ő azonban csak pillanatokra látta a feleségem testét, akkor is

csak bizonyos részeit; nem szemlélte meg alaposan, kifacsart testhelyzetekben, különböző szögekből. Vajon nem izgatom-e föl túlságosan, ha rábízom ezt a munkát? Ha ennyivel beéri, minden rendben, de vajon nem támadnak-e más gondolatai is? Ha tovább fejlődne a dolog, ki lesz az, aki az egészet fölszította? Én magam, s akkor szemrehányást is csak magamnak tehetek. Őt nem terhelné felelősség. Arra a lehetőségre is gondolnom kell, hogy a fényképek a feleségem szeme elé kerülnek. Ő mindenekelőtt azért volna dühös, mert a tudta nélkül fényképeztem le, aztán meg azért, mert a képeket mással hívtam elő; az a legkevesebb, hogy úgy tenne, mint aki meg van sértve. Arról nem is beszélve, hogy abból, hogy a férje megmutatta őt Kimurának ezekben a szemérmetlen pózokban, arra a következtetésre juthat, hogy megengedem, hogy megcsaljon velem. A végzet akarata, hogy ilyen föltevésekre jutva növekedjék bennem a féltékenység, s hogy minél nagyobb gyönyörrel ajándékoz meg ez a féltékenység, annál jobban vágyjam rá, hogy a helyzet veszélyeit megpróbáljam vállalni.

Miután eldöntöttem magamban a dolgot, ezt mondtam Kimurának: „Magára bízom ezeknek a filmeknek az előhívását. Senkinek se mutassa meg őket. Az előhívást maga végezze el. Ha elkészült, mutassa meg nekem, s én kiválasztom a legérdekesebbeket, s megkérem, nagyítsa fel őket.”

Kimura szörnyű zavarban volt. Csak annyit mondott: „Rendben...”, s megpróbált közömbös arcot vágni. Aztán hallgatólagosan beleegyezett és távozott.

március 7

Ma megint a dolgozószoba padlóján volt a kisszekrény kulcsa. Másodszor ebben az évben. Először január 4-én volt ott. Emlékszem, hogy amikor bementem takarítani a dolgozószobába, ott találtam a kulcsot a padlón, az előtt a hosszú nyakú váza előtt, melyben egy szál nárcisz volt. Ma reggel látom, hogy a szilvavirág már fonnyadozik, s egy kaméliagallyat akartam tenni a helyébe. Akkor pillantottam meg a kulcsot; ugyanott volt. Ez nem véletlen, gondoltam, ezzel kinyitottam a fiókot, s kivettem a füzetet, amibe a férjem a naplóját írja. Legnagyobb meglepetésemre ugyanolyan celofánszalaggal volt lepecsételve, mint az enyém. Ellentétben velem, a férjem ezzel azt akarta a tudtomra adni: „Biztos kifogod nyitni, hogy megnézd!” A férjem fényes kartonborítójú iskolásfüzeteket használ. Úgy tetszett, hogy az övéről könnyebb levenni a szalagot, mint az enyémről. Furdalt a kíváncsiság. Kíváncsi voltam, vajon nem tudnám-e úgy leválasztani azt a szalagot, hogy ne hagyjon nyomot. S merő kíváncsiságból le is választottam. De hiába ügyeskedtem, megmaradt a nyoma. Azon a helyen bemélyedt egy kicsit a fényes kartonborító. Ott, ahol a szalag volt, nem maradt nyom, de amikor lefeszítettem, a sáv kiszélesedett; immár nem lehet elleplezni, hogy valaki kinyitotta a füzetet. Ragasztottam a helyébe egy másik szalagot, de a férjemnek biztos föl fog tűnni, s biztos arra fog gondolni, hogy titokban elolvastam a naplóját. Mint már többször is mondtam, egy szótag nem sok, annyit sem olvastam el belőle, az istenekre esküszöm. A férjem tudja, hogy megvetem a szemérmetlen beszédet, s talán ily módon akart beszélgetést kezdeményezni. Egy okkal több, hogy undorodjam az elolvasásától. Épp csak hogy fölütöttem a füzetet, hogy megállapítsam, milyen vastag. Egyszerű kíváncsiság volt. A tekintetem rátévedt egy hevenyészett, türelmetlen, ideges írással borított lapra; macskakaparásnak látszott, ezért gyorsan továbbhajtottam. Feltűnt, hogy bizonyos lapokra obszcén fényképek vannak ragasztva. Zavaromban behunytam a szemem, s gyorsan továbblapoztam. Mit jelentsen ez? Honnan valók ezek a fényképek, s miért ragasztották be őket? Tán csak nem azért, hogy a szemem elé kerüljenek? S vajon kit ábrázolnak? Förtelmes dolog ötlött fel bennem. Az utóbbi éjszakákon néhányszor az volt az érzésem, hogy a szoba hirtelen kivilágosodik. S akkor az jutott eszembe, hogy valaki rólam készített felvételeket, villanó-lámpa segítségével. Ki az a valaki? Hol arra

hajlottam, hogy a férjem volt az, hol arra, hogy Kimura. De jobban belegondolva, vajon nem álom, látomás volt csupán? Tulajdonképpen csak a férjem fényképezhetett le, az nem lehet, hogy Kimura volt! Emlékszem, a férjem egyszer azt mondta: „Nem is tudod, milyen szép a tested. Szeretném lefényképezni, hogy megmutassam.” Most már biztos vagyok benne, hogy engem ábrázolnak azok a képek!

Félálomban néha az volt az érzésem, hogy valaki meztelenre vetkőztet. Azt hittem, csak rossz álom az egész, de ha ezek a fényképek engem ábrázolnak, ez valóság. Ha fölébredtem volna, nem tűröm el, hogy úgy fényképezzenek le; de ha nem tudok róla, hogy lefényképeznek, ellene se tehetek semmit. Jóllehet ízléstelenségnek tartom, hogy a férjem örömét leli a meztelenségemben, úgy vélem, hogy mint hűséges feleségnek, kötelességem megengedni, hogy levetkőztessen a tudtom nélkül. Ha olyan erkölcsös nő volnék, amilyenek a hűbériség korában éltek, amikor a nő vakon engedelmeskedett a férje parancsainak, tudom, hogy mindennek alá kellene vetnem magam, bármennyire undorodjam is. Az is a dolog mellett szól, hogy a férjem csak akkor képes kielégíteni, ha felizgul ezektől az örült játékoktól. Úgyhogy ez nem egyszerűen csak kötelességem, hiszen a férjem a hűségem és szófogadásom fejében elégíti ki telhetetlen étvágyamat. De vajon a férjem miért nem éri be annyival, hogy meztelenre vetkőztet, miért fényképez le, s a nagyításokat miért ragasztja be a füzetébe? Meg akarná mutatni nekem? Ki tudja, ha ő nem, hogy bennem együtt van meg a féktelen szabadosság és a rendkívüli féltékenység?

De vajon kivel hivatja elő ezeket a képeket? Nem lehetett elkerülni, hogy idegen szemek elé ne kerüljenek? Vagy egyszerűen csak a bolondját akarja járatni velem? Ennek különleges jelentősége volna számára? Azt szűrjem le ebből, hogy így akar leszoktatni az ostoba szemérmességről, hiszen örökké csak gúnyolódik „kifinomult ízlésemem”.

március 10

Nem tudom, hogy leírhatom-e ezt. Mert mi lesz, ha a feleségem elolvassa. Akárhogy is, be kell

vallanom, hogy az utóbbi időben mintha szellemi és testi rendellenességeket tapasztalnék magamon. Azt írtam: „mintha”, mert nem hiszem, hogy komoly ideggyengeségről van szó. A velem született képességek megütik a mércét, de amióta benne járok a korban, visszaéltem az adottságaimmal, hogy kielégítsem a feleségem mértéktelen igényeit, úgyhogy az étvágyam ugyancsak megcsappant mára. Pontosabban, van étvágyam, csak erőm nincs a kielégítésére. A legkülönbélebb mesterkéltnél, képtelen eszközökkel szítottam a vágyamat, csak hogy a helyzet magaslatán legyek egy olyan nőnél, akinek a vágyai már-már betegesen kiapadhatatlanok. És most szorongva teszem föl magamnak a kérdést: meddig mehet ez így?

Férfiként tíz esztendőn át mindig attól féltem, hogy nem fogok tudni megfelelni a feleségem kihívásainak, de most nem ez a helyzet. Ebben az évben megtanultam élni a Kimura nevű ajzószerrel, s fölfedeztem egy nagyszerű orvosszert, a konyakot. Ezeknek az eszközöknek köszönhetőn óriási étvágyat érzek. Aztán elmentem Szóma doktorhoz, hogy erősítsen föl, s havonta egyszer férfi hormon-injekciót kapok. De mivel ezt kevésnek érzem, beadok magamnak két-három naponként ötszáz egység agyfűggelék-hormont (erről nem tud Szóma doktor). Mindamellet nem annyira ezeknek a gyógyszereknek köszönhető a rendkívüli formám, hanem a szakadatlan testi izgalomnak. A féltékenységre hatással érzett indulat, a feleségem teste láttán fölfokozódó szexuális inger már-már örületbe sodor. Az én kéjsóvárságom immár jóval nagyobb, mint a feleségemé. Végtelenül hálás vagyok az átélt gyönyörökért, hiszen minden éjszaka, még álmomban is, olyan kéjes önkívületi állapotokat élek meg, amelyeket azelőtt elképzelni sem tudtam; de ugyanakkor tudva tudom, hogy ez a boldogság nem lehet tartós, egyszer megjön a böjtje, az életemet koptatom minden másodpercével. S vajon nem tünedeztek-e már föl a bűnhődés előjelei; ott érzem őket testemben is, szellememben is. A múlt hétfőn még ágyban voltam, amikor Kimura beugrott hozzánk, az egyetemre menet. Föl akartam kelni, hogy lemenjek a nappaliba. S akkor különös dolog történt. Miközben mosakodtam, a környező tárgyak, a kályhacső, a tolóajtó, az oszlopok, a szemöldökfa körvonalai mintegy megkettőződtek. A korrallal jár, gondoltam magamban, bizony, megromlik az ember látása. Megdörgöltem a szemem; de nem ezzel volt a baj. Valami változás történt a látásomban. Eddig is, ha közeledett a nyár, szédülés fogott el olykor az agyvérszegénység miatt, de most más okozta a zavart. Pár percen belül minden rendbe jött, ha jó volt a világítás, de most hiába vártam, változatlanul duplán láttam a tárgyakat. Megkettőződött, s egy kicsit eltorzult a körvonala a papírajtó keretének, a kőlapok illeszkedésének a végében és a fürdőszobában. Az eltorzuló vonalak épp csak hogy megduplázódnak, s ez nem zavar a mozgásban, nem tereli rám mások figyelmét. Ebben az állapotban vagyok a múlt hétfő óta. Nem kényelmetlen, nem jár fájdalommal, de nagyon kellemetlen, meg kell hagyni. Meg kéne vizsgáltatnom magam egy szemésszel, de azt hiszem, hogy nem pusztán a látásról van szó; ennek a betegségnek mélyebb oka van; ez halálos, s én félek a vizsgálatától. Mellesleg, azt hiszem, hogy az idegekre vezethető vissza; de néha meg-megszédülök, elvesztem az egyensúlyom, s kis híján eldőlnék jobbra vagy balra. Nem tudom, merre vannak az egyensúlyt szabályozó idegek, annyi bizonyos, hogy mintha valami üresség keletkezne a fejem hátsó részében, a gerincagy fölött; ebből a középpontból hajlik el a testem az egyik vagy a másik oldalra. Talán egyszerű ideggyengeség; tegnap azonban rendkívüli dolog történt. Délután három körül föl akartam hívni Kimurát, de képtelen voltam fölidézni a számát, amit naponta hívok. Pillanatnyi emlékezetkiesés mindenkivel megesik, de itt egészen másról volt szó: teljes emlékezetkiesés volt. Aztán nem jutott eszembe Kimura utóneve. Nem emlékeztem az öreg szolgálónk nevére. Csak a feleségem, Ikukó és a lányom, Tosiko nevét tudtam. Viszont kiesett a fejből a megboldogult apósom, sőt az anyám neve is. S hiába törtem a fejem, nem jutott eszembe annak a családnak a neve, melynél Tosiko lakik; csak annyit tudtam, hogy francia hölgy az illető, aki egy japánhoz ment férjhez, s francia nyelvet tanít a Dósisa Egyetemen. A legszörnyűbb az volt, hogy

elfelejtettem a lakcímemet; a kerületet még tudtam, de a folytatás – Josida-usi no Mijamacsi – kiesett. Páni félelem vett erőt rajtam. Ha az állapot tartós, ha fokozatosan súlyosbodik, kénytelen leszek lemondani egyetemi tanári állásomról. És ez nem minden; egyedül nem mehetnék el többé hazulról, nem fogadhatnék vendégeket, végeredményben megrokkannék. Egyelőre azonban az emlékezetkihagyás a személy- és helynevekre korlátozódik, az eseményeket nem felejttem el. Annak a francia nőnek a nevére nem emlékszem, de azt tudom, hogy létezik, s hogy kiadja a szobáját Tosikónak. Vagyis csak azok az idegek bénultak meg, melyek a személyek és tárgyak nevét közvetítik az agyamban, de nem bénult meg azoknak a szerveknek az együttese, mely a felfogás és a továbbítás feladatát látja el bennem.

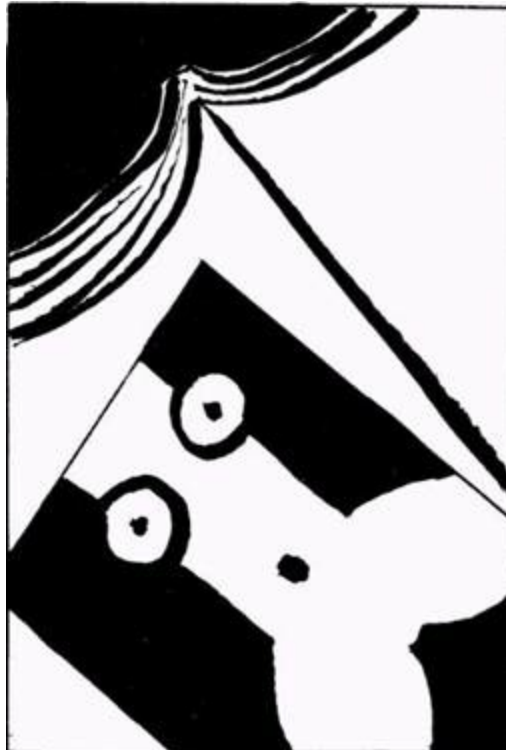
A bénultság szerencsére alig húsz percig, fél óráig tartott. A megszakadt idegpályák hamarosan helyreálltak. Ismét emlékeztem, s minden olyan volt, mint azelőtt.

Némán viseltem a mardosó aggodalmat, hogy meddig fog tartani ez az állapot; nem beszéltem róla senkinek; senki se vett észre rajtam semmit. Azóta semmi újság, jól vagyok. A szorongás azonban még mindig nem oszlott el bennem, miszerint visszaeshetem, s nem csupán húsz percre vagy fél órára, hanem egy egész napra, egy egész évre, két évre, vagy akár életem hátralévő részére.

Vajon mit szól ehhez a feleségem, ha elolvassa? Gondol-e majd a jövőmre, s mérsékli-e magát egy bizonyos fokig? Amennyire meg tudom ítélni, attól tartok, hogy nem. Ha a józan ész önmérsékletet követel is tőle, a telhetetlen test megakadályozza benne, hogy hallgasson a józan észre, s alkalmasint a végkimerülésig fog hajtani, hogy kielégítse vágyait.

Talán így fog gondolkozni: „Hogyan? Azt hittem, a férjem, nagyon helyesen, így folytatja tovább, de úgy látszik, nem bírja az iramot s föladja. Most csak azért fenyeget, hogy mérsékeljem egy kicsit a támadásaim hevességet.

De nem, egyelőre nem vagyok ura a gondolataimnak. Sose voltam valami bátor a betegséggel szemben, sőt nagyon is gyáván viselem, de ötvenhat évesen rájöttem, hogy érdemes megélni az életet, s bizonyos tekintetben még a feleségemnél is féktelenebb vagyok.

Ma reggel, amikor a férjem nem volt itthon, eljött Tosiko. „Anyu, beszélni szeretnék veled” – mondta. Volt valami ünnepélyes az arckifejezésében. Megkérdeztem, mit akar mondani. „Tegnap, Kimuránál, láttam a fényképeket!” S közben merőn nézett. Nem értettem meg egyből, kérdezgetni kezdtem, mire ezt válaszolta: „A te pártodon állok, anyu, bármi történjék is. Mondd meg az igazat. Az este beugrottam Kimurához, megígérte, hogy kölcsönad egy francia könyvet. Nem volt otthon; de én azért bementem, s levettem a könyvet a polcról. Névjegy nagyságú fényképek voltak benne. Anyu! Mit jelentsen ez? Nem értem a dolgot. Mit titkolsz előlem?” Kitaláltam, hogy azok a fényképek azonosak azokkal, melyeket a férjem naplójában láttam tegnap, s hogy engem ábrázolnak különböző szemérmetlen pózokban. De Tosikónak nem tudtam megmagyarázni a dolgot. Ő szemlátomást arra gyanakszik, hogy e mögött valami más, förtelmes, lélekbe markoló ügy húzódik meg. Biztos azt gondolja, hogy erkölcstelen viszony van köztem és Kimura között, a fényképek ezt bizonyítják. Azonnal tisztáznom kellett volna az ügyet, a férjem, Kimura és magam miatt is, de akkor sem biztos, hogy szó nélkül tudomásul veszi, ha a tiszta igazat mondom. Érett megfontolás után ezt válaszoltam: „Talán nem fogod elhinni, mégis az az igazság, hogy amíg nem szóltál, sejtelmem sem volt, hogy ilyen szemérmetlen pózokban fényképeztek le. Ha vannak ilyen fényképek, akkor azokat apád csinálta rólam, amíg aludtam. Kimura csak előhívta őket az apád kérésére. Nincs semmiféle viszony köztem és Kimura közt. Hogy apád miért altatott el, miért fényképezett le, s hogy miért nem ő hívta elő a képeket, miért kérte meg rá Kimurát? Ezt a képzeletedre bízom. Egy anyának nehéz beszélnie erről a lányának. Hallani se akarok többé róla. Amit tettem, a férjem parancsára tettem. Mint feleségnek, lojálisnak kell lennem az apád iránt, bármit jelentsen is ez; szeretném, ha elhinnéd, hogy csak azt tettem, amire fölkértek, s azt se jókedvemben. Anyádat a régi erkölcs szellemében nevelték, s ezért nem tehet másképpen; ezt biztos nehezen érted meg. Ha az anyád meztelen testéről készült fénykép akkora örömet szerez apádnak, akkor anyád el fogja viselni a szégyent, s álszemérem nélkül modellt fog állni hozzá, annál is inkább, mivel a fényképezőgépet az apád kezeli, senki más.”

„Anyu! Anyu! Te komolyan beszélsz?” – képedt el Tosiko. „Komolyan” – mondtam én. „Anyu, én megvetlek!” – tört ki erre. Tosiko haragja mulattatott egy kicsit; bizonyos értelemben eltúloztam előtte az érzelmeimet. „Anyu, te az erényes asszony mintaképe vagy!” – mondta, s a sértett arcára jeges mosoly települt. Képtelen volt elhinni és elviselni, hogy az apja Kimurára bízta a fényképek előhívását, s újra meg újra azt vetette a szemére, hogy minden ok nélkül meggyötörte Kimurát. Mire ezt mondtam neki: „Egy lányhoz nem illik, hogy ilyen ügyekben vájkáljon. Azt állítod, hogy az apád megalázott engem, nos, így van? Nekem ez eszembe sem jut. Apád még mindig szenvedélyesen szeret. Én azt hiszem, hogy csak egy másik férfi szemén keresztül akart megbizonyosodni arról, hogy az anyád teste még mindig szép és fiatal, bár már eljártak fölötte az évek. Ez talán beteges hajlamra vall, de én megértem.” Úgy éreztem, hogy meg kell védenem a férjemet, s mindent megtettem, hogy érzékeltessem ezeket a nehezen kifejezhető dolgokat. Remélem, hogy a férjem, aki biztos elfogja olvasni ezt a naplót titokban, amikor idáig ér az olvasásban, meg fogja érteni, mekkora fejtörésembe került, hogy mentségeket találják neki.

„Nincsenek itt másféle érzelmek is? Apu tudja, hogy Kimura mit gondol rólad, s ez nem valami szép tőle” – mondta Tosiko. Erre nem válaszoltam.

Tosikónak az a véleménye, hogy Kimura nem véletlenül tette abba a könyvbe azokat a fényképeket, hogy különös oka volt rá; azt mondta, hogy Kimura ezzel az értésére akart adni bizonyos dolgokat. Megosztotta velem a Kimurával kapcsolatos megfigyeléseit, de azt hiszem, hogy jobb lesz, ha ezekről nem írok, a férjem miatt.

Szaszaki díszvacsorát adott a Japánba való visszatérése alkalmából, ezért csak tíz után értem haza. A feleségem, úgy látszik, már kora este elment hazulról. Talán moziba ment, gondoltam. Nekiültem a naplóírásnak a dolgozószobámban. Tizenegy elmúlt, s a feleségem még mindig nem jött haza. Fél tizenkettőkor felhív Tosiko. „Apu, gyere.” „Hova?” „A Szekiden negyedbe, anyu itt van.” „Késő van már – mondtam –, mondd, hogy jöjjön haza. Baja már elment. Egyedül vagyok itthon.” Tosiko hirtelen lehalkította a hangját: „Anyu beleesett a fürdőkádba. Hívjam ki Kodama doktort?” „Van ott még valaki?” – kérdeztem. „Hárman vagyunk. Később megmagyarázom. Azt hiszem, egy gyors injekció kéne neki. Ha nem tudsz eljönni, fölhívom Kodama doktort.” „Fölösleges zavarni. Beadom én azt az injekciót. Gyere át, vigyázz addig a házra.” Minden van itthon egy ideje, ami egy kámforos injekció beadásához szükséges. Tosikót meg sem vártam, üresen hagytam a házat, s útnak eredtem. Hátha most tör rám a minapi emlékezetkiesés, villant át rajtam az ijesztő eshetőség. Tudom, hogy hol van a Szekiden negyedi ház, de még sose jártam benne. Tosiko a kapu előtt várt, bevezetett a különálló, kertre nyíló szobájába, s csak annyit mondott: „Akkor én most megyek, és vigyázok a házra”, s nyomban el is tűnt. Kimura így köszöntött: „Sajnálom a történeteket.” Nem kértem magyarázatot tőle. Ő pedig nem mondott többet. Mindkettőnket feszélyezett a másik jelenléte. Gyorsan előkészítettem az injekciót. A feleségem békésen aludt az ágyon, a zongora előtt. Az alacsony asztalkán poharak és tányérok szörnyű összevisszasága. Az ágy fejénél, a falnál, a fogason, ahol Tosiko a nyugati szabású ruháit tartja, ott lógott a feleségem művirág díszes, szalagos kimonója, amiben elment hazulról. A feleségem egy szál ingben aludt. Szeret fiatalosan öltözködni, noha már benne jár a korban; de ezt az inget különösen kihívónak éreztem. Alighanem a szokatlan időpont és a helyszín hatására támadt ilyen érzésem. Az érverése olyan volt, amilyen ilyen körülmények közt lenni szokott.

„Tosiko kisasszony és én hoztuk be ide” – közölte egyszerűen Kimura. A testét nagyjából szárazra törölték, csak ott volt nedves, ahol rátapadt az ing. Az öve nem volt megkötve. Szíven ütött a látvány: a rendetlenül kibomló, lelógó haja széles vízfoltot hagyott az inge gallérján. Amikor otthon esett bele a fürdőkádba, a haja mindig föl volt tűzve, nem volt leengedve, mint ma. Kimura talán így szereti, villant át rajtam. Kimura szemlátomást ismerte a konyha minden zegét-zugát; edényeket hozott be a fürdőszobából, föltette forni a vizet, és segített fertőtleníteni a fecskendőket.

„Nem hagyhatom, hogy itt aludjon” – mondtam egy óra múlva. „Bent a házban a tulajdonosok korán lefeküdtek, a hölgy semmit sem sejt” – válaszolta Kimura. A feleségem pulzusa egyenletes volt. Megkértem Kimurát, hogy hívjon taxit. „Kiviszem a hátamon” – mondta Kimura, s ezzel hátat fordított nekem, és előrehajolt. Felnyaláboltam a feleségemet, s úgy, ahogy volt, egy szál ingben föltettem a Kimura vállára. Levettem a fogasról a kimonót és a felső kimonót, és betakartam vele. Átvágtunk a kerten, a kapuig, ahol már ott várakozott a taxi. Betettük a kocsiba. Hatvanjenes, kis taxi volt, Kimura előreült. A konyak annyira átítatta a feleségem ingét és ruháit, hogy a kocsi belsejében hamarosan alkoholtól büzlött a levegő. A karomban tartottam, s az arcomat beletemettem az egyre hidegebbé váló hajába. Aztán magamhoz húztam a lábfejét, a tenyerembe fogtam és megcsókoltam. (Kimura nem láthatott, de talán kikövetkeztette a mozdulatomat.) Később segített nekem, hogy bevigyem a szobájába.

„Megbízhat bennem, Mester, már ami a ma este történeteket illeti. Tosiko kisasszony mindent tud. És most elmehetek?” Csak annyit mondtam: „Rendben.” És ő elment.

Csak akkor jutott eszembe, hogy Tosiko átjött, hogy vigyázzon a házra. Kerestem a nappaliban, a szobájában, de nem volt sehol. Kevéssel azelőtt, amikor Ikukóval a karomban kiszálltam a taxiból, még ott állt közömbös képpel a bejáratnál. Miután bementünk, biztos hazaindult a Szekiden negyedbe.

Fölbotorkáltam a dolgozószobámba, hogy azon melegében megörökítsek mindent a naplómban. Írás közben át- meg átjárt a rám váró gyönyör előérzete.

március 19

Hajnalig nem hunytam le a szemem. Mit jelentsen ez a tegnapi esti incidens? Ahogy most visszagondolok rá, az átélt gyönyörbe félelem vegyül. Erre még nem kaptam magyarázatot se Kimurától, se Tosikótól, sem a feleségetől. Alkalom se volt rá, de talán én se nagyon siettem, hogy megtudjam. Szívesen merengek rajta magamban, mielőtt tudomásomra jut valami. Talán ez volt az? Nem, nem ez volt, hanem amaz... Kedvemre eljátszadózom azokkal az esetekkel, melyek fölpszikálják a haragomat és a féltékenységet, egyszersmind határtalan vágyat ébresztenek bennem. Ha megtudnám az igazat, a gyönyör szertefoszlana, ebben biztos vagyok. Reggel felé a feleségem összefüggéstelen szavakat motyogott, mint rendesen. „Kimura!” Ma reggel többször is kiejtette a száján ezt a nevet, hol erősen, hol lágyan. Épp elhalt a hangja, s még nem kezdte rá újból, amikor belevágtam...

A féltékenységem és a dühöm egy csapásra elillant. Már nem tépelődtem azon, hogy a feleségem öntudatlan-e, hogy fölébredt-e, vagy csak úgy tesz, mintha aludna. Nem tudom, hogy én voltam-e ott, vagy Kimura... Akárha átléptem volna a negyedik dimenzióba. Úgy éreztem, mintha egyre magasabbra emelkednék, föl a hetedik mennyországba. A múlt illúzióvá vált; akkor éltem először igazán. A feleségem és én egy testté váltunk. Lehet, hogy bele fogok halni, de az a perc maga volt az örökkévalóság.

március 19

Pontosan akarom megírni a naplómban, hogy mi történt tegnap este. Tudtam, hogy a férjem későn jön haza. Jó előre szóltam neki, hogy talán elmegyünk moziba. Fél öt körül eljött értünk Kimura, de Tosiko csak fél hat felé futott be. „Elkéstél” – mondtam neki. „Nem hagyhatnánk el a vacsora utánra a mozit, most igazán nem alkalmas. Anyu, ma én hívlak meg, vacsorázz a Szekiden negyedben. Még sose jártál nálam. Vásároltam egy félkilós csirkét.” Ezzel magával ragadott, Kimurát és engem, le se tette a kezéből a csirkét, a zöldséget és a babpürét. Kifelé menet fölkapott egy palack Courvoisier-t, ami még jó félig volt, s ezt mondta: „Ez a te hozzájárulásod.” „Jobb volna, ha itthagynád – mondtam –, apád nincs itthon ma este.” „Egy kicsit megdobjuk vele a rögtönzött vacsorát.” „Csak semmi díszvacsora, elmegyünk a moziba, a vacsora pedig minél egyszerűbb, annál jobb.” „A szukijaki^{l6l}-nál nincs egyszerűbb!” Összetoltunk két asztalkát a zongoránál, erre tettük a gázsütőt, s a házigazdától kölcsönzött serpenyőt. Asztalhoz ültünk. Az étel bőségesen elég volt hármunknak, én csak ámultam, hogy Tosiko mennyi hozzávalót vásárolt össze: hagymát, gumót, babpürét, sőt lilomgyökeret is. Nem egyszerre tette be az egészet a serpenyőbe; ha elfogyott valami, pótolta. Nem hittem volna, hogy megvolt fél kiló az a csirke. A konyak persze körbejárt vacsora közben.

„Kivételes dolog, hogy konyakkal kínál!” – mondta Kimura, aki egy kicsit felöntött a garatra. „Késő van már a mozihoz” – vetette közbe Tosiko. Én már túl részeg voltam ahhoz, hogy megnézzek egy filmet, minden forgott körülöttem. De azért, azt hiszem, nem léptem túl a mértéket. Velem mindig ugyanaz van; egy bizonyos határig tudok uralkodni a részegségemen, de ha ezt átlépek, az egész iszonyatossá válik.

Az est első felében eszembe jutott, hogy Tosiko talán le is akar itatni, úgyhogy nagyon vigyáztam; de a figyelmem fokozatosan lankadt. Miközben gyanakodtam, be kell vallanom, hogy vártam, legalábbis reméltem, hogy ez bekövetkezik. Nem tudom, hogy volt-e valami megállapodás Kimura és Tosiko közt. Főlöszleges lett volna megkérdezni, úgyhogy inkább hallgattam. „Vajon ihatunk-e ennyit a Mester távollétében?” – kérdezte Kimura. Egy ideje egész jól bírja; töltött nekem is, egyszersmind hagyta, hogy kínálják. Nyomasztott, hogy nem keresztezem-e a férjem akaratát azzal, hogy Kimurával iszom, s neki is ez járt a fejében. Másrészt tudtam, hogy ezzel fölszítom a férjem féltékenységét, s akkor neki is jó lesz. Azt nem állítom, hogy az lett volna az egyetlen célom, hogy fölizgassam a férjem, de azt elmondhatom, hogy nyugodt lélekkel hajtottam fel az egyik poharat a másik után.

Az túlzás, hogy szeretem Kimurát, de az igazat megvallva, tetszik nekem. Egyből beleszerethettem volna, ha akarom. Ahhoz, hogy fölgerjesszem a férjem féltékenységét, azt kell tennem, amit eddig, de ha Kimura nem tetszett volna már eleve, nem mentem volna el ilyen messzire.

Húztam egy vonalat az életemben, amit eddig semmilyen körülmények közt nem léptem át, de lehet, hogy a jövőben kénytelen leszek átlépni. Szeretném, ha a férjem nem bízna annyira az erényességemben. Keserves megpróbáltatás volt engedelmeskednem a parancsainak, de betelt a mérték; mostantól fogva nem állok jól magamért.

Egyrészt szeretném, ha nem zavarna a férjem jelenléte abban, hogy a saját szememmel lássam Kimura meztelen testét, melyet csak álmomban látok, s azt hiszem róla, hogy a Kimuráé, holott a férjemé, vagy azt hiszem, hogy a férjemé, pedig a Kimuráé...

Arra még emlékszem, hogy teljesen eláztam, és bezárkóztam a vécébe. „Anyu, ma van meleg víz, s a háziasszonyom már megfürdött, nem akarnál te is megfürödni?” – kérdezte Tosiko a vécéajtón át. Ha bemegyek a fürdőszobába, biztos el fogok esni, gondoltam; de ki támogat föl? Biztos nem Tosiko lesz az, hanem Kimura... ez motoszkált az öntudatom mélyén. Halványan még arra is emlékszem, hogy Tosiko azt mondogatja: „Anyu, csináld, amit mondok.” Eltapogatóztam a fürdőszobáig, kinyitottam az ajtót, tudom, hogy levetkőztem, de hogy azután mi történt, arra már nem emlékszem.

március 24

A feleségem tegnap este ismét élettelenül esett össze a Szekiden negyedben. Vacsora után Tosiko és Kimura eljött érte, hogy elvigye moziba. Tizenegy is elmúlt, s még mindig nem voltak itthon. Éreztem, hogy közbejött valami. Telt-múlt az idő, fel akartam hívni őket, de aztán eszembe jutott, hogy ez ostobaság, s elhatároztam, hogy megvárom, hogy ők hívjanak fel. (Képzelmű a türelmetlenségemet és a keserűségemet; a szívem majd kiugrott a helyéből, miközben a telefont lestem.) Éjfél is elmúlt, amikor megjelent Tosiko. A taxi kint várt. Elmondta, hogy a mozi után (vajon ott voltak-e?) hazakísérték Kimurát; de akkor Kimura azzal állt elő, hogy menjenek inkább hozzá, Tosikóhoz. Átmentek tehát a Szekiden negyedbe, s Kimura is bement velük. Tosiko föltette a teát. A múltkorról maradt egy negyed palacknyi Courvoisier; Tosiko elvette az üveget a *tokonomáról*^[7], s tett egy kávéskanál konyakot mindenik csészébe. De ez még csak a kezdet. Kimura és a feleségem elővette a sherryt, s addig-addig töltögettek egymásnak, amíg a palack fenekére néztek. S mit ád a véletlen, a fürdő már megint elő volt készítve. Minden úgy történt, mint a múlt éjszaka. Ezt vettem ki Tosiko zavaros elbeszéléséből.

Aztán megkérdeztem tőle: „Magukra hagytad őket?” Mire ő: „Igen; a telefont még nem helyezték át, kényelmetlen lett volna bemennem az első házba, hogy fölhívjalak. Mivel kocsira mindenképpen szükség van, elmentem, hogy kerítsek egyet, s nagy nehezen találtam.”

A rám függesztett szeme elárulta, hogy titkol előlem valamit. „A múltkor szerencsém volt, egyből kaptam taxit; ma viszont egy sem akadt horogra. A villamos utcájában ácsorogtam egy ideig, múlt az idő, de a villamos se jött. Végül elmentem a kamogavai taxiállomásra. Fölvertem az egyik kocsiban a sofört. Aztán beszálltam, s most itt vagyok. – Mintegy magának hozzátette: – Jó húsz perce jöttem el hazulról.” Könnyű volt kitalálnom, hogy Tosiko milyen hátsó gondolattal beszélt így, de úgy tettem, mint aki nem gyanakszik. „Köszönöm a fáradozásodat. Maradj itt, vigyázz a házra.” Előkészítettem az injekciós fecskendőt, s a Tosiko taxijával mentem el. Abban még mindig nem vagyok biztos, hogy nem hármásban tervelték-e ki a dolgot. Ha így van, akkor Tosiko a felbujtó; szántszándékkal hagyta magukra őket; azt mondta, hogy húsz perce, de lehet az harminc is, amennyi időt útközben elvesztegetett. Biztos, hogy legalább egy órát bolyongott, amíg ide ért. Arra gondolni se merek, mi történhetett húsz perc, talán egy óra alatt abban a szobában.

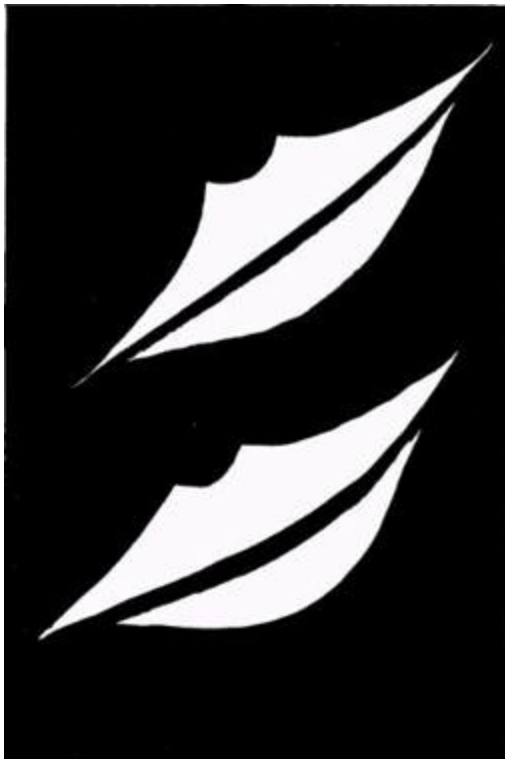
A feleségem egy szál ingben aludt, mint a múltkor, a ruhája rendetlenül lógott a fogason, a falnál. Kimura behozta a mosdótálat és a forró vizet. A feleségem részegebbnek látszott, mint a múltkor. Mindent megtett, hogy leplezze, de világos volt, hogy komédiázik (pontosan ez volt az érzésem tegnap is). Az érverése tűrhető volt. Nevetséges lett volna injekciót adni neki, úgy tettem, mintha kámforos injekciót adnék be neki, pedig csak vitamint fecskendeztem be. Kimura rajtakapott, s odasúgta: „Ez elég lesz, Mester?” „Ma estére ennyi is elég. A mai nem látszik súlyosnak” – s ezzel nyugodtan befecskendeztem neki a vitamint...

A feleségem többször is szólígtatta Kimurát, de a hangja nem volt olyan, mint máskor. Nem hebegett, hanem élesen panaszkodott, rikoltozott. A gyönyör tetőpontján szenvedélyesen szólongatta. Hirtelen érzem, hogy harapdálja a nyelvem hegyét, aztán a fülcimpám került sorra... Azelőtt sose tett ilyet. Heves féltékenység, egyszersmind hálaérzet járt át arra a gondolatra, hogy Kimura egyetlen éjszaka ennyire megváltoztatta a feleségemet, ekkora bátorságot öntött belé. Talán Tosikónak is köszönetet kellene mondanom. A sors iróniája! Nemhogy meggyötört, inkább gyönyört szerzett nekem. Ki tudja, Tosikónak talán sikerült földerítenie a lelkem megdöbbentő szövevényeit?

Miután végeztem... ma reggel szörnyű szédülés fogott el. Duplán láttam mindent, az arcát, a nyakát, a vállát, a karját, a körvonalait. Egy másik nő testét láttam a teste fölött. Aztán elaludtam, de álmomban megjelent a megkettőződött nő. Előbb duplán láttam, de aztán külön-külön rémlettek föl előttem a testrészei, mintegy a levegőben lebegve. Négy szem volt, s közvetlenül ezek mellett két orr, s egypár arasszal fönnebb két ajak. Az egész valamiféle égszínkék, áttetsző páraudvarban fürdött; a fej és a haj fekete volt, az ajak bíborpiros, az orr tiszta fehér. De ez a fekete, ez a piros, ez a fehér sokkal nyersebb volt, mint a feleségemen látható valóságos színek, úgy rikítottak, mint valami mozireklám.

Az álmomban kibomló színek ékesen bizonyítják, hogy ki vagyok készülve idegileg; végig ez volt az érzésem, miközben sorra vettem az álmokképeket. A feleségemnek két jobb és két bal lába volt, s ezek mintha vízben lebegtek volna; a bőr fehérségére nincsen szó. Pedig ezek a lábak kétségkívül a feleségem lábai voltak. A talpak a lábtól függetlenül lebegtek. Aztán, mint valami hegység, sűrű, fehér felhő rémlett föl a szemem előtt, s ebben a feleségem fenekének a formáját ismertem föl, a fenekét, amit lefényképeztem az egyik este.

Nem tudom, mennyi idő múlt el ez után az álom után, amikor újabb látomásom támadt. Eleinte úgy tetszett, mintha a meztelen Kimura volna ott; a törzshöz tartozó fej hol a Kimuráé volt, hol pedig az enyém. A Kimura feje és az én fejem ugyanabból a testből nőtt ki... s ez a test megkettőződve rémlett

március 26

Ma harmadszor találkozom Kimurával a férjem távollétében. Tegnap este egy kidugaszolatlan palack Courvoisier volt a tokonomában.

„Te vetted?” – kérdeztem Tosikótól. „Nem tudok róla – rázta meg a fejét. – Tegnap, amikor hazajöttem, az üveg már ott volt. Talán Kimura hozta.” „Én aztán nem – mondta Kimura. – A Mester hozhatta. Biztos ő hozta. Legalábbis szerintem. A Mester meg akar viccelni minket.” „Mi ebben a vicc apu részéről?” – fűzte hozzá Tosiko. Így latolgatták a dolgot. Minden valószínűség szerint a férjem csalfogása volt, de akkor még nem jöttem rá, mit forgat a fejében. Hátha mégis Tosiko vagy Kimura vásárolta azt a palackot? Könnyen meglehet. A francia hölgy, akinél Tosiko lakik, Oszakában ad órát szerdán és pénteken, s csak este tizenegy körül ér haza. Az utóbbi napokban, valahányszor konyakozni kezdtünk, Tosiko eltűnt egy alkalmas pillanatban. Így volt tegnap is. (Először írok erről, de szükségét érzem, nehogy a férjem félreértse a helyzetet.) A hölgy elég korán jött haza. Tosiko elcsevegett vele a főépületben. A többire nem nagyon emlékszem, nem tudom, mi történt azután. De a végső határt biztos nem léptem át, bármilyen részeg voltam is. Nem volt merszem átlépni, s azt hiszem, Kimurának is ez járt a fejében. „Én adtam kölcsön azt a polaroid fényképezőgépet a Mesternek – vallotta be. – Tudomásom volt róla, hogy a Mester levetkőzteti Önt, miután leitatja. De a polaroid nem volt elég neki, a Zeiss-Ikonjával is lefényképezte önt. A legapróbb részletekig akarta megismerni az ön testét; de én azt hiszem, hogy csak engem akart gyötörni. A filmek előhívását is csak azért bízta rám, hogy a végletekig felizgasson; azt hiszem, örömét leli abban, hogy ellenállok a kísértésnek. Sőt, abban is gyönyörét lelte, hogy az érzelmeim visszhangra találnak önben, s ezért ön éppúgy kínlódik, mint jómagam. Gyűlölöm a Mestert, amiért ilyen kegyetlenül megkínzott minket, még sem fogom megcsalni. Szenvedek attól, hogy önt szenvedni látom, s szeretnék minél mélyebbre süllyedni ebben a szenvedésben.”

En ezt mondtam neki: „Nem hiszem, hogy a fényképek véletlenül kerültek abba a francia könyvbe, amit Tosiko kölcsönkért, s amiben aztán megtalálta őket; maga Tosiko is mondta, hogy ez nem lehet véletlen; mit kerestek a fényképek abban a könyvben?” Mire Kimura ezt válaszolta: „Abban reménykedtem, hogyha Tosiko tudomást szerez róluk, elrendezi valahogy az ügyet. Én sose beszéltem neki erről a dolgról, hogy cselekvésre bírjam. Ismerem a lánya jágó természetét. Amikor ezt csináltam, olyasmire számítottam, ami tizennyolcadikán este volt. Tosiko kezdeményezte a huszonharmadikait is, a mait is, én semmit se mondtam, egyszerűen csak hagytam, tegyen, amit akar.” „Első ízben beszélünk ilyesmiről – mondtam –, én legalábbis még senkivel sem társalogtam erről a kérdésről, még a férjemmel sem. Ő tudni sem akar a kettőnk kapcsolatáról. Attól fél, hogy a végén még megtud valamit, holott hinni akar a hűségemben. De ehhez nem fér kétség, ugye? Erre csak ön adhatna választ.” „Megbízhat bennem – mondta Kimura. – A teste minden részét megérintettem már, egyetlen fontos részt kivéve. A Mester olyan közel akart hozni minket egymáshoz, hogy a köztünk lévő távolság ne legyen több egy papírlap vastagságánál; én engedelmessé váltam neki, s úgy közeledtem önhöz, hogy nem léptem át a kötelező tisztesség határát.” „Végre fellelegzem! Köszönöm, hogy lehetővé tette, hogy hűséges maradjak. Azt mondta, hogy gyűlölöm a férjemet; ez igaz, de ugyanakkor szeretem is. Minél jobban gyűlölöm, annál jobban szeretem. A szenvedélye csak akkor lángol fel, ha önt közénk állítja, s ezzel megkínozza; de ha arra gondolok, hogy azért teszi, hogy nekem gyönyört szerezzen, egyre kevésbé tudnék hűtlen lenni hozzá. Ugye, azt nem hihetjük, Kimura, hogy ön és a férjem két test egy testben, hogy abban a valakiben ön is benne van; hogy önök ketten csak egyet tesznek ki...”

március 28

Elmentem a szemészeti klinikára, hogy megvizsgáltassam a szemem. Nem volt hozzá valami nagy kedvem, de Szóma doktor addig erősködött, amíg végül, nem túl lelkesen, elmentem. Azt mondták, hogy a szédülést agyérelmeszesedés okozza, s ez vértolulást von maga után. Ez aztán szédülésben, kettőslátásban, emlékezetzavarban mutatkozik meg, súlyos esetekben pedig eszméletvesztéssel járhat. „Megszédül, ha éjszaka fölkel vizelni, vagy ha hirtelen mozdulatot tesz, vagy ha váratlanul irányt változtat?” – kérdezték. Közöltem, hogy valóban ilyesmit érzek. Az egyensúlyvesztést, s azt az érzetet, hogy nyomban elesem, vagy elnyel a föld, a belső fül vérkeringési zavara okozza. A belgyógyászati klinikán maga Szóma doktor vizsgált meg. Még sose mérték meg a vérnyomásomat; ma megmérték, s kardiogramot is csináltak; megnézték a vesémet is. „Meglepően magas a vérnyomása. Ezzel bizony vigyázni kell” – mondta Szóma doktor. Kérdeztem tőle az adatokat, de nem volt hajlandó elárulni. „Csak annyit mondhatok, hogy a felső érték több mint kettőszáz, az alsó pedig közel van a kétszázhoz. Épp az értékek közelsége aggasztó. Óriási mennyiségű hormonkészítményt vett magához tablettában és injekcióban. Szedjen inkább vérnyomás-csillapítókat az ágyéka izgatása helyett. És, megbocsásson, legyen óvatosabb, már ami az ágy örömeit illeti, s tartózkodjon az alkoholfogyasztástól, s a dús vagy sós ételektől.” Szóma doktor felírt egy csomó gyógyszert, s fölszólított, hogy figyeljem a vérnyomásomat, mérsem meg időről időre.

Azzal a kifejezett szándékkal írom ezt a naplómbe, hogy megtudjam, mit szól hozzá a feleségem. Egyelőre rá se hederíték az orvosi előírásokra. Amíg a feleségemtől nem kapok valamiféle jelzést, minden úgy lesz, mint eddig. Ha a feleségem elolvassa ezt a részt, azt hiszem, úgy fog tenni, mint aki nem olvasta, s csak még féltelenebb lesz. Ez a teste végzete. Másrészt, aki egyszer oda jutott, ahova én, nem kezdheti előlről. Tegnap este óta a feleségem egyre vakmerőbb, olyan figurákat dob be, melyek csak még jobban elvisznek ebben az irányban... Most se szól egy szót se; szavak nélkül,

pusztán a cselekedeteivel enged szabad folyást a szenvedélyének... Olyan, mint aki félig ébren van, félig alszik; a lámpát nem szükséges eloltani. Mindegy, hogy részeg-e vagy alszik, el se tudom mondani, milyen szédítő a tartózkodása.

Eleinte egyre közelebb hoztam egymáshoz Kimurát és a feleségemet, de a helyzetből fakadó gyönyör lassacskán alábbhagyott; fokozatosan csökkentettem a köztük lévő távolságot. Minél kisebb volt a távolság, én annál féltékenyebb lettem, s annál nagyobb gyönyört éreztem; ezzel elértem célomat. Ezt remélte a feleségem, ezt reméltem én is; semmi értelme abbahagyni...

Január óta három hónap múlt el. Döbbenetesen szívósnak bizonyultam ezen a mérközésen, ezzel a betegesen buja asszonnyal. Remélem, hogy a feleségem ebből rá fog jönni, mennyire szeretem. De mi lesz később? Hogyan elégíthetem ki a vágyait még ennél is jobban? A mostani izgalmi állapot tompaságba fog torkollani. Olyan helyzetbe hoztam őket, hogy a házasságtörés immár elkerülhetetlen. De megbízom a feleségemben. Van-e rá mód, hogy még közelebb hozzam őket anélkül, hogy veszélyeztetném a hűségét? Gondolkozom rajta, ők azonban előbb fognak kitalálni valamit, mint én. Amikor azt mondom: „ők”, Tosikót is beleértem.

Képmutatónak neveztem a feleségemet, de én, a minősítő, én se maradok el mögötte. Nincs abban semmi meglepő, ha egy képmutató férfinak és egy képmutató nőnek egy képmutató lánya születik. De valamennyiünk közt Kimura a legképmutatóbb. Elképesztő, hogy négy ember ennyire képes legyen elleplezni kisdéd játékait. Márpedig ez a négy ember, akiket az egyszeri véletlen hozott össze, kölcsönösen kijátssza egymást, egyszersmind egyetlen cél érdekében egyesíti minden erőfeszítését. Miközben tehát ki-ki a saját pecsenyéjét sütögeti, megtesz minden elképzelhető egyetlen terv megvalósításáért, s ez a feleségem elbuktatása.

március 30

Ma délután eljött Tosiko, s kivillamosoztunk Arasijamába. Kimurával a végállomáson találkoztunk. Tosiko tervelte ki a dolgot; mindig jó ötletei voltak. A karon kiadták a szabadságot, Kimura most szabad. Sétáltunk egyet a folyóparton, aztán elhajóztunk egy fogadóig. Elüldögéltünk a Togacu hídnál, s jártunk egyet a Tenrjúdzsi templom parkjában. Rég nem szívtam kinti egészséges levegőt. A jövőben rendszeresen el akarok menni sétálni. A férjem világ életében könyvmoly volt. Ritkán vitt el ilyen helyekre. Már beesteledett, amikor visszafordultunk. A Hjakumamben állomáson szálltunk le, elbúcsúztunk egymástól és hazaindultunk. Ma olyan csodálatos órákat töltöttem, hogy este nem volt kedvem asztalhoz ülni és konyakozni.

március 31

Tegnap este sem én, sem a férjem nem ivott lefekvés előtt. Éjszaka kidugtam a bal lábam körme hegyét a takaró alól, a fénycsöves lámpa vakító fényében. A férjem észrevette, s becsusszant az ágyamba, józanul, teljes megvilágításban teljesítette kötelességét, s milyen sikerrel! A csodaszámba menő aktus mutatja izgalmi állapotát.

A Szekiden negyedi hölgy szabadságon van, mint különben a férjem is, s reggelenként általában otthon tartózkodik. A férjem mindennap elmegy otthonról egy-két órára. Fordul egyet a környéken és hazajön. Vajon csak azért megy el, hogy sétáljon? Nem akar ezzel valami mást is? Lehet, hogy időt akar adni, hogy elolvassam titokban a naplóját. Valahányszor elmegy, s odaveti: „Fordulok egyet”, úgy érzem, mintha hozzátenné: „Addig olvasgasd a naplómát.” Minél jobban ösztökél,

annál kevésbé van kedvem az olvasáshoz. Ez persze nem jelenti azt, hogy alkalmat kell adnom neki, hogy elolvassa az enyémet!

március 31

A múlt éjszaka a feleségem rendkívüli gyönyörben részesített. Teljesen józannak látszott. Nem kérte, hogy oltsam el a lámpát. Különféle praktikákhoz folyamodott, fölfedte a teste izgató részeit, s olyan állapotba hozott, hogy... Sejtelmem sem volt róla, hogy ennyi leleményes fogást tud. Bizonyára nem véletlen ez a hirtelen változás.

Nyugtalanít, hogy egyre jobban szédülök. Elmentem Kodama doktorhoz, hogy mérje meg a vérnyomásomat. Az arcán rémület suhant át. Olyan magas a vérnyomásom, mondta, hogy majd szétvetette a készülékét. Semmivel sem szabad foglalkoznom, teljes pihenésre van szükségem.

április 1

Tosiko Kavainéval állított be. A hölgy európai szabást tanít, s mellékkeresetként női ruhákat varr. Mivel nem adózik utána, az árai húsz-harminc százalékkal alacsonyabbak, mint a városi árak. Tosiko mindig vele dolgoztat. Még sose viseltem európai ruhát, az iskolai egyenruhát kivéve. Az ízlésem elmaradott; a japán ruhák jobban mennek a vonalaimhoz; az én koromhoz már nem való az európai ruha, de Tosiko addig rágta a fületem, hogy végül mégis varratok egyet; kíváncsi vagyok, hogy áll. A férjem mindenképpen meg fogja tudni, de mivel zavarban vagyok előtte egy kicsit, megkértem Kavainét, hogy ma délután jöjjön, amikor a férjem általában elmegy hazulról. A szövet és a fazon megválasztását Tosikóra és a varrónőre bíztam. A lábam görbe egy kicsit, ezért azt kértem, hogy a szoknya legyen hosszabb valamivel, érjen öt centiméterrel a térd alá. „Nem is olyan görbe a lába, pont ilyen sok európai nőé is.” Temérdek szövetmintát mutattak. Végül egy egérszürke, vörösbarna kockás gyapjúszövet kosztüm mellett döntöttünk, a modellt a Divatok és munkák-ból vettük. „Ezt válassza” – unszoltak. A varrónő nem egészen tízezer jenért meg tudja csinálni, de cipőt és egyéb tartozékokat is vennem kell.

április 2

Délután elmentem, este jöttem haza.

április 3

Tízkor mentem el. Vettem egy pár cipőt T. H.-nál, a kavara-macsi-i cipőboltban. Estefelé értem haza.

április 4

Délután elmentem hazulról. Este jöttem haza.

április 5

Délután mentem el. Este jöttem haza.

április 5

A feleségem napról napra változik. Szinte minden délután elmegy hazulról (néha már reggel). Öt-hat órát marad el, s csak vacsorára jön haza. Együtt étkezünk. Újabban nincs kedve konyakozni. Általában komoly. Kimura szabadságon van; azt hiszem, ez összefügg a feleségem kimaradásával. Nem tudom, hová megy. Ma délután beugrott Tosiko. „Anyu hol van?” – kérdezte. „Ilyenkor sosincs itthon. Nem nálad van?” „Anyu és Kimura egyszerűen eltűnt. Fogalmam sincs, hová mehettek.” Elfordította a fejét. Szinte magától értetődik, hogy a cinkosuk...

április 6

Délután elmentem. Este jöttem haza... Mostanában mindennap elmegyek hazulról. A férjem ilyenkor általában otthon marad. Bezárkózik a dolgozószobájába, leül az asztalához, előtte nyitott könyv, s úgy tesz, mintha olvasna, de én nem hiszem, hogy olvas. Biztos vagyok benne, hogy attól kezdve, hogy elmentem, egészen addig, hogy hazajövök, órákon át furdalja a kíváncsiság, vajon hová mentem, egyébire se tud gondolni. Közben nyilván lemegy a nappaliba, kinyitja a komód fiókját, előveszi a naplót, s titokban elolvassa. Sajnos, semmi olyat nem fog találni benne, ami nyomra vezet. Szántsándékkal titkoltam el, hogy mit csináltam; csak annyit írtam: „Délután elmentem, este jöttem haza.” Mielőtt távozom, fölmegek az emeletre, résnyire nyitom a dolgozószoba sódzsiját, s beszólok: „Elmegyek egy kicsit.” Aztán megbiccentem a fejem, s uzsgyi le a lépcsőn, mint aki menekül. Néha megállok félúton, s visszaszólok. Sose fordul felém. Néha annyit mond: „Rendben”, s helybenhagyon bólint. Máskor válaszra se méltat.

Persze nem azért megek el hazulról, hogy legyen ideje titokban elolvasni a naplót. Azért járok el, mert találkám van Kimurával. S ha valaki tudni akarja, hogy miért, hát azért, mert nem a konyak mámorában akarom látni és megérinteni Kimura meztelen testét, hanem a nap tiszta, egészséges sugaraiban. A Szekiden negyedi házban találkozom vele, amikor se Tosiko, se a férjem nincs ott; s amikor összeölelkezünk, bőrünk bőrt ér, önkívületi mámor jár át. Emlékszem még a naplómban január 30-án föltett kérdésre: „Valójában nem Kimurát látom-e álmombam?”, aztán ott van az a március 19-i rész: „Azt hiszem, hogy Kimura az, pedig csak a férjem; s amikor azt hiszem, hogy a férjem, Kimura az; mennyire szeretném, ha nem zavarna a férjem jelenléte abban, hogy a saját szememmel lássam Kimura meztelen testét!” Még mindig nem elégítettem ki a kíváncsiságomat; de ez a leghőbb vágyam. Az eleven Kimurát akarom látni, s nem a férjem elkerülhetetlen közbenjárásával, nem a neoncsöves lámpa kékes fényében, nem félöntudatlanul, hanem a déli nap fényében.

Milyen boldogság járt át, amikor a látomásaimban január óta föl-fölrémlő Kimura ott volt végre a maga hús-vér valóságában a szemem előtt. Egyszer ezt írtam a naplómban: „A kezemben éreztem a Kimura karjának fiatal húsát; hozzásimultam a rugalmas mellkasához.” „A Kimura bőre hihetetlenül fehér; úgy érzem, mintha nem is japán ember bőre volna.” S az a Kimura, akit láttam, pontosan olyan volt, mint amilyent elképzéltem. Megfoghattam fiatalos karját, nekifeszíthettem a mellemet az ő rugalmas mellének, hozzáérintheztem a bőrömet az ő bőréhez, ami japánok közt meglepően fehér. Hát nem csodálatos, hogy a látomásaim és a valóság hajszálpontosan azonos!

Azt hiszem, nem véletlen, hogy az álmkép ennyire hasonlít rá. Vajon valamiféle fogadalomnak köszönhetőn, amit egy előző életemben tettem, nem a gondolataimban lakott-e, mielőtt megszületett? Vagy az istenek nem ruházták-e föl olyan hatalommal, hogy tetszés szerint jelenjen meg álmaimban? Könnyen el tudom képzelni.

Miközben egyre jobban tudatosodik bennem, hogy a Kimura arca valóság és nem kusza álom, egyre világosabb előttem, hogy a férjem és Kimura két különböző lény. Teljesen kitörölöm magamból azt, amit így vetettem papírra: „A férjem és Kimura egy és ugyanaz a személy; ebben a alakiben benne vannak mind a ketten; a kettő voltaképpen egy.” A férjem is karcsú, sovány alkatú, ebben hasonlít Kimurára, de minden másban különbözik tőle. Kimura soványnak látszik, de meztelenül jóval szélesebb a mellkasa, mint gondolni, az egész teste izzó egészséget sugároz; a férjem ezzel szemben satnya, a vérének a színe csúf, s a bőre nem rugalmas. A Kimura bőrének fehérjén átüt a vér pirosa, s maga a bőr zsíros; a férjem bőre viszont hamuszürke és fémesen száraz; a csillogása immár elviselhetetlenné vált. Eddig iszonyodtam is, szerelmes is voltam a férjembe, de érzem, hogy az iszony napról napra növekszik bennem...

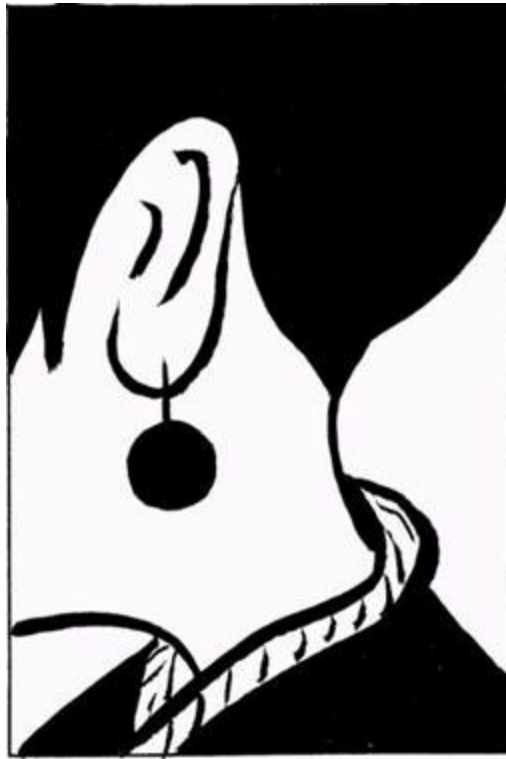
A férjem mint férfi, nem felel meg a természetemnek; undorodom ettől a férfitől. Ó, ha nem ő, hanem Kimura volna a férjem... Keservesen sóhajtozom, valahányszor ez eszembe jut.

Vajon a férjem ezek után elhiszi-e, hogy még mindig nem léptem át a végső határt? Akár hiszi, akár nem, ez az igazság. Amikor „végső határról” beszélek, a szó legszorosabb értelmében teszem, mert ez valóban a legvégső; s bár elmondhatom, hogy mindent megtettünk, ezt azonban nem léptük át. Ez azoknak a szigorú illemszabályoknak tudható be, melyeket a szüleim hűbéri családjában kapott nevelés ültetett el bennem; eszerint a becsület mindaddig csorbítatlan – bármit gondoljon is közben az ember –, amíg nem feküdtünk le valakivel „hagyományos” módon, ahogyan a férjem szokta mondani. Amíg tehát egyszerűen tartom magam az illemszabály betűjéhez, bármit megengedhetek magamnak. Nagy zavarban volnék, ha ezt kézzelfoghatóbban kéne elmagyaráznom valakinek...

április 8

Ma délután a nyugati partot nézegetve elsétáltam a Kavara-macsitól a Sidzsó déli részéig. Pár száz méterrel a Fudzsi Daimaru áruház után megpillantottam a feleségemet. Épp kijött egy kis üzletből, ahol vásárolt valamit, s ott ment előttem, az enyémmel egyező irányban. Megnéztem az órát, fél öt volt. Már haza kellett volna indulnia, ő azonban nyugat felé folytatta útját. Biztos hamarabb észrevett, de nem akart találkozni velem. Ritkán fordulok meg Sidzsóban, általában a Higasijamai domboknál szoktam sétálgatni. Biztos meglepődött, amikor meglátott. Meggyorsítottam a lépteimet, hogy közelebb kerüljek hozzá, s alig pár lépés távolságból követtem. Nem szóltam, így aztán ő sem fordult meg. Mentünk tehát, megőrizve a köztünk lévő távolságot. Vajon mit vásárolt? Elhaladtam volt az üzlet előtt, ahonnan kijött. Nőiruha-kelléket, csipkét, nejlonkesztyűt, fülbevalót, s egyéb fityegőket árult. A feleségem nem visel európai ruhát, ugyan mire van szüksége ebből az üzletből? Épp ezen tűnődtem, amikor valami megütötte a szemem: a feleségem fülén gyöngyök függtek. Mióta visel ilyesmit a japán ruhájához? Vagy csak megvásárolta, s föl is tette? Föl szokta tenni, ha én nem vagyok otthon? A múlt hónap óta gyakran volt rajta csa-haori, ahogyan a rövid kabátot hívják. Akkor is ez volt rajta. Eleddig a régi divat szerint öltözködött; nem óhajtja hajsolni az új divatot, mint mondta; de azt meg kell hagyni, hogy jól áll neki; különösen a gyöngy fülbevaló illik hozzá, amire igazán nem gondoltam volna. Akutagava Rjúnoszuke^[8] egyik művében olvastam, hogy a kínai nők fülcimpája hátul

varázslatosan fehér. A feleségem füle is káprázatosan fehér hátulról. Mintha még a levegő is tisztább volna körülötte.

A gyöngy és a fülcimpa szerencsés találkozása; igen ám, de a feleségemnek nyilván nem magától jutott eszébe, hogy gyöngyöt tegyen a fülére. Ezen tépelődtem, s közben átjárt a féltékenység és a hála érzése, mint rendszeren. Mivel én nem fedhettem föl ezt az egzotikus szépséget a feleségem előtt, sajnos, egy másik férfi tette meg helyettem. Az a férj, akinek nincs más óhaja, mint hogy a szíve asszonyát a megszokott körvonalaival lássa, alkalmasint nem annyira figyelmes az ilyen dolgokban, mint egy másik férfi.

A feleségem átvágott a Karaszumaru utcán, s ment tovább egyenesen az orra után. A táskája és egy hosszúkás, lapos csomag volt a bal kezében; felismertem az említett üzlet csomagolópapírját; nem tudom, mi lehetett benne. Nisinodóinnál átmentem a túlsó járdára, hogy lássa, nem követem tovább. A Sidzsó Horikavánál fölszálltam a villamosra és hazamentem.

A feleségem egy órával a hazaérkezésem után jött meg. A gyöngy már nem volt a fülén. Talán a táskájába tette. A csomag a beszerzéseivel nála volt, de nem előttem bontotta ki.

április 10

Vajon a férjem tett-e valami nyugtalanító célzást az egészségi állapotára a naplójában? Vajon mennyire foglalkoztatja a teste és a feje állapota? Mivel nem olvasom el a naplóját, sejtelmem sincs róla; de egypár hónapja mintha megváltozott volna a viselkedése. Az arcbőre sose volt valami hamvas, de az utóbbi időben az arca valósággal földszínű. Nemegyszer tapogatózva megy föl vagy jön le a lépcsőn. Régebben ragyogó volt az emlékezőtehetsége; mostanában feltűnően feledékeny. Észrevettem, hogy amikor telefonál, ismert nevek nem jutnak eszébe, s összevissza beszél. Megesik, hogy megtorpan a szobában, behunyja a szemét, és megtámaszkodik egy oszlopban. A fontosabb leveleit papírtekercsre írja, s ecsetet használ; de az írásjegyei újabban egyre időtlenebbek (pedig ahogy öregszik az ember, egyre szebb az írása). Egyik-másik írásjegyet

elvéti, másokat elfelejt. Én csak a címzést látom a borítékon, de a keltezők és a számok mindig tévesek. Elképesztő hibákat ejt; októbert ír március helyett. Ahogyan a házszámunkat feltünteti, kész agyrém. Elképedtem, amikor láttam, hogy helytelen írásjegyekkel írja rá a nagybátyja keresztnevét a borítékra. S ami a legszörnyűbb: azt kellene leírnia, hogy „április”, mire ő „júniust” ír, hogy aztán kijavítsa „augusztusra”. Titokban ki szoktam javítani a keltezési és a házszámhibákat, mielőtt feladja a levelet, de a nagybátyja nevével igazán nem tudom, mit tegyek. Ártatlanul figyelmeztettem rá. Szemlátomást zavarba jött, de aztán higgadtan ezt mondta: „Igen, igazad van.” De ahelyett, hogy ott helyben kijavította volna, letette a levelet az asztalra. Gondosan át szoktam futni a borítékokra írt szöveget, de a levél belsejébe nem láthatok bele. Az agya változott meg; a barátai és az ismerősei biztos már széltében-hosszában beszélnek. Nincs senki, akivel megtanácskozhatnám a dolgot; a minap elmentem Kodama doktorhoz, s megkértem, hogy haladéktalanul vizsgálja meg. „Már föl akartam keresni ebben az ügyben” – mondta. Szerinte a férjem is fél. Úgy látszik, megvizsgáltatta magát Szóma doktorral, de az annyira megrémítette, hogy nem ment vissza hozzá, ehelyett Kodama professzorhoz fordult. Kodama azonban nem szakorvos, úgyhogy amit ő mond, az nem perdöntő. De annyit elmondott, hogy „elképesztően magas a vérnyomása”. „Körülbelül milyen magas?” – kérdeztem. „Nem is tudom, elmondhatom-e önnek – tétovázott. – Amikor megmértem, a műszer maximum fölötti értéket mutatott; féltem, hogy elromlik, ezért félbeszakítottam a vizsgálatot; úgyhogy még csak meg se tudom mondani.” „A férjem tudja ezt?” „Szóma professzor figyelmeztette egypárszor, de úgy látszik, nem hallgat rá. Ezért aztán megmondtam neki, hogy az állapota válságos.” (Semmi akadálya, hogy a férjem elolvassa ezt, hiszen már Kodama doktor is figyelmeztette.) Be kell vallanom, hogy részben felelős vagyok azért, hogy a férjem ilyen állapotba került. Ha nem lettem volna annyira telhetetlen, nyilván nem él ilyen rendszertelen életet. (Éreztem, hogy belepirulok a szégyenbe, amikor a férjem állapotáról beszéltem Kodama professzorral; szerencsére mit se tud a házasságunkról. Meg van győződve róla, hogy a férjem a kezdeményező fél, s én mindvégig passzív vagyok, vagyis hogy a férjem vehemens vérmérséklete okolható az állapotáért.) A férjem persze kijelenthetné, hogy mindent azért az egyetlen célért tesz, hogy kielégítse a feleségét. Nem állítanám, hogy ez nem igaz, de hozzátenném, hogy minden tekintetben hűséges felesége voltam, s bizony, nehezen elviselhető dolgokat viseltem el azért, hogy gyönyört szerezzek neki. Úgy van, ahogy Tosiko mondta: „Anyu, te az asszonyi hűség példaképe vagy!” Ez persze attól függ, hogy honnan nézzük, nekem mégis az a véleményem, hogy ez az igazság. Akárhogyan van is, semmi értelme, hogy egymásra hárítsuk a felelősséget, azt firtassuk, hogy kinek van igaza és kinek nincs. Végső fokon hallgatólagosan provokáltuk, izgattuk egymást, de mindhiába fecséreltük el az erőnket valamiféle végzettől hajtva, mintegy álomban, íme, ide jutottunk.

Megírjam, ne írjam meg, nem tudom, milyen hatást fog tenni a férjemre, ha elolvassa. Nemcsak a férjem egészségi állapota riasztó. Azt hiszem, megírhatom, hogy én sem vagyok külön helyzetben. Ezt január végén vettem észre. Tosiko tízéves lehetett, amikor néhányszor vért köptem. Akkor megállapították, hogy tüdőgümőkórom van, második stádium a tünetek alapján; az orvos azt mondta, hogy kíméljem magam, de a várakozással ellentétben, egyszerűen meggyógyultam, úgyhogy a dolog most sem aggaszt különösebben. Nem fogadtam meg az orvos tanácsát, szinte nem is törődtem az egészségemmel. Nem mintha lefitymálnám a halált; a szertelen vérmérsékletem nem adott időt a merengésre. Fittyet hánytam a halálfélelemre, átadtam a testemet a gyönyöröknek. A férjemet elképesztette a merészségem, de miközben a legrosszabbtól tartott, vitette magát az árral. Már halott volnék, ha nem mosolyog rám a szerencse; a túlkapások ellenére, magam sem értem, hogyan, meggyógyultam.

Január végén előérzetfele fogott el; előbb kellemetlen szúrást, aztán valamiféle langyosságot éreztem a mellkasomban. Csak akkor kaptam észbe, amikor egy februári napon ugyanaz a piros szálakkal átszőtt hab jelent meg az ajkamon, mint régen; most gyógyultnak érzem magam, de ki tudja, meddig. Állandóan fáradt vagyok, a tenyerem és az arcom furán ég; biztos lázas vagyok, de nem mérem meg a hőmérsékletem (egyszer mértem meg, akkor harminchét egész hat tized volt). Megvizsgáltatni sem akarom magam. Éjszakánként el-elönt a verejték. Nem volna szabad ennyire könnyen vennem a dolgot arra hivatkozva, hogy a tapasztalatok alapján az állapotom nem lehet komoly. Az orvos akkoriban azt mondta, hogy az a szerencsém, hogy jó a gyomrom. „Ez a fajta betegség fogyással jár. Meglepő, hogy ön mennyire megőrizte az étvágyát” – mondta. Újabban azonban szűrő fájdalmat érzek a mellemben, s délutánra elfáradok. (A fáradtságérzet leküzdésére van szükségem a Kimurával való kapcsolatra. Egyszerűen nélkülözhetetlen ahhoz, hogy megfeledek a mindennapi kimerültségről.) Régebben nem fájt a mellkasom, s kimerült sem voltam. Lehet, hogy lassan súlyosbodott az állapotom, s már nincs remény. Félek, hogy ez a mellkasi fájdalom komoly dolog. Aztán meg, sokkal szertelenebb is vagyok, mint régen. Azt hallottam, hogy ennél a betegségnél ellenjavallt a túlzott alkoholfogyasztás. S ha visszagondolok, mennyi konyakot ittam meg január óta, az volna csoda, ha a kór nem súlyosbodott volna.

április 13

Jól gondoltam, hogy a feleségem elmenetelének az időpontja megváltozik tegnap óta. Ennek így kellett lennie. Kimura megkezdte az előadásait, nem találkozhatnak többé nap közben. Eddig a feleségem a kora délutáni órákban járt el hazulról, s én már azt gondoltam, hogy ettől kezdve itthon marad; de tegnap, öt körül beállított Tosiko. S mintha csak előre megállapodtak volna, a feleségem fölállt, s készülődni kezdett. Én az emeleten voltam, de nyomban átláttam a szitán. A feleségem feljött, megállt a sódzsi mögött, s beszólt: „Elmegyek, de mindjárt visszajövök.” „Rendben” – mondtam mint rendesen. Mire ő, a lépcsőn lefelé menet hozzátette: „Tosiko van itt, vele vacsorázhatnál.” „És te?” – kérdeztem mogorván. „Én akkor eszem, ha visszajöttem, de ha megvártok, együtt is vacsorázhatunk.” „Én előbb megvacsorázom. Te a városban is ehetsz valamit. Ne siess, engem nem zavar a dolog.” Hirtelen kíváncsi lettem, mi van rajta. Már lent volt. A múltkori gyöngyöket már itthon föltette a fülére. (Nem számított rá, hogy ki fogok menni a lépcsőpihenőre.) A bal kezén már fönn volt a fehér csipkekesztyű, épp a jobb kezére húzta föl. A pillantásom meglepte, zavartnak látszott. „Tudd meg, anyu, hogy nagyon jól áll neked!” – mondta Tosiko.

Az öreg szolgálónk valamivel fél hét után jelentette, hogy a vacsora tálalva van. Lementem a nappaliba. Tosiko már várt. „Még itt vagy? A vacsora miatt igazán nem kellett volna, egyedül is megvacsorázhatom” – mondtam. „Anyu azt mondta, hogy egyszer már igazán veled vacsorázhatnék.” Ez nagyon úgy hangzott, mintha célzás lett volna. Ritkán esik meg, hogy Tosikóval üljek asztalhoz. Vagyis ritka, hogy ne a feleségemmel vacsorázzam. Vacsorára mindig hazajött, bármennyit járt is el hazulról az utóbbi időben. Általában vacsora előtt vagy után megy el. Talán ez volt az oka annak a magányosság- és ürességérzetnek, ami akkor elfogott. Ritkán támad ilyen érzésem. Tosiko jelenléte csak fölöslegesen fokozta az űrérzetet; a szívélyessége voltaképpen bosszantott. De lehet, hogy ez csak számítás volt a Tosiko részéről.

Asztalhoz ültünk, s ő azzal kezdte, hogy „Apu! Tudod, hogy anyu hová ment?”. „Nem tudom, és nem is óhajtom megtudni.” „Oszakában van!” Ekkor elhallgatott, várta a hatást. „Oszakában? – szaladt ki önkéntelenül a számon, nem bírván féken tartani a nyelvemet; de aztán színlelt közönnyel hozzáfűztem: – Igen, lehetséges. A kioto-oszakai gyors negyedóra alatt teszi meg az utat a kiotói Szandzsó

állomástól az oszakai Kjobasiig, s innen tőlünk csak öt perc gyalogút az állomás.” „Elárulhatok még valamit?” – kérdezte Tosiko. Ha hallgatok, folytatja, ezért megpróbáltam másra terelni a szót: „Erről nem akarok hallani. Honnan tudod?” „Én ajánlottam nekik a helyet. Kimura azt mondta: »Kiotóban könnyen észreveszik az embert. Nincs egy hely valahol Kiotó közelében?« Mire én megkérdeztem egy könnyűvérű barátnőmet, aki jártas az effélében, s aztán kiokosítottam Kimurát. Tölthetek egy kicsit, apu?” – s már nyúlt is a Courvoisier-ért. Nem konyakoztunk az utóbbi időben, de tegnap este Tosiko kitette a palackot az asztalra. Ittam egy kortyot, hogy leplezzem zavaromat. „Lehet, hogy olyasmibe ütöm az orrom, ami nem tartozik rám; de ehhez mit szólsz, apu?” – kérdezte Tosiko. „Hogy mit szólok hozzá... miről is beszéltünk?” „Még most is el fogod hinni anyunak, ha azt mondja, hogy nem csalt meg?” „Beszéltél erről anyáddal?” „Anyu semmit se mondott, Kimura beszélt róla. Azt mondta, hogy anyu nem csalt meg, de ki veszi be ezt az ostobaságot.” Sherryt töltött a poharamba. Habozás nélkül felhajtottam. Akkor már kívántam az italt. „A te dolgod, hogy elhiszed-e vagy sem.” „Na és te, apu?” „Én természetesen bízom Ikukóban. Akkor se hinném el, ha valaki azt állítaná, hogy Kimura megbecstelenítette Ikukót. Ikukó képtelen megcsalni.” „Ó, ó! – fojtotta el a nevetését Tosiko. – Fogadjuk el, hogy nem becsstelenítették meg; vannak ennél mocskosabb élvezetek is...” „Fogd be a szád, Tosiko! – csattantam fel. – Elég legyen a szemtelenkedésből. A szülők dolgai közt vannak kimondható dolgok, s vannak olyanok, melyekről nem beszélhet az ember. Ha valaki itt úgy beszél, mint egy züllött nőszemély, az te vagy. Te magad vagy afféle. Nincs rád szükségem. Takarodj, de minél gyorsabban.” „Elmegyek.”

Ezzel visszaöntötte a rizses tálba a rizst, amit épp most mert bele, és távozott.

A Tosiko okozta csapás nyomban nem múlt el. Mintha szíven ütöttek volna, amikor azt mondta: „Oszakában van!”, s az érzés sehogy sem csillapult. Azt nem állíthatom, hogy én nem vettem fontolóra ezt az eshetőséget, de igyekeztem nem gondolni rá. A hirtelen bizonyosság hallatán, azt hiszem, nem sikerült elrejtennem a riadalmamat.

Az újdonság volt számomra, hogy Oszakában történt meg. De miféle házban? Egy közönséges szállodában? Valami találkahelyen? Egy rossz hírű hotelban? Hiába igyekeztem nem gondolni rá, képtelen voltam kiűzni a gondolataimból a ház képét, a szoba hangulatát, s a két összefonódó test körvonalát. „Megkérdeztem egy könnyűvérű barátnőmet...” Vajon milyen lehet az a szoba? Elképzeltem egy olcsó bérű modern házban lévő szobát, melyet négy vékony fal határol; a képzeletemben fölrémlett két ölelkező alak egy európai ágyban, nem gyékényszőnyegen. Fura, hogy szívesebben képzeltem el őket ágyban, mint egy gyékényszőnyeges szoba matracán.

„Olyan módon, hogy az már megcsúfolása a természetnek...” „A módozatok közönségesebbek, mintha megbecstelenítenék az embert...” A legkülönbélebb pozíciók, kifacsart kezek és lábak képe kavargott a képzeletemben...

Vajon Tosiko miért fedte föl a dolgot ilyen váratlanul? Saját elhatározásából vagy Ikuko unszolására? Ilyen kérdések zsongtak a fejemben. Nem tudom, hogy Ikuko írt-e erről a naplójában, de még ha írt is, mivel attól tartott, hogy nem fogom elolvasni (vagy úgy teszek, mint aki nem olvasta), Tosikót használta fel arra, hogy a dolgot elhitesse velem, akár tetszik, akár nem. De ami a legfontosabb, ami a leginkább foglalkoztat: vajon Ikuko nem adta-e oda magát mindenestül Kimurának, Tosikót pedig csak közvetítőnek használta, hogy ezt elhitesse velem? „Ezt az ostobaságot nem fogom bevenni...” Vajon Ikuko adta a Tosiko szájába a szavakat? Tévedtem, amikor azt írtam a naplómban: „Egy bizonyos szerve olyan szép, amilyen kevés nőnek van.” Jobban tettem volna, ha ezt nem vetem papírra. Vajon a feleségem meddig képes ellenállni a kísértésnek, hogy egy másik férfival is kipróbálja a testi adottságait?

Eddig azért nem vontam kétségbe a hűségét, mert még sose utasított vissza. Még azokon a napokon

se háritotta el a közeledésemet, amikor biztos találkozott Kimurával; sőt még ő volt az, aki provokált.

Ez azt bizonyítja, hogy semmi se történt a feleségem és közte. Egy másik nőnél ez előfordulhat, Ikuko szervezetének azonban sokkal robusztusabbnak kellene lennie ahhoz, hogy a délutáni játszadozás este megismétlődhessék, s nem is csak egy napon, hanem napokon át. Ha valaki együtt volt a szeretett férfival, s utána odaadja magát egy olyannak, akit megvet, az elviselhetetlen kínszenvedés; a feleségem azonban kivétel. Ha elutasít is gondolatban, a teste erre képtelen; amikor el kéne utasítania, nem tud fölébe kerekedni a kísértésnek, sőt elébe megy a gyönyörnek. A könnyűvérű nők már csak ilyenek, s én ezt eddig nem vettem észre.

A feleségem este kilenckor jött haza. Amikor bementem a hálósobába, ő már ágyban volt. Döbbenetes volt, hogy egy olyan nővel találom szemben magam, aki minden addiginál készségesebben fogad. Teljes passzivitásra kényszerültem. A viselkedése, a mozdulatai tökéletesek voltak. Szó nem érheti azt a módot, ahogyan elárasztott simogatásaival; egészen megmámorosodtam a hízelkedésétől; az a biztonság, mellyel többször is elvitt minket az ekstázisig, azt bizonyítja, hogy teljes valójával vett részt az aktusban.

április 15

Magam is érzem, hogy nem forog az eszem kereke. Január óta semmivel se foglalkozom, hogy teljes egészében a feleségemmel való gyönyöröknek szenteljem magam. Lassan, észrevétlenül minden iránt elvesztettem az érdeklődésemet, az érzéseket leszámítva. A szellemi képességeim jóformán elcsökevényesednek. Öt percre sincs türelmem egy dolgon gondolkodni... Egyetlen beteges gondolat motoszkál bennem szakadatlanul: lefeküdni a feleségemmel. Gyerekkorom óta mindig sokat olvastam; mostanság anélkül múlnak el a napjaim, hogy akár egy sort is elolvasnék. A szokás hatalma odaültet az asztalhoz, de ennyi az egész. A szemem a könyvön tévelyeg, de nem olvas. Aztán meg, a szöveg remeg előttem, s ez megnehezíti az olvasását. Az írásjegyek megkettőződnek, s ezért egy sort a végtelenségig olvasok el újra meg újra. Éjszakai lényé váltam, mely csak arra tud gondolni, hogy megölelje a feleségét; másra képtelen vagyok. Napközben, ha bezárok a dolgozószobámba, lebíratatlan fáradtság, egyszersmind leírhatatlan szorongás vesz erőt rajtam. Ha sétálok, a szorongás szertefoszlik, de a séta maga egyre terhesebb. A szédülések már olyan gyakran jelentkeznek, hogy zavarnak a járásban. Félek, hogy hanyatt esem az utcán. De ha kimozdulok, sem jutok messzire; lehetőleg elhagyatott helyekre járok: Hjakumanbenben, Kurodaniban, Eikandóban, botra támaszkodva, s egy padon üldögélve csapom agyon az időt. (A lábam annyira gyenge, hogy a hosszú sétától egészen kifáradok.)

Ma, amikor hazajöttem, a feleségem épp Kavainéval tárgyalt a nappaliban; a hölgy európai ruhákat varr. Be akartam menni a nappaliba, hogy ott igyam meg a teámat, de a feleségem azt mondta: „Most ne. Nem mennél föl inkább?”

Belestem; a feleségem épp egy európai kosztümöt próbált. De mivel a feleségem rám szólt: „Menj fel az emeletre” – fölmentem a dolgozószobámba. „Járok egyet” – mondta a feleségem a lépcső aljából. Úgy látszik, Kavainéval ment el. Két nőt láttam az utcán, az ablakból. Első ízben láttam európai ruhában a feleségemet. A japán ruhához csak fölpróbálta azokat a ruházati kellékeket a napokban, mielőtt elkezdte volna viselni a kosztümhöz. Őszintén szólva, nem áll valami jól rajta az európai ruha. A rövid és girhes felsőtestű Kavainéval összehasonlítva a jó alakú Ikuko elegánsnak tetszett, az összbenyomás mégis szedett-vedett volt. A varrónő Kavainé megszokta az európai ruhát, művészen viselte. Fülbevaló ide, csipkekesztyű oda, a feleségem csinosabb volt japán ruhában. Az európai ruhával teljesen elveszett az az egzotikus összehatás, amit ezek a tartozékok a kimonóval

keltettek. Hiányzott az összhang a ruha, a test és a tartozékok közt. A mostani divat szerint a japán ruhát úgy viselik, mint az európaiat, a feleségem azonban az európai ruhát hordta úgy, mint a kimonót. Az európai szabás alatt az ember könnyen fölfedezi a japán ruha viselésére alkalmas testet. A váll csapott. A comb karcsú és csinos, de a térdtől a bokáig vezető vonal kifelé hajlik. Mivel a lábnak szokatlan a cipő, a boka duzzadt a lábfej és a lábszár ízesülésénél. Hadd tegyem hozzá, hogy a láb mozgását, a váll- és fejtartást, az egész testet mintha csak a japán viselet számára találták volna ki. Engem egészen elbűvöl ez a finoman ízesülő test, ez a természetesen meghajló láb. Ezek az adottságok föl se tűntek, amikor a feleségem japán módra öltözött. A távolodó alakot nézve, a szemem mohón tapadt a szoknya alja és a boka közti hajlatra, s a közelgő éjszakára gondoltam.

április 16

Reggel elmentem vásárolni a Naka-nisikibe. Jó ideje elhanyagoltam a konyhai beszerzéseket, az öreg szolgálónkra, Bajára bíztam a dolgot; de mivel úgy éreztem, hogy megbocsáthatatlanul hanyag feleséggé válok, hosszú idő után végre rászántam magam. (Az az igazság, hogy sokkal fontosabb dolgok kötöttek le, mint az ellátás; minden időmet elvette a férjem vágyainak a kielégítése, ezért nem jutott időm a Nisikire.) Az állandó kereskedőnkhez mentem, s bambuszcsírát, disznóbabot, vajborsót vásároltam; mindenkől egy keveset. Amikor megvettem a bambuszcsírát, eszembe jutott, hogy az idén észre se vettem, mikor volt a cseresznyevirágzás. Emlékszem, tavaly Tosikóval elsétáltunk a csatorna mentén az Ezüst pavilontól a Hónen templomig, hogy megnézzük a cseresznyefákat. A cseresznye már biztos elvirágzott a környéken, a virágok lehulltak. Erről az jut eszembe, hogy az idei tavasz ugyancsak zaklatott volt. A február és a március mintegy álomban múlt el.

Tizenegykor értem haza. Kicséréltem a virágot a dolgozószobában. Azt a mimózát tettem a vázába, amit a Tosiko házigazdája küldött ma reggel a kertjéből. Úgy látszik, a férjem csak akkor kelt föl. Miközben a virágokat rendeztettem, följött. Általában korán kel, de egy ideje későig marad ágyban. „Most keltél föl?” – kérdeztem. „Ma szombat van? – kérdezett vissza, majd álmosan hozzátette: – Holnap korán reggel mész el, ugye?” (A hangja voltaképpen nem is annyira álmos, mint inkább aggodalmaskodó volt.) Dünnyögtem valamit, ami lehetett igen is, nem is.

Kettőkor egy ismeretlen férfi tűnt föl a ház küszöbén. „Bejöhetek?” Közölte, hogy az Isizuka klinikáról jön, s hogy masszőr. Nem emlékszem, hogy valaki is hívta volna. De Baja azt mondta: „A Mester hagyta meg, hogy hívassak egy masszőrt, én aztán hívtam.”

Fura egy dolog. A férjem eddig hallani sem akart arról, hogy valaki megnyomogassa a lábát, az ágyékát; nem is ért hozzá, nem is gyúrta meg senki. Kipuhatoltam a dolgot az idős szolgálónktól, s ő ezt mondta: „A Mesternek egy ideje szörnyen el van merevedve a válla, nem forog a nyaka, úgyhogy azt mondta, hogy kell neki egy szakavatott masszőr. Mire én azt mondtam, hogy ismerek egy ügyes embert, nem próbálná-e ki, mert én nem hazudok; egypár gyúrás, s úgy elfelejti, hogy fáj valamije, mint a pinty! Minden módon igyekeztem rávenni, mire ő azt mondta, hogy hívassam ide azt az embert; látszott rajta, hogy nagy fájdalmai vannak.”

A rossz megjelenésű, sovány, sötét szemüveges fickó ötven körül járhatott. Először azt hittem, hogy vak, de persze nem az. Bele se gondolva, „masszőr úrnak” szólítottam, de Baja magából kikelve figyelmeztetett: „Megsértődik, ha masszőrnek szólítják; mondja neki azt, hogy »Mester«.” A „Mester” fölszólította a férjemet, hogy feküdjön végig az ágyon; ő is fölmászott, s kezelésbe vette. Igaz, fehér köpeny volt rajta, de nem volt valami tiszta. Nem vagyok elragadtatva tőle, hogy egy efféle alak fölmászott a szent és sérthetetlen ágyunkra. A férjemnek igaza lehet, hogy megveti

a gyúrókat. „Szörnyen el van merevedve! De fellazítom én, ne féljen.” A fizimiskája komikusan fontoskodó volt. Két órán át, kettőtől négyig gyömöszölte a férjemet. „Még egy gyúrás vagy kettő, s rendben lesz.” Azzal ment el, hogy másnap újra eljön. „Hogy érzed magad?” – fordultam a férjemhez. „Valamivel jobban; de nem volt valami kellemes érzés, sőt fáj, amikor teljes erőből gyúrt.” „Azt mondta, hogy holnap újra eljön, te is hallottad.” „Semmiség! Egypárszor még meg akarom próbálni.” Mintha még jobban el lett volna merevedve.

„Holnap már reggel elmegy, ugye?” – kérdezte. Kínos lett volna, ha megmondom: „Ma is elmegyek” – de mivel nem volt semmi okom rá, hogy ne menjek el, fél öt felé levettem a kimonómat, fölvettem a kosztümöt, fölvettem a fülbevalót, aztán bekukkantottam a szobába, s csak annyit mondtam: „Elmegyek. És a te sétád? – tettem hozzá, hogy leplezzem zavaromat. „Én is mindjárt elmegyek.” De a gyúrás annyira kimerítette, hogy tovább feküdt az ágyon.

április 17

A mai nap szörnyű volt a férjemre nézve. Szörnyű volt nekem is. Soha életemben nem fogom elfelejteni az eseményeket, amiket most megírok. Aprólékosan szeretném rögzíteni a tényeket, nem hallgatva el semmit, egyszersmind nem szeretném elkapkodni a dolgot. Bölcsebb, ha egyelőre nem részletezem, mivel is telt el a napom reggeltől estig.

Akárhogy is, már rég elterveztem a vasárnapot, s minden úgy volt, ahogyan azt előre elgondoltam. Elmentem Oszakába, találkoztam Kimurával abban a házban, s mint rendesen, boldog fél órát töltöttem vele. Az öröm ezúttal talán még teljesebb volt, mint a többi vasárnapon. Átadtuk magunkat minden elképzelhető titkos játéknak. Kimura minden óhaját teljesítettem. Úgy hajlogattam a testemet, ahogyan kívánta. Képtelenebbnél képtelenebb testhelyzetekbe merevedő akrobatához hasonlítottam; a férjemnek álmában sem jutna eszébe, hogy ilyeneket kérjen. (Magam sem értem, hogyan válhattak ilyen rugalmasakká a tagjaim; még engem is meglep. Az egészet Kimurának köszönhetem.) Valahányszor találkozunk abban a házban, egymáséi vagyunk az első perctől az utolsóig, nem veszünk egy pillanatot sem, nem váltunk fölösleges szavakat; ma azonban Kimura váratlanul megkérdezte: „Mire gondolsz, Ikuko?” (Kimura már rég Ikukénak szólít.) „Semmi különösre” – válaszoltam. De abban a pillanatban fölrémlett előttem a férjem arca, s ez még sose történt meg velem. Egyszerűen hihetetlen, hogy azokban a percekben föltűnjék előttem a férjem arca. Minden erőmmel azon voltam, hogy kivessem magamból. „Értem én... A Mesterre gondolt, ugye?” Olvasott a gondolataimban. „Nyugtalanokodom miatta, magam sem értem, hogy miért. A házuk küszöbe túl magas számomra azóta, hogy... Azért nem léptem át.” Mégis föltette magában, hogy meglátogat minket. Írt haza, hogy küldjenek szárított halikrát. Talán már meg is érkezett? A beszélgetés itt félbemaradt, ismét belevetettük magunkat a gyönyörökbe. Ahogy most visszagondolok, akkor mintha valami előérzetem támadt volna.

A férjem nem volt itthon, amikor ötkor hazajöttem. Kikérdeztem Baját; a masszőr itt járt, s kettőtől fél ötig kezelte a férjemet, tehát harminc perccel tovább, mint tegnap. „A válla a magas vérnyomás miatt merev; az orvosságok fabatkát sem érnek. Nem gyógyul meg egykönnyen, fordulhat akármilyen híres egyetemi professzorhoz. Bízson bennem, én kezeskedem, hogy meggyógyul. Nemcsak a gyúráshoz értek, hanem az akupunktúrához és a bőrégetéshez is. Ha a gyúrás nem használ, akupunktúrát fogok alkalmazni. Ettől azonnal megszűnik a szédülése.” Ezt mondta, s még azt is, hogy: „Fölsleges gyakran méricskélennie a vérnyomását, az idegei betegek, attól magas. Ha nyugtalanodik, még jobban fölmeleg. Sok embernek kétszáz, kétszáznegyven vagy kétszázötven a vérnyomása, mégse csinál gondot belőle. Csak semmi fölösleges pánik; s

mérsékelje az italt és a cigarettát. Az ön magas vérnyomása rosszindulatú. Minden rendben lesz.”

A fickó nagyon megnyerte a férjem tetszését; kérte, hogy naponta jöjjön el. Másrészt kijelentette, hogy az orvosoknak színét sem akarja látni többé.

A sétájából fél hétkor jött meg. Kettesben vacsoráztunk hétkor. Baja elkészítette, amit Nisikiben vásároltam tegnap; a menü a következő volt: zsenge bambuszajtásleves, sós vízben főtt disznóbab, sült vajborsó kockára vágott szárított babpástétommal. S persze egy-egy huszonöt deka körüli marhaszelet. (Az orvos meghagyta a férjemnek, hogy főleg zöldséget egyen, s csökkentse, amennyire csak lehet, a zsíros ételeket; de ő nem akar elmaradni mögöttem, s ezért mindennap megeszi ezt a húsadagot, szukijakinak elkészítve, vagy zsírban kisütve, illetve rostonsült formájában; a legjobban azonban a jó véres bifszteket szereti.) Étvágya nem nagyon van, csak azért eszi, mert azt hiszi, hogy szüksége van rá. Ha nincs hús, nyugtalankodik. Nehéz jól kisütni egy marhaszeletet, ezért általában én készítem el, ha otthon vagyok. Láttam, hogy megérkezett végre a szárított halikra, s ott van az asztalon. „Ezt a kaviárt meg kell öntözni egy kicsit” – mondta. Előkerült a Courvoisier, de nem ittunk sokat.

A Tosikóval való viharos szóváltás után a férjem majdnem egy egész palackkal megivott; alig maradt egy-egy pohárral. Később a férjem fölment az emeletre. Én fél tizenegykor mentem föl, hogy szóljak neki, kész a fürdő. Előbb ő fürdött meg, aztán én. (Én már fürödtem Oszakában, úgyhogy csak a férjem kedvéért fürödtem meg újra. Máskor is így tettem.) A férjem már ágyban volt, amikor bementem a szobába. Amint megpillantott, meggyújtotta az állólámpát. Az utóbbi időben nem szerette, ha világosság van a szobában, ezeket a perceket kivéve. Az érzelmesedés elérte a szemét, a tárgyak megkettőződtek, megháromszorozódtak, s mintegy sziporkáztak körülötte; a látása annyira meggyöngült, hogy már alig bírja nyitva tartani a szemét. Általában félhomály van a szobában, ha nincs feltétlenül szükség a teljes fényre; de azokban a percekben még a fény csöves lámpákat is fölkapcsolja. Több is van már belőlük, s teljes fénybe borítják a szobát. A férjem pislogni kezdett a döbbenettől, amikor meglátott ebben a megvilágításban. Megmondom, hogy miért. Amikor kiszálltam a vízből, az a váratlan ötletem támadt, hogy fölteszem a fülbevalót az alváshoz. Szántsándékkal hátat fordítottam neki, hogy hátulról lássa a fületem, s ez az őnmagában jelentéktelen, bár számomra szokatlan mozdulat a lehető legnagyobb izgalmi állapotba hozta. (A férjem szerint nincs nálam szemérmetlenebb nő a világon, szerintem pedig ő a legkéjsóvárabb férfi. Reggeltől estig, a nap minden percében csak arra tud gondolni. Elég részemről a legcsekélyebb gesztus, s ő nyomban cselekszik. Egy kis vigyázatlanság, s azonnal támadásba lendül.)

A férjem át is jött az ágyamba, s hátulról rám hajolva, csókokkal borította el a fületem. Behunyt szemmel hagytam magam. Bevallom, hogy egy pillanatig sem volt kellemetlen, hogy az a férfi játszik a fülemmel, aki a férjem, mégse lettem volna képes azt mondani neki, hogy szeretem.

„Milyen ügyetlenül ölel!” – gondoltam magamban, összevetve őt Kimurával, miközben tagadhatatlanul élveztem a nyelvcsapásait. Még ebben a visszatetsző helyzetben is elárasztott a gyönyör. Szívből megvetem ezt a férfit, aki a férjem, de tudván, hogy önkívületi állapotba kerül tőlem, kedvemet lelem benne, hogy örült boldogsággal ajándékozzam meg.

Végül is, képes vagyok tisztán megkülönböztetni a szerelmet a szenvedélytől. Miközben fokozatosan távolodtam a férjemtől, s egyre jobban undorodtam tőle, bevezettem őt a gyönyörök birodalmába, mi több, siettettem a dolgot. Eleinte jéghideg vagyok, de miközben kimódolom magamban, hogyan fogom megbolondítani, magam is kedvet kapok a játékhoz, s amint hallom, hogy egyre hangosabban zihál, már-már önkívületi állapotba kerül, magam is megrészezszen az ügyességemtől, én is egyre nehezebben szedem a levegőt, én is hasonló önkívületbe esem.

Ma ráadásul sorra megmutattam a férjemnek azokat a játékokat, melyeket egyszer már végigcsináltam Kimurával, s élvezettel ízlelgettem a köztük lévő különbséget. A férjem ügyetlensége szánalommal töltött el, ennek ellenére ugyanaz az örült szenvedély kerített hatalmába, mint délután. Ugyanazzal az erővel öleltem át és szorítottam magamhoz ennek a férfinak a testét, amellyel délután a Kimura testét ölelgettem és szorongattam. Rácsimpaszkodtam a nyakára. (Micsoda züllött asszony, gondolhatta magában.) Nem tudom, hogy hányszor öleltem át, hányszor szorítottam magamhoz, csak arra emlékszem, hogy amikor hosszú percek után följuttattam a csúcsra, a teste egyszer csak elernyed, a tagjai széthulltak, s ő rám esett. Tudtam, hogy baj van. Szólongattam, mire ő összefüggéstelen, érthetetlen szavakat motyogott. Langyos folyadék csordult végig az arcomon. A szája elnyílt, s szabadon folyt a nyála.

április 18

Egyből eszembe jutott, amit Kodama doktor mondott, hogy mi a teendő ilyen esetben. Higgadtan kibújtam a rám nehezedő, a tagjaimat majd összeroppantó test alól. (Irtózatosan nehéznek éreztem a petyhüdt testet, szinte agyonnyomott.) Óvatosan kihúztam az arcom az arca alól, s amennyire csak lehetett, vigyáztam, hogy ne rázzam meg a fejét. A zavaró szemüveget már korábban levettem róla. Arról nem szólok, hogy milyen benyomást tett rám a félig csukott, szemüveg nélküli szem, a petyhüdt izomzatú arc.

Kikászálódtam az ágyból. A testet óvatosan a hátára gördítettem. A kispárnákat és vánkosokat a felsőteste mögé tömködtem, hogy a feje minél magasabban legyen. Semmi se volt rajta, még szemüveg sem (rajtam is csak fülbevaló volt), s mivel tudtam, hogy teljes nyugalomra van szüksége, úgy hagytam meztelenül, csak egy hálóköntöst tettem rá. Azt már láttam, hogy a teljes bal oldala megbénult; kíváncsi voltam, hány óra van, s egy pillantást vetettem a polcon lévő ingaórára. Éjjel egy óra és három perc volt. A fénycsöves lámpák még égtek; eloltottam őket. Csak az éjjelilámpát hagytam égve, az ernyőjét leborítottam egy huzattal. Telefonáltam a Szekiden negyedbe, aztán felhívtam Kodama professzort, hogy jöjjön azonnal. Megkértem Tosikót, hogy idejövet ébressze föl a jegest, s vásároljon tőle jeget. (Megpróbáltam nyugalmat parancsolni magamra, de a kagyló remegett a kezemben.) Negyven perc múlva megérkezett Tosiko. Én jégtömlőt és jégzacskót keresgéltem a konyhában, mire ő bejött, a kezében lévő jégdarabokat lerakta a mosogató lefolyójának a fájára, fürkészőn nézett egy darabig, aztán némán törni kezdte a jeget. Röviden beszámoltam neki az apja állapotáról. Az arca nem árult el semmilyen érzelmet, nyoma sem volt rajta a fölösleges vádaskodásnak; csak bólintott, s törte a jeget. Aztán bementünk a hálósobába, s elhelyeztük a jégtömlőt és a jégzacskót. A szükségesnél egyetlen szóval sem mondtunk többet. Nem néztünk egymásra. Kerültük a másik pillantását.

Kodama doktor kettőkor érkezett meg. Kimentem a fogadására; Tosikót otthagytam az ágy fejénél. Gyorsan közöltem vele a férjem rohamának a körülményeit; erről nem beszéltem Tosikónak. Éreztem, hogy belepirulok.

Kodama doktor alaposan megvizsgálta a férjemet. „Kérek egy zseblámpát” – mondta. Megnézte vele a pupilla reflexeit. „Nincs kéznél valami pálcika?” Tosiko kiment a konyhába, és behozott egy pár új pálcikát. „Fölkapcsolnának minden lámpát?” – kérte, s följújtatta velünk a fénycsöves lámpákat. A pálcika hegyét többször finoman végighúzta a jobb talpon, aztán a balon, a saroktól a nagylábujjig. (Ez a Babinski-reflex, magyarázta Kodama doktor. Ha az ember végighúz egy hegyes tárgyat a talpon, s a lábfej átfordul az egyik oldalról a másikra, abból következik, hogy az agyvérzés a másik oldalon van.) „A férjénél az agy jobb féltekéje bénult meg részlegesen.” Aztán

föltolta a betegen lévő lábtakarót, s fölthajtotta az alhasig a hálóköntöst. (A doktor és Tosiko csak akkor látta, hogy a férjem anyaszült meztelen. Mindketten visszahőköltek, amikor az altest feltűnt a fénycsöves lámpák fényében; számomra kimondhatatlanul kínos volt a pillanat.)

Hihetetlennek tetszett, hogy alig egy órája még ott voltam az alatt a test alatt. A férjem jól ismerte az én meztelen testemet, hiszen számtalanszor lefényképezte, én azonban még sose láttam az övét meztelenül, ebből a szögből. Persze, láthattam volna, ha akarom, de óvakodtam ettől, amennyire csak lehetséges. Ha meztelen volt, gyorsan hozzásimultam, csak hogy ne kelljen látnom. Azt hiszem, hogy ő az utolsó pórusig végigtanulmányozta a testemet. Én nem ismertem a teste alakulatait, s kedvem sem volt hozzá, hiszen én a Kimuráét akartam megismerni. Valahogy úgy képzeltem, hogy ha megismerem, csak még jobban megundorodnék tőle. Meg voltam döbbenve, hogyan is voltam képes lefeküdni egy ilyen hitvány küllemű férfival. Azt mondták, hogy az én lábam görbébb, mint az övé, de amint elnéztem ott, az ágyon fekvé, rájöttem, hogy ez nem igaz. Kodama doktor mintegy ötven centiméterre húzta szét a lábait, hogy megvizsgálhassa a nemesebb részeit. Aztán a pálcikát végighúzta előbb az egyik, aztán a másik heréjén. (Kodama doktor később megmagyarázta, hogy ezzel a módszerrel az emelőizmokat vizsgálják meg.) Kétszer-háromszor megismételte a vizsgálatot mindkét oldalon. A jobb oldalon volt valami emelkedő-süllyedő mozgás, de a bal oldal meg se mozdult. (Tosiko és jómagam azt se tudtuk, hová nézzünk. Tosiko végül kiment.) Az orvos aztán megmérte a lázat és a vérnyomást. A hőmérséklet normális volt, a vérnyomás meghaladta a százkilencvenet. A vérnyomáscsökkenést az orvos részben az agyvérzésnek tulajdonította.

Mintegy másfél órát töltött az ágy mellett, hogy megfigyelje a beteg állapotának az alakulását. Közben vett egy deci vért a kari vénájából, s beadott neki egy ötvenszázalékos szőlőcukor-oldatot, ami neophilint, B₁ és K-vitamint is tartalmazott. „Délután visszajövök, de jó volna, ha kihívnák Szóma professzort.” Nekem is ez volt a szándékom.

„Értesítem a családot?” – kérdeztem. „Várjunk még vele” – válaszolta. Hajnali négy körül ment el. Amikor kikísértem, megkértem, hogy küldjön egy ápolónőt.

Baja hétkor jött meg. Tosiko visszament Szekidenbe, azt mondta, hogy délután újra eljön. Megvártam, amíg Tosiko elmegy, aztán fölhívtam a panziót, ahol Kimura lakik. Aprólékosan beszámoltam neki a beteg állapotáról, s hozzátettem, hogy egyelőre jobb volna, ha nem látogatna meg. Kimura makacskodott: „Nyugtalan vagyok, engedje meg, hogy csak egy percre láthassam.” Megmagyaráztam, hogy bár a beteg fél oldala béna, s beszélni sem tud, úgy rémlik, hogy öntudatánál van; ki tudja, hogy milyen hatást tenne rá, ha meglátná az ő arcát. „Akkor nem megyek be a szobába; csak annyit engedjen meg, hogy ott álljak a bejáratnál.”

Kilenckor a férjem horkolni kezdett. Mindig horkol, de ez a mai iszonyú volt; fölülmúlta minden addigi horkolását. Addig mintha magánál lett volna, de akkor mély letargiába zuhant. Úgyhogy újra felhívtam Kimurát, s közöltem vele, hogy immár semmi akadálya annak, hogy bejöjjön a szobába.

Tizenegykor telefon Kodama doktortól. Összefutott Szóma professzorral, aki kettőre tud eljönni. Ő is itt lesz.

Kimura, kihasználva a hétfői két előadása közti szünetet, valamivel fél egy után érkezett meg. Bement a szobába, s egy fél órát töltött a betegágynál, egy széken ülve... Én a férjem ágya szélén ültem (tulajdonképpen a saját ágyamon). Váltottunk egypár szót. De abban a pillanatban a beteg horkolása olyan hangossá vált, mint távoli mennydörgés. (Igazi horkolás ez? – tűnődtem szorongva.) Kimura látta az arcomon az aggodalmat, s szemlátomást őt is ez a gondolat foglalkoztatta. Úgyhogy elhallgattunk. Kimura egykor ment el.

Megjött az ápolónő. Kedves, huszonnégy-huszonöt éves nő. Megérkezett Tosiko is. Volt egypár szabad percem. Kihasználta az alkalmat, hogy megebédeljek; tegnap óta semmit sem ettem.

Szóma professzor délután négykor tette tiszteletét, jelen volt Kodama doktor is. A beteg állapota romlott, eszméletét vesztette, és fölment a láza: hőmérséklete harmincnyc el egész kettő. A professzor nagyjából ugyanazt a diagnózist állította fel, mint Kodama doktor. Ő is megcsinálta a Babinski-tesztet, de a többit nem. Szerinte sem szükséges eret vágni a betegen. Szaknyelven részletes utasításokkal látta el Kodama doktort.

A professzor és Kodama doktor távozása után beállított a masször, hogy meggyúrja a férjemet. Tosiko fogadta: „A maga kezelése juttatta ide az apámat” – vetette oda gúnyosan, s elzavarta. Tosiko hallotta, hogy Kodama doktor ezt mondta nekem: „Szerencsétlen dolog volt az a több mint kétórás masszírozás, valószínűleg ez váltotta ki a rohamot.”

(Kodama doktor tudja, hogy az igazi ok egészen más; valószínűleg csak engem akart megvigasztalni, amikor a gyúrást okolta.)

„Nagyot vétettem, amikor bemutattam ezt az embert a Mesternek. Szörnyű dolgot tettem!” – ismételtette mentegetőzve Baja.

Három múlt, amikor Tosiko azt mondta: „Anyu, feküdj le egy csöppet.” Szükségem is volt az alvásra. De a beteg elfoglalta az ágyamat. Tosiko és az ápolónő virrasztott; a nappaliban szakadatlan volt a jövés-menés; Tosiko szobája üresen áll, de ő nem szereti, ha használja valaki a távollétében; kulcsra van zárva minden, a faliszekrények, a könyvszekrény, az asztalfiókok; még én is ritkán megyek be oda. Úgy döntöttem tehát, hogy az emeleten, a dolgozószobában rendezkedem be; lettem a matracokat, és lefeküdtem. Ha ott alszom, gondoltam, föl tudom váltani időnként az ápolónőt. De amint kinyújtózkodtam, éreztem, hogy képtelen leszek elaludni. Inkább ahhoz volt kedvem, hogy följegyezzem a naplómiban a tegnap óta történeteket. Úgyhogy fekve folytattam a naplót.

(Az írószerszámot és a naplót magamhoz vettem, amikor fölmentem; Tosiko semmit se vett észre.)

Másfél órát szenteltem arra, hogy följegyezzem a 17-e reggele és a jelen pillanat közt történeteket. Aztán eldugtam a füzetet a könyvespolcon. Úgy mentem le a földszintre, mint aki akkor ébredt föl. Majdnem öt óra volt.

A férjem mintha ébren lett volna, amikor beléptem. Tétován ki-kinyitotta a szemét s nézelődött. Mondták, hogy már vagy húsz perce ebben az állapotban van. Tehát tizenhét órát aludt egyvégtében reggel kilenc óta. Koiko, az ápolónő ezt mondta: „Ez jó, mert azt hallottam, hogy baj van, ha a beteg több mint huszonnégy órán át alszik.” Ez lehet, ámbár a bal oldala még mindig béna.

Fél hat körül a beteg motyogni kezdett. Mintha mondani akart volna valamit (a szavakat nem lehetett kivenni, de nekem úgy rémlett, hogy valamivel érthetőbbek, mint reggel, közvetlenül a roham után). A jobb kezét befördította az alteste jelé. Kitaláltam, hogy vizelni akar, odatettem neki a kacsát, de semmi se jött. Az erőfeszítés szemlátomást fájdalmas volt...

„Pisilni szeretnél?” – kérdeztem. Bólintott. Újból megpróbáltuk, semmi eredmény. A vizelet feszíthette az altestét a hosszú megtartóztatás után, ez fájhatott neki. Rájöttem, hogy megbénult a hólyagja is, ez gátolja a vizelésben. Fölhívtam Kodama doktort, hogy kikérjem a tanácsát. Elküldtem valakit egy katéterért, s Koiko megszondázta. Sok vizelet jött ki belőle.

Este hétkor egy kis tejet és gyümölcslevet adtunk neki, szalmaszállal.

Az öreg Baja fél tizenegy körül ment haza. Ilyen későig dolgozott, de családi okok miatt nem töltheti itt az éjszakát.

„Én mit csináljak?” – kérdezte Tosiko. Megértettem, hogy azt akarja mondani: „Semmi

akadály, hogy itt maradjak, de nem okozok kellemetlenséget vele?” Ezt mondtam neki: „Maradhatsz, ha akarsz, a te dolgod. A beteg, úgy látszik, a javulás útján van. Nem kell aggódnod. Ha rosszabbodik az állapota, felhívlak, s átjössz.” „Akkor ebben megállapodtunk?” – kérdezte, s tizenegykor elment Szekidenbe.

A beteg elbóbiskolt, de nem alszik mélyen.

április 19

Éjjel van. A betegszobában vagyok Koikóval; nem beszélünk. Órákat töltünk újsággal és folyóirattal a lámpaernyő alatt, hogy a fény ne zavarja a beteget. Mondtam Koikónak, hogy pihenjen le az emeleten, de nem volt hajlandó. Már pitymallott, amikor reggel ötkor ledőlt egy kicsit.

A nap betűz a spaletta résein, s szemlátomást zavarja a beteget; nem alszik nyugodtan. Amíg nem figyeltem oda, felém fordította az arcát, s tétován kinyitotta a szemét. Mintha engem keresne a tekintete. Az ágy mellett ülök, egy széken; vajon lát-e, s ha lát, úgy tesz, mintha nem látna? Nem tudom megállapítani. Mozog a nyelve, mond valamit. Nem értem a szavakat, de egyet, azt hogy Ki... mu... ra... mintha tisztán kivettem volna. Talán érthetőbben is ki tudta volna mondani; azt hiszem, csak azért motyog összefüggéstelenül, hogy leplezze a zavarát. Kétszer-háromszor elismételte ugyanazt, aztán elhallgatott, a szeme zavarossá vált.

Hétkor megjött Baja, s kevésre rá Tosiko. Koiko nyolc körül kelt föl és jött le.

Fél kilenc lehetett, amikor megreggeliztettük a beteget; egy csésze híg rizskását, tojássárgáját és almalét kapott. Kanalanként nyelettem le vele. Úgy látszik, örvend, ha az intim dolgokban én segítek neki, s nem Koiko.

A vizeleési inger valamivel tíz után jelentkezett. Odatettem a kacsát, de semmi eredmény. Koiko meg akarta szondázni, ő azonban nem akarta, intett neki, hogy vigye onnan azt a katétert. Mit tehettem, visszaraktam a kacsát, de semmi. A betegen látszott, hogy türelmetlen. Koiko úgy próbálta jobb belátásra bírni, mint egy gyereket: „Persze hogy nem kellemes, de jobb, ha megszabadul tőle, s azzal kész. Hadd csináljam meg, jobban fogja érezni magát.” A beteg érthetetlen szavakat ismételtetett, s mintha mutatni akart volna valamit. Figyelmesen hallgattuk mindhárman, Koiko, Tosiko és jómagam. Úgy rémlett, mintha ezt akarta volna mondani nekem: „Ha szondázni kell, csináld te. Tosiko és az ápolónő menjen ki.” Tosiko és én nagy nehezen megértettük vele, hogy a katétert csak az ápolónő kezelheti, úgyszólván meg kell engednie, hogy Koiko megszondázza.

Délben a beteg megebédelt. Nagyjából ugyanazt adtam neki, mint reggel. Jó étvággal evett.

Fél egykor megjött Kimura. Közöltem vele, hogy a férjem már magához tért, úgy látszik, lassan visszanyeri az öntudatát, s azt is elmondtam neki, hogy mintha a „Kimura” nevet motyogta volna. A kapuban beszéltem vele, aztán megkértem, hogy menjen el.

Kodama doktor délben egykor jött el, hogy megvizsgálja a beteget. Megállapította, hogy jó úton van a gyógyulás felé. Gondos ápolásra van szüksége; az állapota reménykeltő. A vérnyomása százhatvanöt per száztíz; a hőmérséklete harminchét egész kettőre esett vissza. Kodama doktor megcsinálta a két reflexvizsgálatot (kiváncsi voltam, mit szól a beteg a herevizsgálathoz, de a semmibe meredve, közönyösen túrte). Aztán szőlőcukor-, neophilin- és vitamininjekciókat adott neki.

Bár nem igyekeztem közhírré tenni a betegséget, mégis híre ment az egyetemen. Délután látogatók jöttek; telefonon is hívtak. Gyümölcskosarakat, virágot kapunk. A Szekiden negyedi

hölgy, akinek a férje hasonló állapotban van, meleg együttérzéséről biztosított, s hozott egy csokor orgonát, amit a kertjében vágott. Tosiko vázába tette, bevitte a betegszobába, s azt mondta az apjának: „Apu, ezt az orgonát a háziasszonyom szedte a kertjében.” Aztán állványra tette a vázát, hogy a beteg jól láthassa. A gyümölcsök közt ijói vérnarancs is van, amit a férjem különösen szeret; kipréseltem, s a levét megittam vele.

Háromkor átadtam az ügyeletet Tosikónak és Koikónak, s fölmentem az emeletre. Naplót írtam, aztán lefeküdtem. El lehet képzelni, milyen kialvatlan vagyok. Három órán át mélyen aludtam.

Este nyolckor, vacsora után Tosiko elment, s másfél órára rá Baja is magamra hagyott.

április 20

Éjjel egy óra. Az ápolónő most megy föl lefeküdni. Magam vagyok a betegszobában. Amint besötétedett, a férjem mintha elszundított volna, de alig múlt el tíz perc Koiko távozása után, máris úgy rémlett, hogy ébren van. A félhomályban, nem vagyok biztos benne, de az tény, hogy a teste megmoccan, s a szája is motyogásra nyílt. Lopva figyelem; úgy van, ahogy gondoltam: a szeme már régen nyitva. A tekintete végigpásztázza az arcomat, aztán ráesik valamire, ami mögöttem van. Mintha az orgonára meredne, amit Tosiko tett oda. A lámpa le van takarva, úgyhogy a szoba egyik felében bajos volna újságot olvasni, de az illatozó orgona fehérje épp beleesik a fénypázmába; a férjem mintha akaratlanul az orgonát nézné, s merengene közben. Önkéntelenül összereztemem.

Amikor Tosiko tegnap azt mondta: „A háziasszonyom szedte ezt a virágzó orgonát a kertjében, s ő hozta”, úgy éreztem, jobban tenné, ha hallgatna. Mit akarhatott ezzel mondani? A beteg több mint valószínű, hogy megértette. De még ha nem értette is meg, ezek a virágok nyilván eszébe idézik a Szekiden negyedi kert bokrait. S erről nyilván eszébe jut az, ami annyiszor történt meg éjszakánként abban a különálló kis lakásban. Tisztában vagyok vele, hogy fölöslegesen aggódom, mégis, valahányszor a szemébe nézek, óhatatlanul eszembe jut, vajon nem lebeg-e valamiféle álmokkép, ami ezekkel az eseményekkel kapcsolatos, e mögött az üres, kifejezéstelen szembogár mögött. Sietve elvettem a virágot a lámpafényből.

Reggel hét. Kiviszem a szobából az orgonát. Egy kristályserleget teszek a helyébe, rózsák vannak benne.

Kodama doktor egykor vizitel. A testhőmérséklet harminchat egész nyolcra ment le. A vérnyomás újra emelkedik: száznyolcvanöt per száznegyven. Az orvos neohipotonin-injekciót ad. Megnézi a reflexet. Kikísérem a kapuig, kikérdezem a beteg állapotáról. A heréje változatlanul béna, ezért Koikónak ma reggel is meg kellett szondáznia; ezt nem szereti; minden apróság kihozza a sodrából; az idegesítheti, hogy nem tudja tetszés szerint használni a száját, a kezét, a lábát. Az orvos luminált ad be neki, hogy megnyugtassa, s biztosítsa a nyugodt alvást.

Ma délelőtt Tosiko nem jött el. Délután ötkor futott be. Este tíz után a beteg horkolni kezdett, de ez a horkolás egészen más volt, mint a tegnapelőtti; a békésen alvó ember horkol így. Ez a lumináltól lehet, amit vacsora utánadtunk be neki. Tosiko elnézi az alvó arcot, s így szól: „Végre mélyen alszik”, s kisvártatva elmegy. Aztán elmegy Baja is. Felküldöm Koikót az emeletre, hogy feködjön le. Már majdnem tizenegy, amikor megcsörren a telefon. Kimegyek, Kimura az. „Ne haragudjon, hogy ilyenkor zavarom” – mondja. Tosikótól tudta volna meg, hogy egyedül vagyok? „Hogy van a beteg? Csak ezt akartam tudni.” Megmondom neki, hogy az altatóinjekciónak köszönhetően a beteg mélyen alszik és hortyog. „Beugorhatnék egy pillanatra, hogy láthassam?” – kérdi. „Láthassa?” Őt vagy engem akar látni vajon? Közel hajlok a készülékhez, s olyan halkán

szólok bele, amilyen halkán csak lehet: „Ha eljön, várjon a kertben, kimegyek a hátsó ajtón. Ha nem megyek ki, nem alkalmas a pillanat, s akkor menjen el.”

Negyedórára rá könnyű lépéseket hallottam a kertből. A beteg horkolt. A hátsó ajtón engedtem be Kimurát, s fél órát beszélgettünk a betegszobában; a férjem mindvégig horkolt.

április 21

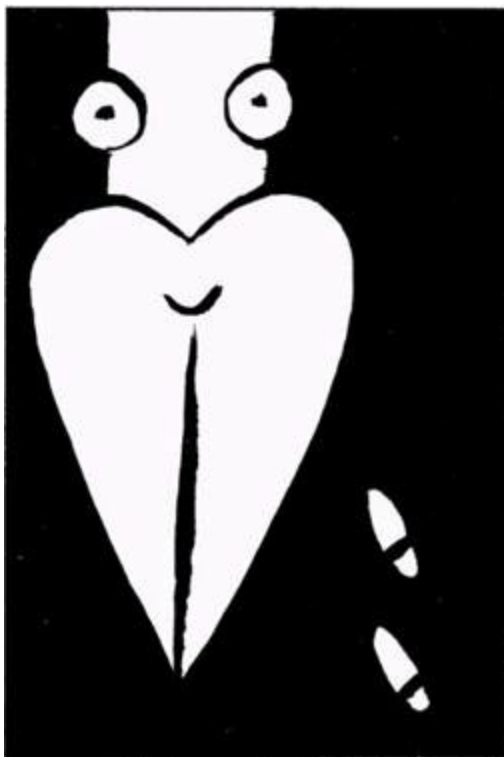
Egy óra. Kodama doktor érkezik vizitre. A vérnyomás száznyolcvan – százharminchat; csökkent tehát egy kicsit tegnap óta, de az orvos még mindig nem elégedett. A felső érték százhetven kellene legyen, s a kettő közti különbség legalább ötven. A hőmérséklete végre normális: harminchat egész öt. Ma reggel, kínnal-bajjal, de sikerült végre a kacsába vizelnie. Az étvágya jó. Mindent megeszik, amivel kínáljuk, de egyelőre csak pépeset adunk neki.

Két óra van. A beteget az ápolónőre bízom, s fölmegek az emeletre. Naplót írok, aztán ötig alszom. Amikor lemegyek, Tosikót pillantom meg a szobában. Fél órával a vacsora előtt beadjuk a luminálinjekciót. Négy-öt órával később hat, az orvos ajánlotta, hogy ilyenkor adjuk be neki, hogy nyugodt alvással töltsse az éjszakát. Különböen meghagyta Koikónak: ne mondja meg a betegnek, hogy altatót kap; higgye csak azt, hogy vérnyomáscsökkentő injekció.

Hatkor a beteg látja, hogy az éjjeliszekrényre tesszük a vacsoráját; az ajka mozog, mintha mondani akarna valamit. Kétszer-háromszor is elismétli ugyanazt a szót. Nem értjük. A szájához viszem a rizses kanalat, de ő eltolja a kezemet, s mond valamit. Talán az nem tetszik neki, ahogyan én kiszolgálom, gondoljuk, s ezért Tosiko próbálja átvenni a helyemet. Koiko is megpróbálja, de úgy látszik, nem a kiszolgálás módját kifogásolja. Lassacskán kapcsolok: azt akarja mondani: „bif-sztek, bifsztek!” Egyszerűen hihetetlen, mégis ezt mondja. Amíg kinyögi a szót, mintha könnyörögve függesztené rám a szemét; aztán újra lehunyja. Én magam még csak értem, hogy mit szeretne, de ők ketten aligha. (Lehet azért, hogy Tosiko igen.) Észrevétlenül odahajlok a beteghez, s lopva ingatom a fejem, mint aki ezt mondja: „Erre még gondolni sem szabad, légy türelemmel...” Vajon megértette? Akárhogy van is, abbahagyta a kérlelést. Szófogadón kitátja a száját, s befalja a kanál rizspépet.

Tosiko este nyolckor ment el. Egy órára rá Baja is távozott. Tízkor a beteg horkolni kezdett, s mély álomba zuhant. Koikót fölküldtem az emeletre.

Tizenegykor lépéseket hallok a kertből. A hátsó ajtón engedem be a cselédszobába. Éjfélkor megy el. A hortyogás folytatódik.

április 22

Nincs változás a beteg állapotában. A hőmérséklete fölment egy kicsit tegnap óta. Az altatóval nyugodtan átalussza az éjszakát, napközben azonban ködös látomásai lehetnek, s ettől gyakran ingerült. Kodama doktor azt mondta, hogy legalább tizenkét órát kell aludnia napjában, de aligha alszik többet hat-hét óránál; a fennmaradó időben mintha szunyókálna, de nem tudni, hogy valóban alszik-e. (Hosszú évek tapasztalatából tudom, hogy ha nem horkol, akkor az álma felszínes, valahogyan az ébrenlét és az alvás határán van. Vajon nem színleli-e a horkolást?) Kodama doktor engedélyével napjában kétszer kap luminált, délelőtt és este.

Tosiko a szokott időben megy el. Baja szintén. Este tízkor a beteg horkolni kezd. Tizenegykor lépéseket hallok a kertből.

április 23

Egy hét múlt el a roham óta. A kilenc órai reggeli után Koiko kiviszi a tálcát a konyhába. Kettesben maradunk; a beteg kap az alkalmon, mozgatja az ajkát, azt akarja mondani: „Nap... ló, nap... ló!” Sokkal tisztábban mondja, mint tegnap este azt, hogy „Bif... sztek”. „Nap... ló, nap... ló.” Nagyon fontos lehet neki ez a napló. „Naplót szeretnél írni? Ez nem volna okos dolog...” Megrázza a fejét, jelezve, hogy nem. „Nem? Nem a naplódát akarod?” „A te naplódát” – mondja. „Az én naplómát?” Bólint. „Mit csináltál... a naplóddal?” „Tudod jól, hogy nem vezettem naplót” – adom az értetlent. A szája halvány mosolyra húzódik, s a halogatása mintha csak ezt akarná kifejezni: „De igen, tudom!” Első ízben mosolyog, amióta beteg; könnyű mosoly, nem értem, mit akar mondani vele; kész rejtély.

Amikor Koiko kivitte a tálcát a konyhába, egyben meg is reggelizett a nappaliban. Tíz körül jön be a betegszobába. Némán befecskendezi a luminált a beteg karjába. „Miféle injekció ez?” – kérdi a beteg. Azért nyugtalan, mert délelőtt nem szokott injekciót kapni. Az ápolónő válasza: „Vérnyomáscsökkentő; a vérnyomása még mindig túl magas.”

Kodama doktor egykor vizitel. Háromkor a beteg horkolni kezd, én pedig fölmegek az emeletre. Ötkor jövök le, a horkolás abbamaradt. Koiko ezt válaszolja a kérdésekre: „Alig egy órát aludt mélyen, aztán mintha álmodott volna. Még altatóval sem alszik úgy, mint éjszaka. Ebéd után beadjuk a második injekciót.”

Pontban tizenegykor lépéseket hallok a kertből...

április 24

Ez a második vasárnap a betegség kezdete óta. Ma reggel többen is személyesen érdeklődtek a beteg állapota felől. Egyikük se jött be.

Kodama doktor ma nem jött. A beteg állapota változatlan. Délután háromkor megjön Tosiko. Rendszerint estefelé érkezik, s két-három órát tölt a betegszobában, ma azonban, szokatlan módon, napközben állított be. Leült az apja mellé, merőn rám függesztette a szemét, s ezt mondta: „Azt hiszem, ma több látogatónk is lesz. – Nem válaszoltam, úgyhogy folytatta: – Anyu, nem kell vásárolnod valamit? Elég rég voltál bevásárolni. Mit szólnál egy kis levegőváltóhoz, ma vasárnap van, szabadabban mozoghatsz.” Vajon ez neki jutott eszébe? Nem ő kérte meg rá, hogy előhozakodjon vele?

Ha neki jut eszébe, tegnap is előállhatott volna vele; de egy szó nem sok, annyit se mondott. Vajon nem azért kérte meg Tosikót, hogy közvetítsen köztünk, mert neki körülményes velem beszélnie? S vajon nem ok nélkül gyanakszik-e Tosiko?

Hirtelen Kimura rémlett föl gondolataimban; türelmetlenség gyötri, úgy vár abban az oszakai házban. És ha ez a látomás megfelel a valóságnak? Ábrándképek vonulnak el a szemem előtt; képtelenség, gondolom, s elhessentem őket magamtól. De mi van, ha mégis vár, gondoltam, miközben mindhiába próbáltam kivenni a fejemből. Visszasüppedtem az álmodozásba. Akárhogy is gondolkodom, ma semmiképp sem tehetem meg, hogy ilyen hosszú időre elmenjek hazulról. Ha legalább a következő vasárnapot íránk...

Mást forgattam a fejemben. „Akkor elmegyek, s vásárolok ezt-azt a Nisikiben – mondtam Tosikónak. – Egy óra múlva itt vagyok.” Valamivel három után indultam el. Leintettem egy taxit, s egykettőre a Nisikiben voltam. Búzasikér-lepényt, babtúrót és zöldségfélét vettem, hogy lássák, tényleg vásárolni indultam. Aztán elgyalogoltam Szandzsó Teramacsi-ig. Bementem a papírüzletünkbe, s vásároltam tíz ív rizspapírt, s egy vastag borítólapot; az egészet levágattam akkorára, amekkora a naplóm, s becsomagoltattam, hogy össze ne gyűrődjék. A csomagot a szatyrom fenekébe, a zöldség alá tettem.

A Kavaramacsínál taxiba ültem. Majd elfelejtettem: előzőleg föl hívtam a zöldségboltból.

„Nem, ma nem mozdultam ki, egész nap itthon voltam” – mondta. A hangjából éreztem, hogy csak a felszólításra vár; de a beszélgetésünk nem tartott tovább három percnél.

Négy felé értem haza. (Talán egy kicsit tovább maradtam el, mint terveztem.) A papírt a bejáratnál lévő esernyőtartó mögé dugtam, a bevásárlószatyrot pedig odaadtam Bajának, a konyhában. Bementem a szobába; a beteg aludni látszott, de nem horkolt.

Egyfolytában az motoszkált bennem, amit tegnap mondott: „Hol van a naplód?” Vajon ez mit jelent? A férjem eddig úgy tett, mint aki nem vesz tudomást arról, hogy naplót vezetek; de miért hozta szóba ilyen váratlanul? Úgy összekuszálódtak a dolgok a fejében, hogy elfelejtette: semmiről sem szabad tudnia? Vagy úgy döntött, fölösleges tovább adnia a tudatlant? Zavarba jöttem, aztán végül kinyögtem: „Nem vezetek naplót!” Amire ő azt válaszolta: „Tudom” – s olyan furán mosolygott. Úgy értsen ezt: „Ne add az ártatlant.”

Annyi bizonyos, hogy a férjem tudni akarja, folytatom-e a naplót, amióta ő beteg, s ha megtudná, hogy folytatom, biztos szívesen felolvastatná velem, amit írtam. Mivel már nem tudja elolvasni titokban, azért ejtette el ezeket a szavakat, hogy elnyerje beleegyezésemet ahhoz, hogy nyíltan tudhasson róla. Gyorsan el kell döntenem, hogy mit tegyek, ha egyszerűen elkéri. A januártól április 16-ig vezetett naplót még megmutatnám neki. Azt azonban nem tudhatja meg, amit április 11-e után írtam. A következőt fogom mondani neki: „Eddig is elolvastad titokban ezt a füzetet, úgyhogy se annak nincs értelme, hogy dugdossam előled, se annak, hogy megmutassam. De ha ragaszkodsz hozzá, annyit nézheted, amennyit csak tetszik. Tizenhatodikával véget ér, mint látod. A betegséged óta az ápolásoddal voltam elfoglalva, nem volt időm naplót írni, aztán meg, ír-nivalóm se volt!” S megfogom mutatni neki, hogy a tizenhetedike utáni lapok üresek; attól megnyugszik.

Azért vettem a rizspapírt, hogy két füzetre bontsam szét a naplót; az első 16-ig tart, a másik tizenhetedikével kezdődik, majd mind a kettőbe fűzök még rizspapírt, és újra bekötöm az egészet.

A szokásos pihenőidőmben nem voltam otthon, úgyhogy ötkor fölmentem az emeletre, aludtam másfél órát, s csak fél hétkor jöttem le; a füzetet lehoztam, s a komód fiókjába tettem, a nappaliban.

Tosiko nálunk vacsorázott, s nyolckor ment el. Koikót tízkor küldtem föl. Egy órával később neszezést hallottam a kertből.

április 25

Éjfélkor kikisérem, és bezárom a konyhaajtót. Egy órán át hallgatom a hortyogást a betegszobában. Miután megbizonyosodom, hogy mélyen alszik, átmegyek a nappaliba, hogy átköszem a füzetet. A tizenhatodikáig tartó részt a komódba teszem, a tizenhetedikével kezdődőt felviszem az emeletre, s eldugom a könyvespolcon. A munka egy órába került. Kettő múlt, amikor visszamegyek a betegszobába. A beteg rendületlenül alszik.

Délben egykor Kodama doktor vizitel. Nincs változás a beteg állapotában. A vérnyomás száznyolcvan és százkilencven közt van. „Csak menne le még egy kicsit” – mondja az orvos félrehajtott fejjel. Napközben a beteg nem alszik nyugodtan, mint rendesen.

Este tizenegykor zajt hallok a kertből.

április 28

Tizenegykor a kertben...

április 29

Tizenegykor a kertben...

április 30

Délben egykor Kodama doktor vizitel. „Jó volna, ha Szóma professzor megvizsgálná a jövő hét elején...” – mondja.

május 1

Ez a harmadik vasárnap a betegség kezdete óta. Tosiko déli kettő után állított be, mint a múlt vasárnap is. Már vártam. Úgy tett, mint aki megbizonyosodik, hogy alszik-e az apja, aztán élénken kijelentette: „Menj, vásárolj be, legalább szívsz egy kis friss levegőt.” S mivel én habozva azt válaszoltam: „Még nem tudom, mit fogok csinálni” – hozzátette: „Apu miatt ne aggódj, épp most aludt el! Menj csak, anyu, a fürdő már dél óta elő van készítve a Szekiden negyedben. Itt az alkalom, ugorj el, s fürödj meg.” Valami nem tetszett a dologban. „Nos, akkor kimozdulok egypár órára” – mondtam, s délután háromkor, szatyorral a kezemben, el is mentem hazulról. Egyenesen a Szekiden negyedbe vettem utamat. Okadáné nem volt otthon. Kimura egyedül volt a különálló lakosztályban. Tosiko felhívta, s ezt mondta neki: „Okadáné ma Vakajamába megy, késő este tér haza, én pedig meglátogatom a beteget. Ne haragudjon, nem jönne el ide, hogy vigyázzon a házra? Én csak este megyek haza.”

A fürdő nem várt készen, de ott volt Kimura... Csaknem két hete voltunk együtt utoljára bizalmas kettesben, én mégis nyugtalankodom. Délután ötkor jöttem el a Szekiden negyedből; Kimura ott maradt. Időzavarba kerültem: nem ébredt-e föl a beteg? Ettől tartva gyorsan vásároltam valamit a közeli piacon, s hazamentem. „Ó, már itt is vagy! Nem maradtál el sokáig! – mondta Tosiko. – Apu ma több mint három órán át nagyszerűen aludt!” Annyi bizonyos, hogy förtelmesen hortyogott. „A kisasszony megengedte, hogy megfürödjem” – mondta Koiko, akinek az arca csak úgy fénylett a forró fürdőtől.

„Nocsak, Koiko elment a közfürdőbe” – rezzentem össze a meglepetéstől. Az az érzésem támadt, hogy Tosiko csapdát állított nekem. Azóta, hogy a férjem beteg, kétszer-háromszor ha begyújtottunk a fürdőszobában, inkább a közfürdőbe jártunk; Koiko, Baja és én két-három naponként s napközben; ma épp az ápolónő volt soron, úgyhogy nem volt benne semmi különös, hogy elment. Vajon Tosiko, erre számítva, nem azért küldött-e el hazulról, hogy magára maradjon a beteggel? Eszembe kellett volna jusson, hogy ez bármikor megeshet.

Ámbár azt tudtam, hogy Koiko sokáig, majdnem egy órát szokott fürdeni. De amikor visszaidéztem magamban Tosiko szavait: „A fürdő elő van készítve a Szekiden negyedben” – földobogott a szívem, s elvesztettem a fejem. „Ezt jól megcsináltuk” – gondoltam magamban. Rájuk bíztam a beteget, fölmentem az emeletre, s közben odavetettem: „Pihenek egyet.”

Elővettem a füzetet a rejtekhelyéről, a könyvespolcra, s megvizsgáltam, Le kellett volna pecsételnem öntapadó papírral; de óvatlan voltam; nem volt rajta semmi jel, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy titokban elolvasta valaki. „Beléd bújt a gyanú ördöge” – nyugtatgattam magam. Aztán megállapítottam, hogy fölöslegesen gyötröm magam. Ugyan ki tudhatta volna meg, hogy szétszedtem a naplóm, s a második részt a könyvszekrénybe rejtettem, az emeleten? Ettől megnyugodtam egy kissé, de a dolog még nem ért véget.

Tosiko este nyolckor ment haza a Szekiden negyedbe, s alighogy kihúzta a lábát, újfent megrohant a kétség. Kimentem a konyhába, s kérdőre vontam az öreg szolgálónkat: „Nem járt valaki a dolgozószobában ma délután, amíg nem voltam itthon?” Mire a meglepő válasz az volt: „De igen... A kisasszony fölment!” S közölte, hogy távozásom után negyedórával Koiko elment fürdeni, Tosiko pedig kisvártatva fölment az emeletre; de két-három percre rá már le is jött a betegszobába. „Azt hiszem, a kisasszony beszélt a tanár úrral” – tette hozzá Baja. Mire én: „De hiszen a beteg horkolt!” „Hirtelen abbahagyta. A kisasszony alig egy percig beszélgethetett a

tanár úrral, aztán újra fölment az emeletre, de mindjárt le is jött. Aztán Koiko megérkezett a fürdőből.” Emlékeztettem rá, hogy amikor hazajöttem, hallottam, hogy a beteg horkol. „Amíg az asszonyom nem volt idehaza, nem horkolt; a hazajövele előtt kezdett rá újra.”

A gyanú belém bújt ördögének tehát igaza volt. Nem alaptalanul félek; de van még valami, ami sehogy se fér a fejembe.

Mert mit is csinált Tosiko ma délután: háromkor elküld hazulról valami kitalált ürüggyel, aztán elengedi fürödni az ápolónőt; de föltéve, hogy a beteg fölébred, vajon magától kezd el beszélni Tosikóval, vagy Tosiko veszi rá? Ez kideríthetetlen. Vajon a férjem közölte-e Tosikóval, hogy a naplóm a komódban van, a nappaliban, hogy aztán megkerestesse, s az ágyához hozassa? Mert ha így volt, megállapíttathatta vele, hogy a napló tizenhatodikával véget ér, s azt mondhatta neki, hogy a tizenhetedikével kezdődő folytatás el lehet dugva valahová; s ha el akarta olvasni, megkerestethette Tosikóval. Tosikónak módjában állt fölmenni az emeletre, s megtalálhatta a naplót a könyvespolcon. S volt ideje arra is, hogy lemenjen vele a betegszobába, s megmutassa a férjemnek. Vajon ő olvasta fel neki? Hogy aztán visszavigye az emeletre, és a helyére tegye? Koiko csak ezután jött haza. A beteg alkalmasint úgy tett, mint aki békésen alszik. Én valamivel öt után érkeztem meg.

Így is történhetett, azt azonban nehezen tudom elképzelni, hogy az alatt a két-három óra alatt, amíg távol voltam, semmi se történjék. Most jut eszembe, hogy a múlt vasárnap délután (április 24-én) is Tosiko ösztökélésére mentem el. Vajon Tosiko nem mesterkedett-e már akkor is? Hiszen a beteg már szombaton, 23-án is azt motyogta, amikor kettesben maradt velem, hogy „Nap... ló, nap... ló” – mintegy tudtomra adva, hogy szeretné elolvasni a naplóm. Ennélfogva ki a megmondhatója, hogy 24-én, délután, amíg nem voltam otthon, a beteg nem ejtette-e ki a száján ezt a szót, Tosiko vagy Koiko előtt (az ápolónő talán már elment a fürdőbe, de lehet, hogy csak Baja nem emlékszik pontosan)? A beteg pedig Tosikóhoz fordult, mivel én nem teljesítettem a kérését. Ez nagyon is valószínű. Nem emlékszem, hogy említést tettem volna a naplóról Tosikónak. De megtudhatta Kimurától, s maga is kitalálhatta, hogy naplót vezetek. Ha pedig a beteg elkottyantotta magát, Tosiko egyből tisztába jöhetett a helyzettel. Ha a beteg azt mondta: „komód”, s a nappali felé mutatott, Tosiko nyilván bement a nappaliba, s átkutatta a fiókokat. Holott Tosiko már tudja, hogy a naplóm nem ott van. „Biztos az emeleten van!” S ezzel fölment, hogy megkeresse. Így történhetett. Legalábbis nagyon valószínű. Tosiko tudja, hogy mi történt 17-én, vasárnap. Tudja azt is, hogy szétszedtem a füzetet, s hogy az egyik rész az emeleten, a másik a földszinten van. Úgyhogy nincs mit tenni.

Csak az bosszant, hogy nem tudom, mit tehetnék a naplómmal, ha a föltevéssem beigazolódik. Semmi kedvem félbehagyni, ha már egyszer belefogtam, pusztán csak azért, mert nehézségek támadtak. A férjem azonban nem olvashatja el titokban.

Mától fogva nem a pihenőidőmben, az emeleten írok. Éjszaka veszem elő a naplót, amikor a beteg és Koiko alszik, s biztos helyet keresek neki.

június 9

Jó ideje elhanyagolom a naplóírást. A múlt hónap elsején szakadt félbe, vagyis egy nappal a férjem második rohama előtt. Azóta, vagyis harmincnyolc napig semmit sem írtam. Nemcsak azért, mert hirtelen halálával valósággal elárasztottak a teendők, de a távozás maga is elvette a kedvem az írástól: nem lévén ellenfél, nem volt, ami sarkalljon. Ma sincs valami nagy kedvem hozzá, s lehet, hogy a jövőben nem is vezetek naplót. Egyelőre függőben hagyom a kérdést, hogy folytatom-

e a naplóírást vagy sem. Mindazonáltal nem szeretném kurtán-furcsán abbahagyni, hiszen január elseje óta, százhuszonegy napon át megszakítás nélkül vezettem, s úgy érzem, hogy illenék valami végkövetkeztetést fűzni hozzá. Hadd legyen kerek egész ez a napló. Tanulságos lesz végigtekinteni annak a harcnak a különböző szakaszain, melyet az eltávozott és én vívtam magánéletünkben.

Az ember nyomban rábukkan ennek a harcnak a nyomaira, ha gondosan összeveti a férjem naplójának azt a részét, ami január elsejével kezdődik az én naplómmal; de mivel én szégyelltem leírni egy csomó részletet az ő életében, most, mintegy utóiratként vetek papírra bizonyos dolgokat; ezek összefüggésben lesznek azzal, amit azelőtt írtam.

A férjem tehát hirtelen meghalt, mint már említettem. Hogy pontosan hánykor, azt nem tudnám megmondani, de erre még visszatérek, annyi bizonyos, hogy május 2-án, éjjel kettő körül. Koiko, az ápolónő az emeleten aludt, Tosiko már hazament a Szekiden negyedbe; egyedül virrasztottam a beteg mellett. A férjem békésen horkolt, úgyhogy kijöttem a szobából, és bementem a nappaliba; akkor vettem papírra, hogy mit is csináltam április 30-a és május elseje között. Az azt megelőző eseményeket, vagyis azt, ami a betegség kezdete, illetve április 30-a közt történt, a délutáni pihenőidőben örökítettem meg, s épp azt szerettem volna megírni, hogy mi történt az előző nap és a között a délután között, amikor észrevettem, hogy a férjem és Tosiko a hónap első napján, vasárnap, elolvasta titokban a naplóm második részét; ezért aztán úgy döntöttem, hogy nem írok többé a szokott időben; éjjel, alkalmas pillanatban veszem elő az ecsetet, a naplót pedig biztos helyre dugom. (Mivel nem találtam rögtön ilyen helyet, átmenetileg a régi rejtekhelyen hagytam.) Aznap este megvártam, hogy Tosiko és Baja elmenjen, s nem sokkal azelőtt, hogy Koiko lefeküdt, fölmentem, elővettem a naplót, a keblembe rejtettem, és lejöttem. Az ápolónő egy percre rá fölment. Bosszantott, hogy még mindig nincs megfelelő rejtekhely. De aztán úgy gondoltam, hogy van még idő, egy egész éjszaka áll rendelkezésemre, hogy találjak egyet; végszükségben, gondoltam, fölfeszítem a beépített szekrény egyik deszkáját a nappaliban, s fölébe dugom el.

Valamivel kettő után, már május 2-át írtunk, átmentem a nappaliba, kivettem a naplót a keblemből, s nekiláttam, hogy lejegyezzem, ami április 30-a este óta történt. Hirtelen arra lettem figyelmes, hogy a beteg már nem horkol. A betegszoba és a nappali közt csak egy vékony válaszfal húzódik, s lévén hogy teljesen elmerültem az írásban, nem tűnt fel nyomban, hogy a zaj félbeszakad. Épp azt vettem papírra, hogy „Mától fogva nem a pihenőidőben, az emeleten írok; éjszaka veszem elő a naplót, amikor a beteg és Koiko alszik, s biztos helyet keresek neki...” Akkor tűnt föl a dolog, úgyhogy letettem az ecsetet, s hegyezni kezdtem a fületem a szomszéd szoba felé. Nem hallatszott semmi nesz; letettem az írományt az asztalra, s bementem a betegszobába. A férjem békésen feküdt a hátán; aludni látszott, ahogy az arcát a mennyezetnek fordította. (A megbetegedésekor levettem a szemüvegét. Azóta se tette föl. Általában a hátán alszik, tehát megszoktam, hogy szemüveg nélkül látom.) Azt írtam, hogy „aludni látszott”. Holott a lámpaernyőn huzat volt, a beteg arca nem kapott közvetlenül fényt, tehát nem lehetett tisztán kivenni. Leroskadtam egy székre, hogy lélegzethez jussak, s megpróbáltam alaposan szemügyre venni őt a szoba félhomályában... Volt valami szokatlan abban a túlzott nyugalomban; fölhajtottam a lámpa huzatát, hogy teljes fényben vegyem szemügyre az arcát. A rezzenetlen szem félig nyitva volt, s a mennyezet egy pontjára meredt, az ágy lába fölé. „Meghalt” – gondoltam, s közelebb léptem. Megérintettem a kezét: hideg volt. Az ágy fejénél lévő kis ingaóra három óra hét percet mutatott. Tehát csak annyit mondhatok, hogy két óra, illetve három óra hét perc közt halt meg. Minden bizonnyal alvás közben távozott, s nem szenvedett. A lélegzetemet visszafojtva, elborzadva, percekig bámultam a szemüveg nélküli arcot, mint aki mélységbe néz bele, s akkor hirtelen fölrémlett előttem az a bizonyos éjszaka, a nászutunkon. Visszatettem a huzatot a lámpaernyőre.

Másnap Szóma professzor és Kodama doktor egybehangzón kijelentette, hogy nem számított rá, hogy egy második agyvérzés ilyen hamar elviszi. Régebben úgy tudták, hogy a második szélütés két-három, néha hét-nyolc évvel az első után következik be, s hogy az már általában végzetes. Napjainkra, hála az orvostudomány fejlődésének, az időhatárok kitolódtak. Vannak betegek, akiknél elmarad a második agyvérzés, sőt olyanok is vannak, akik két roham után tökéletesen fölépülnek. Az sem ritka eset, hogy három-négy szélütés után valaki meggyógyuljon.

„A férje, művelt ember létére, módfelett közömbös volt az egészsége iránt; nem nagyon fogadta meg az orvosi tanácsot, ezért várható volt, hogy visszaesik; de hogy ez ilyen hamar bekövetkezzék, arra igazán nem gondoltunk. Még a hatvanat se töltötte be, úgyhogy minket is meglepett a vég, hiszen arra számítottunk, hogy évekig, akár több mint egy évtizedig folytathatja tevékenységét.” Így beszélt Szóma professzor és Kodama doktor. Hogy mennyire voltak őszinték, azt nem tudnám megmondani. Nincs olyan orvos, bármilyen híres legyen is, aki előre látná, meddig is tart egy emberélet. Őszintén szólva, amit én láttam előre, az akkor következett be, amikor be kellett következnie, így aztán nem nagyon lepődtem meg. Az ember persze melléfoghat az efféle jóslgatásokban, de ezúttal beigazolódott a megérzésem. Azt hiszem, a lányom, Tosiko is ezen a véleményen van.

Nos, újra el akarom olvasni a férjem és a magam naplóját, s egymással összevetve kívánom megvilágítani őket. Tiszta képet akarok az eseményekről egészen addig a pontig, ahol bekövetkezett az örökre szóló válás. A férjem évtizedeken át vezetett naplót, már a házasságunk előtt is. Ahhoz, hogy alaposabban megértssem a viszonyunkat, talán a legrégebbi részeket is újra el kéne olvassam, de nem érzek erőt magamban egy ekkora munkához. Tudom, hogy füzetek sokasága porosodik az emeleti dolgozószobában, a könyvszekrény felső polcán, amit csak létrával lehet elérni; de nincs türelmem elmerülni ebben az irdatlan irattárban.

Ahogy a férjem maga jegyzi meg, a múlt év végéig nem írt intim kapcsolatunkról a naplójában. Ez év januárjától kezdve írt röstelkedés nélkül ezekről a dolgokról, vagy inkább csak azért vetette papírra, hogy szóvá tegye; akkoriban kezdtem el én is a naplót, voltaképpen azért, hogy harcba szálljak vele. Elég tehát attól az időponttól kezdve összevetni azt, amit ő írt, s azt, amit én írtam, s azokon a helyeken egészíteni ki az egyiket a másikkal, ahol mulasztás történt, ahhoz, hogy világossá váljék, hogyan szerettük egymást, hogyan szenteltük egymásnak az életünket, hogyan csaltuk meg hallgatólagosan egymást, hogyan estünk bele a magunknak állított csapdába, mígnem az egyikünk térdre nem kényszerítette a másikat; úgy érzem, hogy ennek megállapításához nem szükséges mélyebben visszamenni a férjem naplójában. Január elsején ezt írta rólam: „Ő maga kedvét leli a rejtőzködésben. Még ha tud is dolgokat, úgy tesz, mintha nem tudna róluk. Nem egykönnyen mondja el, mi nyomja a szívét.” Nos, ilyen képet alkotott a természetemről, s én nem vitatom a portré hitelességét. Mindent összevéve, ő sokkal jóhiszeműbb volt, mint én, a naplójában is ritkábban bukkanni hazugságra. De mégsem egészen mentes tőle. Azt írja például: „Biztos vagyok benne, hogy tudja, a dolgozószobám melyik fiókjába dugom el ezt a naplót.” Aztán meg azt, hogy „...nem nagyon hiszem, hogy elcseni a naplót, hogy elolvassa titokban, mindamellet jó okom van föltételezni, hogy mégis megteszi.” S erre föl: „...ezentúl nem fogok félni attól, hogy elolvassák, amit írok”, később pedig: „titokban inkább számítottam rá.” Biztos vagyok benne, hogy ezt őszintén így is gondolta.

Január 4-én szántszándékkal hagyta kint a fiókja kulcsát a könyvszekrényén díszelgő nárcisz előtt; ez kétségbevonhatatlanul azt bizonyítja, hogy azt szerette volna, ha elolvasom a naplóját. A fortély fölösleges volt, hiszen most már megvallhatom, hogy akkor már jó ideje elolvastam titokban a naplóját: „Sose olvasom el a férjem naplóját... Nem kívánom átlépni a magam szabta

határokat azzal, hogy behatolok a férjem lelkének titkaiba. Ahogyan én sem szeretem fölfedni a gondolataimat, úgy arra sem vagyok kíváncsi, hogy másnak mi nyomja a lelkét.” Őszintén szólva, ez hazugság volt. Az igaz, hogy nem szeretem leleplezni, mit forgatok a fejemben, de arra kíváncsi vagyok, hogy másokban mi lakozik. Már a házasságunk másnapjától kezdve rendszeresen átfutottam a füzeteket. Rég tudtam, hogy „a naplóját a kisasztal fiókjába zárja, s hogy a kulcsot a könyvszekrényben dugja el, a könyvek közé, hol pedig a szőnyeg alá rejti”. Akkor azonban nem mondtam igazat, amikor hozzátettem: „Még sose nyitottam ki azt a füzetet, hogy megnézzem, mi van benne.”

Addig sose érintette a házaselet kérdéseit. Túlnyomórészt száraz és számomra érthetetlen tudományos dolgokkal foglalkozott. Ezeket sose olvastam el figyelmesen. Titokzatoskodásom futó elégtételt szerzett nekem, miközben találomra forgattam a lapokat, ennyi volt az egész. De január elsejétől kezdve, amikor kijelentette, hogy nem riad vissza többé ezektől a kérdésektől, nyomban érdekelni kezdett, hogy mit ír. A stílusában már január 2-án észrevettem a változást, mikor ő sétálni ment. Ha eltitkolnám előle, hogy elolvasom a naplóját titokban, ezt nem pusztán azért tenném, mert természetemnél fogva „úgy teszek, mint akinek sejtelve sincs arról, amit nagyon is tud”, hanem azért, mert rájöttem: talán épp azzal járnék a kedvében, ha úgy tennék, mint aki nem olvasta el titokban.

Amikor azt írja: „Drága, szeretett feleségem, Ikuko...”, „Mindenekelőtt meg kell mondanom, hogy nagyon szeretem a feleségemet...”, „...nem hazudok”, egy pillanatig sem kételkedem benne, hogy igazat szól. Be kell ismernem, hogy a kezdetekkor én is szívből szerettem. De az is igaz, hogy „a nászutunk oly távoli, első éjszakáján, amikor... levette a szemüvegét, végigfutott a hátamon a hideg”, és hogy „ha most belegondolok, meg kell állapítanom, hogy olyan férjet választottam, akinek a vérmérséklete semmiben sem egyezik az enyémmel”. Az is megfelel a valóságnak, hogy „ha az arcába nézek, olyan émely áraszt el, amit képtelen vagyok megérteni”; de ez nem jelenti azt, hogy nem szerettem.

„A feleségem ősi kiotói családból származik, mely hű maradt a régi szokásokhoz; hűbéri környezetben... nevelkedett... A szülei parancsára, öntudatlanul ment férjhez... s a szülei elhitették vele, hogy ez a házasság.”

Szeretnem kellett őt, akár tetszett, akár nem. „A régimódi erkölcs szellemében nevelkedett. Mivel ennek nyomán föl-fölgaskodik benne a büszkeség.” Valahányszor elfogott az undor, megbocsáthatatlannak és megvetendőnek tartottam, hogy efféle érzéseket táplálok a férjemmel és halott szüleimmel szemben; minél jobban hatalmukba kerítettek, annál keményebben igyekeztem ellenállni nekik, s szeretni a férjemet. S ez sikerült is. Ha megkérdeznék, hogy miért, hát azért, mert buja természetű lévén, képtelen voltam másképpen élni, bármit tegyek is. Abban az időben csak azért voltam elégedetlen a férjemmel, mert nem részesítetett olyan kielégülésben, ami méltó lett volna a vágyaim hevességéhez; de ahelyett, hogy szemrehányást tettem volna neki az eszközei elégtelensége miatt, még én szégyelltem magam a túlzott érzékiségemért. Rosszalltam férfiereje gyöngülését, s közben az én odaadásom semmit se csorbult, sőt erősödött. Hogy mit gondolt a férjem? Azt nem tudom, de a januárral kezdve fölnyitotta a szemem. Azt nem tudom, hogy milyen megfontolások iratták le vele azt, hogy „Elhatároztam, hogy a jövőben mindent megírok ebben a naplóban, amit nem mertem megvallani.” S még hozzátette: „Azért írom meg ezt, mert elviselhetetlennek érzem, hogy sose beszélek intim dolgokról a feleségemmel.” A „túlzott tartózkodásom”, az „állítólagos tisztességtudásom”, „az a képmutató törekvésem, hogy mindig úgy viselkedjem, ahogy egy nőhöz illik”, „a kifinomultság iránti mesterkélt hajlamom” bírta rá, hogy erről írjon. De ez lett volna az egyedüli ok? Azt hiszem, mélyebb okai is lehettek rá, s

egyszerűen elképesztő, hogy ezeknek nyoma sincs a naplójában. Talán ő maga sem fogta fel, hogy milyen meggondolások készítették egy ilyen napló megírására.

Akárhogyan legyen is, megtudtam, hogy „egy olyan szervem, olyan, amilyen kevés nőnek van”. „Ha eladták volna hajdanában egy Simabara-szerű örömnegyedbe, minden bizonnyal nagy hírnévre tesz szert, körüljongják a kliensek, valósággal versengenek a kegyeiért.” De hozzáteszi: „Ezt talán nem kéne megtudnia. Kínos következményei lehetnének rám nézve, ha ennek tudatára ébred.” Ezt tudva, vajon miért nem tartott a következményektől? „Elég, ha csak a ragyogó testi adottságaira gondolok, hogy fölizzék bennem a féltékenység. Mert mi volna, ha egy másik férfi úgy ismerné ezt a tökéletes testet, ahogyan én...?” Mardosta a kétely, ennek ellenére nyíltan ír erről a naplójában. Nem vette volna számításba, hogy ha én elolvasom ezt titokban, magam is felizgulok attól, ami fölkelti az ő féltékenységét? Ezt a feltevést egyértelműen igazolja az, amit január 13-án vetett papírra: „Titkon örömet lelem a féltékenységben... Ha féltékeny vagyok, szenvedélyesebbé válok... Bizonyos értelemben szükségem van a féltékenységre, gyönyörűséget okoz.” A január elsejei naplóbejegyzésből már kivehető ez a gondolat.

június 10

Január 8-án ezt írtam: „Szívből utálok, egyszersmind szenvedélyesen szeretem a férjemet. Más a vérmérsékletünk...” És így folytattam: „...mégsem tudnék szeretni egy másik férfit”, „A születésemmel valamiféle ősi tisztaságfogalom gyökerezett meg bennem, s ezt nem szeretném megszegni... Terhemre vannak a férjem természetellenes, makacs simogatásai, de hogy örültem szeretet, az biztos, s úgy érzem, hogy nekem ezért fizetnem kell.” Hogyan mondhattam rosszat a férjemről, még ha csak mellékesen is, amikor szigorú konfucianista szellemű nevelést kaptam elhunyt szüleimtől? Ez azért van, mert húsz éven át úgy éreztem, hogy régi erkölcsi eszményekhez kötődöm, s ezek erőszakkal elfojtották bennem a férjem iránt érzett elégedetlenségemet; de mindenekelőtt, halványan derengeni kezdett bennem, hogy egyetlen módon tudom boldoggá tenni a férjemet, és pedig úgy, ha féltékennyé teszem, márpedig a férj boldoggá tévése egybecsengett az „erényes asszony” előírással.

Mindamellet, bár azt mondtam, „hogy szívből utálok a férjemet”, hogy „más a vérmérsékletünk”, hozzátettem, mintha ennyi nem lenne elég, hogy „képtelen volnék mást szeretni”, s hogy „az engedetlenség ellentétes azokkal az elvekkkel, melyekben nevelkedtem”; de ezek a kijelentések nem meggyőződésből fakadtak. Öntudatlanul talán már akkor szerettem Kimurát. Hosszú kitérőkkel, félve potyogtattam el ezeket a szavakat, hogy rossz érzésekkel telten fölszítsam a férjem féltékenységét, s eközben kimerítettem minden lehetőségét annak, hogy hű maradjak hozzá.

A január 13-i dátumnál ezt olvastam a naplójában: „A Kimura iránt érzett féltékenységnek köszönhetőn sikerült kielégítenem a feleségemet...”, „Szeretném, ha tudná, neki is öröme származik abból, ha mindent megtesz, hogy ily módon izgalomba hozzon”, „Szeretnék örültem féltékeny lenni”, „A feleségem csak a kritikus pontig mehet el”, „A feleségem addig mehet el, hogy meggyanúsítsam, átlépte a határt. A szó szoros értelmében vágyom rá, hogy ilyen messzire merészkedjen”. Miután elolvastam ezeket a sorokat, élénkebb érdeklődéssel gondoltam Kimurára.

Január 1-én, amikor a férjem ezt írta: „A feleségem talán észre se veszi, hogy miközben szemmel tartja a két fiataalt, valójában úgy viselkedik, mint aki szerelmes Kimurába”, ezt gondoltam: „Micsoda nevelhetlenség. Bárhogy izgasson is a férjem, nem fogok letérni az egyenes útról.” Akkor így is gondoltam, de amikor azt olvastam, hogy „minél kritikusabb lesz ez a pont, annál jobb”,

hirtelen változás állt be a gondolkodásomban. Vajon a férjem csak azután kezdett el izgatni, miután úgy látta, hogy szerelmes vagyok Kimurába? Vagy úgy gondolta, hogy az izgatással a semmiből hív életre valamit? Ezt nem tudnám megmondani.

Még azután is áltattam magam egy ideig, amikor fölébredt a kíváncsiságom Kimura iránt, mondván, hogy csak a férjem kedvéért, akaratom ellenére erőltetem magamra ezt a magatartást. Azért használtam a „kíváncsiság” szót, mert akkor ötlött fel bennem, hogy egy kis kíváncsiságot kell tanúsítanom egy másik férfi iránt ahhoz, hogy kielégítsem a férjemet. Ami a január 28-i lelkiállapotomat illeti, amikor először vesztettem el az eszméletemet, vajon a Kimura iránti érzelmeimnek volt-e valami közük a férjem gyönyöréhez; avagy ez pusztán csak az én ügyem volt? A két terület közti határvonal attól az estétől kezdve mosódik el bennem. Ezt a gyötrelmet magamba akartam fojtani. Az után az este után végigaludtam az egész 29-ét, egészen 30-a reggeléig. A férjem ezt írja ezzel a két nappal kapcsolatban: „...ismerem a természetét, s ezért felötlött bennem, hogy valóban alszik-e vagy csak színleli az alvást; gyanús volt a dolog.” Az nem igaz, hogy úgy tettem, mintha aludnék; de azt sem állíthatom, hogy teljesen eszméletlen voltam. Ébrenlét és alvás közti állapotban voltam, pontosan úgy, ahogyan azt a naplómban megírtam. A férjemnek ahhoz a kitételéhez, miszerint „...mintegy álomban kiszaladt a száján az a szó, hogy »Kimura!«, hozzá kell tennem valamit. Még azt is írta: „...félrebeszél-e vagy csak úgy tett, mint aki félrebeszél?” Megvallom, hogy a két föltevés magában hordozza az igazság egy részét. „Szellemi tompultságomban úgy rémlett, mintha Kimura tartana a karjában”, s abban a zavaros tudatállapotban szaladt ki a számon az, hogy „Kimura...”, egyszersmind belém hasított, hogy „Szörnyű dolgokat mondok!” Részint mardosott a szégyen, amiért kimondtam ezt a szót a férjem előtt, másrészt azonban némi elégtételérzet töltött el, amiért tudtam, hogy ő hallotta ezt.

Más a helyzet a következő, a 30-i estével. A férjem ezt írja: „Az ajkát ismét elhagyta a »Kimura« szó. Hasonló körülmények közt ugyanazt az álmod látta volna, ugyanazt hallucinálta?” Akkor éjjel szándékosan tettem úgy, mintha aludnék, s összefüggéstelen szavakat motyognék. De az nem mondható el, hogy meghatározott terv szerint cselekedtem volna. Félálomban voltam, s tisztában lévén ezzel az állapottal, arra használtam föl ezt az érzést, hogy megbénítsam vele a lelkiismeretemet. Amikor tehát a férjem fölteszi a kérdést: „Egyszerűen csak gúnyolódik velem?”, talán nem is jár olyan messze az igazságtól. Amikor azt motyogtam: „Ó, ha a férjem újra egyesítene minket!”, kétségkívül a vágyaimat fejeztem ki, ugyanakkor meg akartam értetni vele, hogy igenis, kimondtam ezeket a szavakat.

Kimura február 14-én hozta a férjem tudomására, hogy létezik az a polaroid nevű fényképezőgép. A férjem ezt írta: „...de vajon Kimura hogyan jött rá, hogy örvidenék egy efféle készüléknek? Kész rejtély.” Ez rejtély előttem is. Nem értem, miféle vágy sarkallhatta, hogy fényképeket készítsen a meztelen testemről. Ha előre sejtettem volna is, akkor sem lett volna megfelelő alkalom, hogy tudassam Kimurával. Abban az időben halálosan berúgtam minden este, csak hogy a Kimura karjában érezhessem magam; de sose beszélgettünk el bizalmasan, legkevésbé a házastársak közti titkos játékokról. A kapcsolatunk egy részeg nő cipelésére korlátozódott; nem adódott alkalom, hogy a férjem tudta nélkül kicseréljük gondolatainkat. Én inkább Tosikóra gyanakszom. Ha valaki utasításokkal látta el Kimurát, az csak Tosiko lehetett. Február 9-én, amikor bejelentette, hogy külön akar élni, a Szekiden negyedben, azt hozta fel, hogy nyugodt helyet akar, ahol tanulhat; ebből nem nehéz kikövetkeztetni, hogy meg akart szabadulni a szülei közelségétől, akik néha az éjszaka kellős közepén gyújtják föl a villanyt, s fénycsövek fényébe borítják a szobát. Minden valószínűség szerint figyelemmel kísérhette, mi folyik a fényzőnnel elárasztott szobában, hiszen a túlrakott kályha úgy dohogott, hogy nem lehetett meghallani a

lépteit. Azt hiszem tehát, hogy Tosiko tudott az apja minden tettéről és hadmozdulatáról; arról, hogy gyönyörűségét leli a levetköztetésben, s a különböző pozíciókba való beállításokban; s azt hiszem, hogy beszélt erről Kimurának. Ezt én már akkor sejtettem, amikor elolvastam a férjem január 14-én kelt naplófeljegyzését, s a feltevésem később be is igazolódott. Egyszóval, Tosiko előbb tudta, mint én, hogy levetköztetnek, s elszórakoznak velem; s ezt ő mondta meg Kimurának.

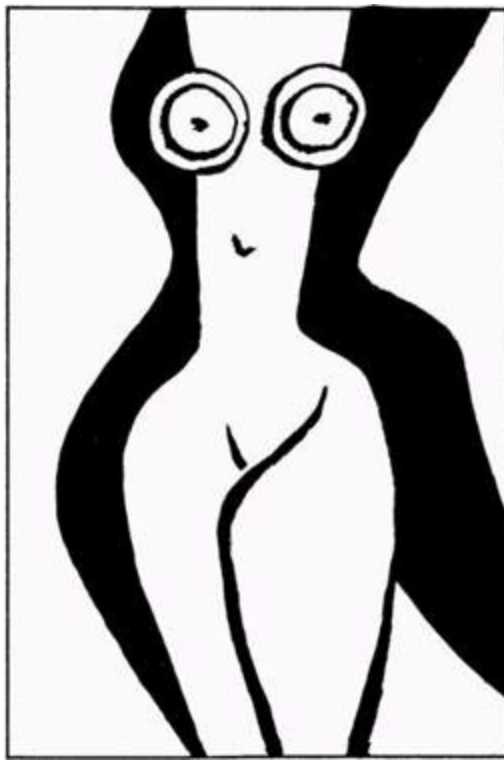
Hogy Kimura miért beszélt a férjemnek arról a fényképezőgépről, s miért vezette rá, hogy felvételeket készíthet vele a meztelen testemről? Ezt elfelejtettem megkérdezni tőle, de azt hiszem, hogy csak a férjemet akarta lekötelezni vele. Továbbá arra számított, hogy egy napon megkaphatja az aktfényképeket, melyeket a férjem csinált. Alkalmassint sejtette, hogy a férjem nem fogja beérni a polaroiddal, a saját Zeiss-Ikonját fogja használni, s őt, Kimurát bízza meg a fényképek előhívásával. Talán nem látta át ezt az egészet a legapróbb részletekig, de megérezte, hogy nagy vonalakban így fognak lejátszódni a dolgok.

Február 19-én ezt írtam: „Képtelen vagyok megérteni Tosiko lelkiállapotát.” Voltaképpen megértettem egy bizonyos határig. Mint már említettem, föltételeztem, hogy Tosiko beszámolt Kimurának arról, hogy mi folyik köztem és a férjem közt a hálószobában. Tosiko titkon szerelmes volt Kimurába. „Alapjában véve ellenséges érzéseket táplál irányomban.” Tudtam ezt. S azzal magyaráztam, hogy azt hiszi, „a törékeny alkatú anyja nehezen viseli a házasséttel járó kötelezettségeket, s hogy az apja olyan szerelmi szolgálatokat kíván meg az anyjától, melyekhez annak semmi kedve.” Az én egészségemért való aggodalmában gyűlölte az apját. S mivel az apjának az a bizarr ötlete támadt, hogy közelítsen minket Kimurával, s ez ellen egyikünk sem tiltakozott, nem csupán az apját gyűlölte, hanem engem is. Ezt hamar észrevettem. De ez a lány, aki még nálam is jobban tud színlelni, tisztában volt vele, hogy a köztünk lévő húsz év korkülönbség ellenére a vonalak és vonzerő tekintetében nem versenyezhet velem. S mivel észrevette, hogy a Kimura szerelme egyre inkább az anyja felé fordul, a viselkedéséből azt vettem ki, hogy el akarja játszani a kerítőnőt az anyja mellett, éspedig úgy, hogy kedvére szövögesse a szálakat. Azt azonban még mindig nem tudom, hogy volt-e valamilyen megegyezés közte és Kimura közt, s ennek értelmében közvetített-e köztünk. Mert például, amikor kivette azt a szobát a Szekiden negyedben, alig hiszem, hogy pusztán csak azért tette, mert képtelen volt elviselni a fénycsövek fényét, hanem azért, mert már eleve közelebb akart kerülni Kimura panziójához; de vajon ezt Kimura sugallta-e neki, vagy neki magának támadt ez a gondolata? Kimura azt mondja, hogy Tosiko a saját feje után rendezett el mindent, s neki már csak le kellett volna ülnie a terített asztalhoz, s fogni a pálcikákat. De vajon így van-e? Ebben a kérdésben nem bízom benne.

Ahogyan Tosiko féltékeny volt rám, úgy engem is emésztett a féltékenység. Ennek ellenére erőt vettem magamon, semmit sem árultam el belőle, a naplómban sem tettem említést róla. Ez persze a ravasz természetemnek tudható be, de még inkább annak, hogy tudtam: különb nő vagyok a lányomnál, semmiképp sem akartam, hogy büszkeségemen csorba essék. Különben volt még egy okom rá, hogy féltékeny legyek Tosikóra. Kimura talán szerette Tosikót, s én mindennél jobban féltem attól, hogy a férjem ezt megtudja.

A férjem ezt írta: „Ha én volnék a Kimura helyében, s valaki megkérdezné, melyikükhöz vonzódom jobban, habozás nélkül azt válaszolnám, az anyához, a kora ellenére.” Hogy aztán kétségektől mardosottan hozzátegye: „De vajon mit gondol Kimura? Ki tudja?... nem azért akarja-e elnyerni az anya kegyeit, hogy az aztán befolyásolja a lányát?” A férjemnek ez a gyanakvása szörnyen kínos volt számomra. Azt akartam, hogy azt higgye, Kimura csak engem szeret, s mint ilyen, kapható bármilyen áldozatra. Voltaképpen ez volt az egyetlen mód, hogy felszítsam a féltékenységét Kimura iránt.

Február 27-én a férjem ezt írta: „Jól sejtettem. A feleségem naplót vezet.” Jóllehet hozzátette: „...igazság szerint már napok óta gyanítom”, minden bizonnyal már rég tudta, sőt el is olvasta titokban. Én viszont szemérmetlenül hazudtam, amikor abban az időben ezt írtam: „Nem leszek olyan ügyetlen, hogy a férjem megsejtse, hogy naplót vezetek”, „A magamfajtnak, aki sose beszél a dolgairól, szüksége van, hogy önmagának adjon számot róluk.” Titokban voltaképpen azt kívántam, hogy olvassa el. Az igaz, hogy önmagamnak akartam számot adni a dolgaimról, de az a cél is vezérelt, hogy a férjem elolvassa. De akkor miért használtam rizspapírt, s miért ragasztottam le a füzetet tapadó papírral? Ez fölösleges volt, s a titkolózás iránti velem született hajlamból következett. Noha a férjem kigúnyolta a titkolózási szenvedélyemet, ő maga is ugyanúgy titkozatoskodott. Miközben mind a ketten tudtuk, hogy kölcsönösen elolvassuk egymás naplóját titokban, különböző akadályokat, gátakat emeltünk utunkon, hogy ezekkel nagy kerülőkre kényszerítsük a másikat, s kétségeket támasszunk benne, vajon célhoz ér-e; a magunk mulatságára tettünk így. Nem pusztán a saját gyönyörűségemre fáradoztam vég nélkül azzal a tapadó szalaggal; ezzel mintegy elébe mentem a férjem vágyainak. Április 10-én tettem említést először a naplómban arról, hogy a férjem egészségi állapota megrendült. „Vajon a férjem tett-e valami nyugtalanító célzást az egészségi állapotára a naplójában?... Mivel nem olvasom el a naplóját, sejtelmem sincs róla; de egypár hónapja mintha megváltozott volna a viselkedése.” A férjem ezt már március 10-én beismerte. Tehát nem kaptam-e figyelmeztetést erről jóval azelőtt, hogy papírra vettem az aggodalmaimat? Eleinte mégis úgy tettem, mint aki semmit se vett észre, elsősorban azért, mert féltem, hogy fölöslegesen idegesítem, de főleg azért, mert a túlzott idegesség visszavethette volna a szerelmi gyönyörökben. Persze hogy aggódtam az egészségéért, de az is igaz, hogy hatalmában tartott az örökké kielégítetlen vérmérsékletem. Ezért aztán igyekeztem elfeledtetni vele a halálfélelmet, s a „Kimura izgatószerrel” tüzelni a féltékenységét. A gondolkodásom azonban áprilistól fogva lassan megváltozott. Márciusban mindvégig arról írtam, legalábbis a férjemnek, hogy nem léptem át a „végső határt”, egyáltalán, megtettem mindent, hogy elhitesse vele, hű vagyok hozzá. Valójában már március 25-én leomlott a „papírvékonyaságú” gát, ami elválasztott Kimurától. Az a kettőnk közti hihetetlen beszélgetés, melyet másnap, 26-án vettem papírra, voltaképpen a férjemnek szánt hazugság volt. Április elején, 4-én, 5-én vagy 6-án öltött alakot bennem a nagy elhatározás. A férjem engem lépésről lépésre vezetett az örvény felé, amibe aztán beleszedültem, s közben azzal áltattam magam, hogy ha erőszakot véve magamon, megsértem az erkölcsi szabályokat, azt csak azért teszem, hogy kielégítsem az ő óhajait; holott engem úgy neveltek, hogy a tisztességes asszony példaképe maradjak, a régi erkölcs elvei szerint. De attól a perctől fogva levettem a hazugság álarcát. Nyíltan bevallottam magamnak, hogy már nem a férjemet, hanem Kimurát szeretem. Április 10-én, amikor azt írtam: „Nemcsak a férjem egészségi állapota riasztó... én sem vagyok különb helyzetben”, ezzel titkos tervem volt. Az igazat megvallva, egyáltalán nem voltam beteg. Valóban vért köptem néhányszor, amikor Tosiko tízéves volt, s akkor „megállapították, hogy tüdőgümőkórom van, második stádium a tünetek alapján... Nem fogadtam meg az orvos tanácsát, szinte nem is törődtem az egészségemmel.” Szerencsére „magamtól meggyógyultam, a várakozások ellenére”. De azóta egyszer sem estem vissza.

Hasonlóképpen azok a kijelentések, hogy „egy februári napon ugyanaz a piros szálakkal átszőtt hab jelent meg az ajkamon, mint régen... délutánra elfáradok... Újabban szűrő fájdalmat érzek a mellemben... Lehet, hogy lassan súlyosbodott az állapotom, s már nincs remény... Félek, hogy... ez komoly dolog...”, ez az egész elejétől végig hazugság volt, s az volt a célja, hogy a férjemet a lehető leggyorsabban sírba vigye. „Én is az életemmel játszom, úgyhogy vigyázz!” Ezt akartam ezzel a tudtára adni. Attól kezdve minden ezt a célt szolgálta, ami csak a naplómban áll. S nem elég, hogy írtam róla, kész voltam eljátszani a vérköpés színjátékát. Állandóan izgalmi állapotban tartottam, úgyhogy lélegzethez sem tudott jutni. Fölhasználtam minden eszközt, hogy szakadatlanul emeljem a vérnyomását. (Nem lankadtam még az első rohama után sem, apró fortélyokkal akkor is féltékennyé tettem.) Kimura előre látta, hogy hamarosan bekövetkezik az összeomlás, jómagam, s tán Tosiko is jobban bízott a Kimura beleérző képességében, mint az orvosok véleményében. Nem tagadhatom, hogy buja vér kering az ereimben, de vajon milyen okok ragadhattak el odáig, hogy összeesküvést szőjek a férjem élete ellen? Egyáltalán, hogyan juthatott ez az eszembe? Bármilyen tiszta szívű legyen is valaki, vajon nem tér-e le az egyenes útról, ha huzamosan és ismételten alá van vetve egy olyan férfinak, amilyen az én elfajzott, bűnös gondolkodású férjem? S vajon én, aki a jól nevelt asszony megtestesítője vagyok, s a régi hűbéri hagyományok közt nőttem fel, vajon az én természetemben nem volt-e már eleve valami iszonytató, a szüleimtől kapott nevelés s a környezet ellenére, melyben fölcseperedtem? Ilyen kérdésekre csak érett megfontolás után tudnék válaszolni. Végül mégis úgy érzem, hogy hű felesége voltam a férjemnek, s elmondhatom azt is, hogy megajándékoztam azzal a boldogsággal, amire vágyott. Ami Tosikót és Kimurát illeti, sok a tisztázatlan kérdés. Azt az oszakai házat, ahol találkoztunk Kimurával, Tosiko ajánlhatta, amikor Kimura megkérdezte tőle, „nem tud-e valahol egy efféle házat”; s erről egy „könnyűvérű barátnőjétől” szerzett tudomást; de vajon ez-e az igazság? Vajon nem használta-e ő maga is ezt a házat valakivel? S vajon nem használja-e most is? Kimura elképzelése értelmében, Tosiko és ő maga, illendő idő után össze fog házasodni; itt fogunk lakni hármásban ebben a házban. Hogy a látszatot óvjuk, Tosiko önként föl fogja áldozni magát az anyjáért. A döntés legalábbis ez...”

JEGYZETEK

- [1] Ujjas harisnya. „Japánban több napon át ünneplik az újévet.
- [2] A *Hölgy Először (Hime hadzsime)* az új esztendő második napjának estéje, az első szerencsés időpont a házaspárok szeretkezésére.
- [3] Fűszeres rizsgombóc halszelettel, itt az aranyorfa nevű hallal.
- [4] Japán területmérték. Nyolc tatami=14,6 négyzetméter.
- [5] Áttetsző papírral beragasztott, olykor beüvegezett, félretolható válaszfal.
- [6] Műtárgy vagy virágesokor elhelyezésére szolgáló falmélyedés.
- [7] Zöldséges sült hús-szeletek.
- [8] A modern Japán egyik legnevesebb írója (1892-1927).

Table of Contents

[JEGYZETEK](#)

